

รูปแบบการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต
ในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและ
เยาวชน : กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

LEARNING MANAGEMENT MODEL IN THE LEARNING AREA OF CIVICS,
CULTURE AND LIVING IN SOCIETY TO SOLVE PROBLEMS ON ALCOHOL
CONSUMPTION IN CHILD AND YOUTH LEADERS: CASE STUDY OF
CHILD AND YOUTH COUNCIL OF KHON KAEN PROVINCE

นายศุภฤกษ์ ต่อพันธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

รูปแบบการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต
ในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและ
เยาวชน: กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

นายศุภฤกษ์ ต่อพันธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Learning Management Model in the Learning Area of Civics,
Culture and Living in Society to Solve Problems on Alcohol
Consumption in Child and Youth Leaders: Case Study of
Child and Youth Council of Khon Kaen Province

Mr. Suparoek Torpan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Teaching Social Studies)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเรื่อง
“รูปแบบการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไข
ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด
ขอนแก่น” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
สังคมศึกษา

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง)

กรรมการ

(รศ. ดร.อังคมา ตุงคะสมิต)

กรรมการ

(ดร.สมควร นามสีฐาน)

กรรมการ

(ผศ. ดร.รัชนี จรุงศิริวัฒน์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.สมควร นามสีฐาน

ประธานกรรมการ

ผศ. ดร.รัชนี จรุงศิริวัฒน์

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นายสุกฤกษ์ ต่อพันธุ์)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : รูปแบบการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชน : กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
- ผู้วิจัย** : นายศุภฤกษ์ ต่อพันธ์
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : ดร.สมควร นามสีฐาน, ป.ธ. ๖, พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา), ศศ.ม. (สังคมวิทยาการพัฒนา), ป.ร.ด. (พัฒนาสังคม)
 - : ผศ. ดร.รัชณี จรุงศิริวัฒน์, ศษ.บ. (ประถมศึกษา), คม. (การประถมศึกษา), Ed.D. (Research Study)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ ๑. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ๒. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ๓. เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน ต่อสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้นำเด็กและเยาวชน จากสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๓๐ คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ กับกลุ่มเป้าหมาย ๘ คน ที่เป็นที่ปรึกษาและผู้ปกครองสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัยพบว่า

๑. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๐ ส่วนมากมีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๐ ส่วนมากมีลักษณะการพักอาศัยกับบิดามารดา หรือญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๐ อาชีพของผู้ปกครองส่วนมากประกอบอาชีพทำไร่/ทำนา/ทำสวนคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๐ และส่วนมากมีครอบครัวที่มีพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๐

๒. กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมของบิดามารดา/ผู้ปกครองในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๗ มีค่าเฉลี่ย การคล้อยตามเพื่อน ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๖ มีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๒ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐

๓. รูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน สภાเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เริ่มจากการคัดเลือกเด็กและเยาวชนที่เป็นตัวแทนจากตำบล อำเภอ เข้ามาเป็นตัวแทนในระดับจังหวัดเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งเน้น ๓ ประการ คือ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดี และ ศีลธรรมในการดำเนินชีวิต ผ่านโครงการต่าง ๆ จากผลการดำเนินโครงการพบว่า ผู้นำเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการดำเนินชีวิตในสังคมเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีขึ้น

๔. แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย การเป็นต้นแบบที่ดีจากผู้ใหญ่ เยาวชนรุ่นพี่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องสอดแทรกความรู้หรือกฎกติกาการอยู่ร่วมกัน มีการสื่อสารเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีพื้นที่มีกิจกรรมร่วมกันทำในทางที่สร้างสรรค์ และการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

- Thesis Title** : Learning Management Model in the Learning Area of Civics, Culture and Living in Society to Solve Problems on Alcohol Consumption in Child and Youth Leaders: Case Study of Child and Youth Council of Khon Kaen Province
- Researcher** : Mr. Suparoek Torpan
- Degree** : Master of Arts (Teaching Social Studies)
- Thesis Supervisory Committee**
- : Dr.Somkhuan Namseethan, Pali VI, B.A. (Social Studied Teaching), M.A. (Development Sociology), Ph.D. (Social Development)
 - : Asst. Prof. Dr.Rachanee Jaroungsirawat, B.Ed. (Elementary Education), M.Ed. (Elementary Education), Ed.D. (Research Study)
- Date of Graduation** : February 27, 2019

Abstract

The aims of this research were: 1) to study the basic factors of alcohol consumption of the group of child and youth leaders in the case study of Child and Youth Council of Khon Kaen; 2) to study the learning management model of the department of civics, culture and living in society to solve the problems on alcohol consumption in the group of child and youth leaders in the case study of Child and Youth Council of Khon Kaen; 3) to suggest the ways to solve the problems of alcohol consumption in the group of child and youth leaders in the case study of Child and Youth Council of Khon Kaen. This quantitative study collected its primary data from 130 samples of the child and youth leaders by means of the questionnaire and for the qualitative one, 8 of the targets including consultants and parents membered in Child and Youth Council.

The research results were as follows:

1) 56.20% of the sample was male and 36.20% of them completed high school education. 54.40% of the samples live with their parents or relatives. Most of their parents (36.20%) had their occupations as a farmer. 57.70% of their parents involve with alcohol consumption.

2) The mean scores of the parent/caretaker behavior in an alcohol consumption control was rated at a high level (3.58, SD=0.87) and that of friend deference behavior was at the same level (3.63, SD=0.86); the mean score of alcohol consumption in overall was rated at a high level (3.62, SD=0.90).

3) The learning management model of the department of civics, culture and living in society to solve the problems on alcohol consumption in the group of child and youth leaders in the case study of Child and Youth Council of Khon Kaen started from the selection of children and youths who are representatives from the sub-districts and districts to become the representatives at the provincial level to participate in learning activities with a focus on 3 aspects: Thai citizenship, good citizenship and morals in life through various projects. From the project, the results found that children and youth leaders who participated in the activity have positive behaviors related to alcohol consumption and social life.

4) The ways to resolve the problems of alcohol consumption in the group of child and youth leaders in the case study of Child and Youth Council of Khon Kaen are that adults are a good sample; the senior youth must be a good model for the younger generation; each event management must include knowledge or rules of living together; there should be right communication about drinking alcohol, encouraging children and youth to do activities in a creative way and continuous budget support.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เนื่องจากผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจาก ดร.สมควร นามสีฐาน ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมด้วย ผศ.ดร.รัชณี จรุงศิริวัฒน์ ที่เมตตาเป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.โกนิญฐ์ ศรีทอง ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.องคณา ตุงคะสมิต กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้คำแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความเมตตา และขอขอบคุณ ผศ.ดร.วิทยา ทองดี, ผศ.ดร.ประยูร แสงใส, อ.ดร.สาคร มหาหิงค์, ท่านผู้อำนวยการ ดร.นิรุจน์ อุทธา, ท่านผู้อำนวยการ เบญจมาศ หะยาจันทา ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ตลอดทั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุก ๆ ท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบคุณ หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณคณะที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น พร้อมด้วยกรรมการบริหาร คณะทำงานของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลงานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น พร้อมด้วยผู้ปกครองของแกนนำเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ในการทำงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ตลอดจนเพื่อนนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น รุ่นที่ ๑ ทุกคน/คน ที่ช่วยแนะนำมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาของพระเดชพระคุณ พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร. รองเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น/รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ครูบาอาจารย์ทุก ๆ รูปทุก ๆ ท่าน และญาติพี่น้องผู้เป็นกำลังใจให้แก่ผู้ทำวิทยานิพนธ์เสมอมาตลอดทั้งให้ความเมตตาอนุเคราะห์อุปถัมภ์ด้วยดีตลอดมา คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาคุณมารดา บิดา บุรพจารย์ทุกรูปทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้วยความรักและเมตตา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ทั้งคอยให้กำลังใจและถามไถ่ความเป็นไปของการทำวิทยานิพนธ์และงานวิจัยอยู่เสมอจนกระทั่งงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นายศุภฤกษ์ ต่อพันธุ์
๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ณ
บทที่ ๑	๑
บทนำ	๑
บทที่ ๓	๖๖
วิธีดำเนินการวิจัย	๖๖
บทที่ ๔	๗๔
ผลการวิจัย	๗๔
บทที่ ๕	๑๐๓
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๐๓
บรรณานุกรม	๑๐๙
ภาคผนวก	๑๑๔
ภาคผนวก ก.	๑๑๕
ภาคผนวก ข.	๑๒๐
ภาคผนวก ค.	๑๒๑
ภาคผนวก ง	๑๓๒
ประวัติผู้วิจัย	๑๔๐

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๓๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ในวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การอ้างอิงระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ให้ใช้อักษรย่อตัวพื้นปกติ เช่นที.สี.(ไทย) ๙/๒๗๖/๙๘. หมายถึง ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ม.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค	(ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยต้องการคนรุ่นใหม่ที่มีภาวะผู้นำ เป็นกำลังสำคัญในการนำทิศทางประเทศให้อยู่รอด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ เด็กไทยรุ่นใหม่จำนวนมากไม่ต้องการเป็นผู้นำ เนื่องจากชินกับการเป็นผู้ตามมากกว่า ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเลี้ยงดูแบบประคบประหงมจากครอบครัว ระบบการศึกษาที่สร้างเด็กให้คิดตามมากกว่าคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนขาดเนื้อหาที่สอนให้เด็กมีภาวะผู้นำ ดังนั้นประเทศไทยอาจประสบปัญหา ขาดผู้ที่ต้องการเข้ามานำทิศทางประเทศในอนาคต การสร้างผู้นำจึงเป็นเรื่องใหญ่ที่ควรให้ความสำคัญ

เด็กและเยาวชนถือเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ รัฐบาลและทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีภาวะผู้นำ อันประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม ขณะเดียวกันในปัจจุบัน ปัญหาใหญ่อีกปัญหาหนึ่งในสังคมไทยคือการตีมีเครื่องมือตีมี แอลกอฮอล์ซึ่งไม่ใช่ปัญหาของผู้ใหญ่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนที่หันมานิยมบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนกลายเป็นเรื่องปกติในสังคม และนับวันอายุของคน que เริ่มบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกก็ลดลงเรื่อย ๆ จนเป็นเรื่องที่น่าตกใจ สถานการณ์การตีมีที่นาเป็นห่วงยังอยู่ในกลุ่มเยาวชน แต่ละปียังเกิดนักตีมีหน้าใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การตีมีมากเกินไปในสถานการณ์หนึ่งอาจทำให้มีผลทางลบตามมาอีกมาก เช่น อาการเมาค้าง หรืออาการไม่สบายกายบางอย่าง แต่อาการเหล่านี้อาจส่งผลเสียร้ายแรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น หรืออาจเกิดผลทางลบอย่างรุนแรงที่ตามมาจากการตีมีแอลกอฮอล์ ซึ่งนอกจากปัญหาสุขภาพ ยังเกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง การทะเลาะวิวาท ปัญหาการเรียน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครุฑที่ไม่พึงประสงค์ อุบัติเหตุและการบาดเจ็บ การเสียชีวิตก่อนวัยอันควร รวมทั้งมีผลต่อชีวิตเด็กและเยาวชนคนนั้นต่อไปในอนาคต โดยเพิ่มโอกาสในการเป็นโรคติดสุรา และการทำงานของสมองเสื่อมถอย เมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จึงจำเป็นต้องมีนโยบายสนับสนุนการไม่ตีมีสุราในโอกาสต่าง ๆ และการสร้างค่านิยม หรือบรรทัดฐานทางสังคมต่อการไม่ตีมีสุรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและเยาวชน^๑

^๑ บัณฑิต ตรีไพศาล, ธุรกิจเหล้าเบียร์ใช้สื่อโซเชียลรุกหนักนักตีมีหน้าใหม่, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๙), เติลินิวส์ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑.

ปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อสุขภาพ ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญในการทำลายสุขภาพ โดยในบริบทของการจัดการปัญหาแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ ได้มีการตีความและนำเสนอรูปแบบแนวคิดเรื่องการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหาต่าง ๆ มากมาย และครอบคลุมถึงการดื่มที่ก่อปัญหาสุขภาพ และปัญหาทางสังคมที่มีต่อผู้ดื่ม คนรอบข้าง และสังคมในวงกว้าง รวมทั้งรูปแบบการดื่มแอลกอฮอล์เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบุคคลและสังคม และอาจจะสามารถทำลายชีวิต ครอบครัวและโครงสร้างของชุมชนได้

นานาชาติทั่วโลกต่างตระหนักต่อปัญหาแอลกอฮอล์รวมถึงองค์การสากลอย่าง องค์การอนามัยโลกที่ได้มีการติดตามสถานการณ์และแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาแอลกอฮอล์มาโดยตลอด องค์การอนามัยโลก ระบุว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ มากกว่า ๒๐๐ ชนิด เป็นต้นเหตุการเสียชีวิตของประชากรทั่วโลกมากถึง ๓.๓ ล้านคนต่อปี หรือทุก ๑๐ วินาที จะมีคนตาย ๑ คน เมื่อพิจารณาข้อมูลในประเทศไทย โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในปี ๒๕๕๘ ประชากรไทยที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีประมาณ ๑๘ ล้านคน ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ๒ปีที่ผ่านมา ในจำนวนนี้ร้อยละ ๔๐ เป็นนักดื่มประจำ ซึ่งดื่มตั้งแต่ ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ขึ้นไป และจากการสำรวจในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ เมื่อต้นปี ๒๕๕๙ นี้ พบว่า นักเรียนชายร้อยละ ๑๙.๓ และนักเรียนหญิงร้อยละ ๑๖.๒ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน หรือ ๓๐ วันก่อนการสำรวจ

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา ระบุว่า ประเทศไทยมีประชากรที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณ ๑๗ ล้านคน ติดอันดับประเทศที่มีนักดื่มอยู่ลำดับที่ ๗๘ ของโลก และมีแนวโน้มการเพิ่มของจำนวนนักดื่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะกลุ่มประชากรที่เป็นผู้หญิงและกลุ่มนักดื่มที่เป็นเด็ก-เยาวชนที่ก้าวเข้าสู่เส้นทางของการเป็นนักดื่มหน้าใหม่ และกลายเป็นเหยื่อของธุรกิจน้ำเมา สอดคล้องกับข้อมูลจากกรมควบคุมโรค ได้เปิดเผยผลสำรวจการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน กลุ่มอายุ ๑๕-๑๙ ปี พบว่า ภาพรวมของนักดื่มอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ค่อนข้างคงที่ โดยมีทิศทางลดลงเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๗ มีความชุกอยู่ที่ร้อยละ ๓๒.๓ ซึ่งลดลงร้อยละ ๑.๒๒ หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๐.๐๙ ต่อปี อย่างไรก็ตาม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกลุ่มอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี ในช่วงเวลา ๑๓ ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๔.๕ หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๔.๙๖ ต่อปี และในขณะเดียวกันภาคอีสานยังคงเป็นภาคที่มีอัตราความชุกในการดื่มสูงเป็นอันดับสองรองจากภาคเหนือตอนบน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่คนไทยนิยมดื่ม ได้แก่ เบียร์ ร้อยละ ๖๕.๘ รองลงมา คือ สุราสี/สุราแดงที่มีราคาถูก ร้อยละ ๔๒.๑ สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน ร้อยละ ๓๙.๓ สุราสี/สุราแดงที่มีราคาแพง ร้อยละ ๑๒.๖ และ ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น ร้อยละ ๗.๓ ตามลำดับขณะที่กลุ่มเยาวชน ๑๕ - ๑๙ ปี นิยมดื่มเบียร์ ร้อยละ ๗๔.๕ สุราขาวหรือสุรากลั่น ร้อยละ ๓๗.๖ สุราสีหรือไทยร้อยละ ๒๕ สุราสีหรือต่างประเทศร้อยละ ๒.๘ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความนิยมบริโภคของทั้ง สองกลุ่มนี้พบว่า เยาวชนนิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมสมัยมากขึ้น และบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมลดลง^๒

^๒ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและหน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, **ขอเท็จจริงและตัวเลข เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย, ๒๕๕๙** หน้า ๑๕.

ไม่มีใครที่แทบจะไม่เคยดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่มีใครที่จะไม่รู้จักแอลกอฮอล์ซึ่งปัจจุบันได้แพร่หลายไปทุกจังหวัดของประเทศไทย ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่ม เด็กและเยาวชนไทย นักเรียน นักศึกษา ตามสถาบันต่าง ๆ

สำหรับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบที่เกิดขึ้น ยังคงมีความน่าเป็นห่วงอย่างมาก ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานพินิจจังหวัดสุรินทร์ พบว่า กลุ่มเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย มีมากถึง ๘๐% มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนการกระทำความผิด และนับวันกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดก็มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ แต่การกระทำความผิดกลับมีความรุนแรงมากขึ้น เช่น ขวาลูกฆ่าแม่แท้ ๆ เพราะโมโหที่ขอเงินไปซื้อเหล้าไม่ได้ เมื่อช่วงเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ.๒๕๖๐ ที่ผ่านมา ลูกชายวัย ๒๓ ปี ขอเงินแม่ไปซื้อเหล้าไม่ได้ จึงบันดาลโทสะฆ่าแม่และอำพรางคดีด้วยการจุดไฟเผาบ้านตัวเอง รวมถึงข่าวการยกพวกทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายของกลุ่มวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนเป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความสะเทือนใจต่อผู้คนในสังคมอยู่บ่อยครั้ง จากข่าวแสดงให้เห็นทราบว่าลูกชายที่ฆ่าแม่นั้นไม่ยึดแนวทางศีล ๕ ในการดำเนินชีวิตเขาได้เสพสิ่งมีนเมาให้โทษ อันเป็นสาเหตุของการขาดสติในสิ่งที่ไม่ควรกระทำเป็นการทำลายทั้งตนเองและบุคคลในครอบครัวอีกด้วย

เพื่อเป็นการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชาติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงห่วงใยและทรงตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่ายดังพระบรมราโชวาท ความว่า

“ในการดำรงตนในภายหน้านั้น ท่านจะต้องประพฤติให้ดีให้เหมาะสมแก่ฐานะ รู้จักผิด และชอบ ประกอบอาชีพโดยสุจริตมาอาชีพะ ไม่เสเพล และไม่ปล่อยตนให้เป็นทาสแห่งอบายมุขต่าง ๆ ดังนี้แล้ว ท่านก็จะสามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนเองและครอบครัวของท่าน และจะเป็นที่นับถือของบุคคลอื่น”^๓

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นเป็นอนาคตในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติยังคงเป็นประเด็นที่หลายฝ่ายให้ความสำคัญ และพยายามพัฒนานโยบายและแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้กระบวนการในการจัดการปัญหาดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยหวังให้เด็กและเยาวชนที่เป็นบุตรหลานได้รับการดูแล รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาแอลกอฮอล์ของแต่ละส่วน ได้มีการดำเนินงานมีมาตรการ และการรณรงค์ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาแอลกอฮอล์ที่เข้มแข็ง และแตกต่างกันออกไปอย่างเช่น กระทรวงสาธารณสุขจะมีกรมควบคุมโรคเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการควบคุมโรค และภัยสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคเครื่องดื่ม

^๓ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: ๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๖.

แอลกอฮอล์ ตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา สถาบันการศึกษา ร่วมกันประกาศเจตยืน
ห่างไกลจากสุรา ไม่ตกเป็นเหยื่อการตลาดธุรกิจสุรา สถานศึกษาปลอดแอลกอฮอล์ เพื่อเป็นการ
ป้องกันการเกิดขึ้นของนักดื่มหน้าใหม่ในกลุ่มเด็กและเยาวชน เป็นต้น^๔

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การเตรียมเด็กและเยาวชนให้พร้อมและสามารถ
นำมาใช้แก้ปัญหาในการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ถือเป็นเรื่องสำคัญของกระแสการ
ปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในยุคของเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ ๒๑ นี้ ส่งผลต่อวิธีการดำรงชีพ
ของคนในสังคมอย่างทั่วถึงครูและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการ
จัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตและไม่ก่อปัญหา
ให้สังคม โดยเริ่มจากสถานศึกษาให้ความสำคัญในด้านหลักสูตรนอกจากด้านวิชาการ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้หลัก ๘ กลุ่มสาระแล้วยังต้องตระหนักอย่างยิ่งคือวิชาหน้าที่พลเมือง ในสาระที่ ๒ คือสาระ
หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

นอกจากสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเด็กและ
เยาวชนยังมีสภาเด็กและเยาวชนซึ่งมีผู้นำเด็กและเยาวชนที่เข้ามามีบทบาทในสภาเด็กและเยาวชน
ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศก็ตามล้วนมีส่วนช่วยขับเคลื่อน ช่วย
สร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ ผู้นำเด็กและเยาวชนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ยังเป็นต้นแบบทุก
ด้านทั้งวิชาการ ด้านสังคม ด้านศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ แต่ในขณะเดียวกันในส่วนของผู้นำเด็กและ
เยาวชนเองยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีความอยากรู้ อยากรลอง จึงเกิดปัญหาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
เช่นกันกับวัยรุ่นทั่วไปผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหานี้ถึงปัจจัยพื้นฐานของการบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ผู้นำเด็กและเยาวชนมีกิจกรรมที่จัดขึ้นร่วมกัน
ส่งเสริมให้ได้สร้างภูมิคุ้มกันในชีวิต ให้รู้เท่าทันปัญหาอบายมุข เพื่อนำมาเชื่อมบูรณาการร่วมกันได้ ให้
ความสำคัญกับกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้นำเด็กและเยาวชนได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่
พลเมืองในการปฏิบัติตามสถานภาพของแต่ละบุคคลให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่
พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน
ผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำผลการศึกษามาสร้าง
ความตระหนักให้เด็กและเยาวชนหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันจะช่วยป้องกันผลกระทบ
ในเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยังช่วยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมี
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งจะก้าวสู่วัยผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพต่อไป

^๔ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ, กรุงเทพฯ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา :
๒๕๕๒ หน้า,๔๐.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานการบริหารโรคเรื้อรังเด็กแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๑.๒.๒ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารโรคเรื้อรังเด็กแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารโรคเรื้อรังเด็กแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน ต่อสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ปัจจัยพื้นฐานของการบริหารโรคเรื้อรังเด็กแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นมีอะไรบ้าง

๑.๓.๒ รูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมที่สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นใช้ในการแก้ไขปัญหาการบริหารโรคเรื้อรังเด็กแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชนเป็นอย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารโรคเรื้อรังเด็กแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ให้เกิดประสิทธิผลมีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิดและทฤษฎีของรูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารโรคเรื้อรังเด็กแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชนกรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ตามกรอบแนวคิด ๘ ด้าน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ สารหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรบริหารโรคเรื้อรังเด็กแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๑ คีล ๕ (เบญจคีล) แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำเด็กและเยาวชน พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ และบริบทสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๔.๒.๑ ประชากร ได้แก่ ผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น อายุ ๑๕ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๓๐ คน เจ้าหน้าที่ดูแลงานกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒ คน ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๔๒ คน และผู้ปกครองของผู้นำเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๓๐ คน

๑.๔.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น อายุ ๑๕ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๓๐ คน เจ้าหน้าที่ดูแลงานกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒ คน ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๓ คน และผู้ปกครองของผู้นำเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๓ คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากกลุ่มที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวม ๑๓๘ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑.๔.๓.๑ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนี้

๑.๔.๓.๑.๑ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

(๑) เพศ

- ชาย - หญิง

(๒) ระดับการศึกษา

- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- ปริญญาตรี

(๓) ลักษณะการพักอาศัย

- พักอาศัยอยู่กับบิดา มารดา/ผู้ปกครอง
- พักอาศัยอยู่ตามลำพัง/อยู่กับเพื่อน

(๔) อาชีพของผู้ปกครอง

- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- ค้าขาย
- พ่อบ้าน/แม่บ้าน
- ลูกจ้างเอกชน/บริษัท
- รับจ้างทั่วไป
- เกษตรกร ทำไร่/ทำนา/ทำสวน

(๕) พฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของครอบครัว

- ตีมี
- ไม่ตีมี

๑.๔.๓.๑.๒ การควบคุมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของครอบครัว

ได้แก่

(๑) ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ

(๒) ด้านการให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน

(๓) ด้านการกำหนดมาตรการลงโทษ

๑.๔.๓.๑.๓ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

๑.๔.๓.๑.๔ พฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์

๑.๔.๔ ขอบเขตระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้เริ่มตั้งแต่ เดือนกันยายน ถึง เดือนธันวาคม

พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความเข้าใจตรงกันในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้นิยามคำศัพท์เฉพาะดังต่อไปนี้

๑.๕.๑ **ปัจจัยพื้นฐาน** หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เฝ้าเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมี-แอลกอฮอล์ของครอบครัว การควบคุมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของครอบครัว การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์

๑.๕.๒ **รูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม** หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จากการคัดเลือกเด็กและเยาวชนที่เป็นตัวแทนจากตำบล อำเภอ เข้ามาเป็นตัวแทนในระดับจังหวัดเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีจุดมุ่งเน้น ๓ ประการ คือ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดี และ ศีลธรรมในการดำเนินชีวิต

๑.๕.๓ **แนวทางการแก้ไขปัญหา** หมายถึง วิธีการการแก้ปัญหาคารบิโรคเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในผู้เฝ้าเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย การเป็นต้นแบบที่ดีจากผู้ใหญ่ เยาวชนรุ่นพี่ จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องสอดแทรกความรู้หรือกฎกติกาการอยู่ร่วมกัน มีการสื่อสารเกี่ยวกับการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีพื้นที่มีกิจกรรมร่วมกันทำในทางที่สร้างสรรค์ และการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

๑.๕.๔ แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง แนวทางในการจัดการเรียนรู้ของคนในยุคศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้ ทั้งทักษะการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ การแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ทักษะชีวิตและงานอาชีพ ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ เป็นการสร้างทักษะการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ มาปรับใช้เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงาน การจัดอบรม ประชุมสัมมนา ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นให้เกิดการเรียนรู้

๑.๕.๕ สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม หมายถึง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในการปฏิบัติตามสภาพของแต่ละบุคคล เช่น สภาพภาพเป็น พ่อแม่ มีบทบาทคือการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้บุตรเป็นคนดีของสังคม สภาพภาพเป็นลูก มีบทบาทต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและดูแลท่านเมื่อยามแก่ชรา เป็นต้น โดยการปฏิบัติตามสภาพภาพในสังคมซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

๑.๕.๖ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ผสมอยู่ ได้แก่ สุรา และเมรัย แอลกอฮอล์มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง ผู้ที่กินเหล้าในปริมาณไม่มาก จะรู้สึกผ่อนคลาย เนื่องจากแอลกอฮอล์ไปกดจิตใต้สำนึกที่คอยควบคุมตนเองอยู่ แต่เมื่อกินมากขึ้น ก็จะกดสมองบริเวณอื่น ๆ ทำให้เสียการทรงตัว พูดไม่ชัด จนแม้กระทั่งหมดสติในที่สุด

๑.๕.๗ ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้นของผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๑.๕.๘ ผู้นำเด็กและเยาวชน หมายถึง ตัวแทนเด็กและเยาวชนซึ่งทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของทุกอำเภอ อำเภอละ ๕ คน ในจังหวัดขอนแก่นเป็นผู้นำในด้านศูนย์กลางการเรียนรู้ทั้งเรื่องวิชาการ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น คุณธรรม จริยธรรม และประชาธิปไตย

๑.๕.๙ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น หมายถึง องค์กรของเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางของเด็กและเยาวชนทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของเด็กและเยาวชน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เผยแพร่ด้านวิชาการ การศึกษา กีฬา และวัฒนธรรม ส่งเสริม และสนับสนุนให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ และสถานศึกษาในเขตจังหวัด ได้มีการจัดกิจกรรม อันเป็นประโยชน์ แก่เด็กและเยาวชน ประสานงาน หน่วยงานราชการ เอกชน เพื่อดำเนินกิจกรรมของสภาในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เชิญชวน และชี้แจงให้เด็กและเยาวชน ได้เข้ามารวมพลังจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ตลอดจนให้ความเห็นในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณของรัฐ เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน เสนอข้อคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กเยาวชนที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และจัดทำรายงานการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

๑.๕.๑๐ เจ้าหน้าที่ดูแลงานกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น หมายถึง ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นมีหน้าที่ติดต่อ ประสานงาน ส่งเสริม

สนับสนุน และช่วยเหลือให้การดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน ๒ คน เท่านั้น

๑.๕.๑๑ ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น หมายถึง ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นมีหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือให้การดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นให้ประสบผลสำเร็จ ได้รับแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มี จำนวน ๓ คน เท่านั้น

๑.๕.๑๒ ผู้ปกครองของผู้นำเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น หมายถึง บิดามารดาหรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนและอุปการะเด็ก ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและเตรียมความพร้อมพัฒนาการในทุกด้าน ซึ่งจะทำการวิจัยจำนวน ๓ คน เท่านั้น

๑.๕.๑๓ ศิล ๕ หรือ เบนจิสล หมายถึง ความเป็นปกติ ๕ ประการ ในงานวิจัยครั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับศิลปะข้อที่ ๕ เท่านั้น ประกอบด้วย

๑. การไม่ฆ่าสัตว์ คือ เว้นจากการฆ่า การทำลาย การเบียดเบียนให้ผู้อื่นได้รับความสิ้นชีวิตหรือเดือดร้อนอย่างเด็ดขาด เพื่อเคารพให้เกียรติในสิทธิแห่งการมีชีวิตอยู่ในสังคมและในโลกร่วมกัน ทั้งป้องกันเหตุร้ายอันอาจเกิดจากความเคียดแค้นของผู้อื่น เพราะความที่ตนถูกรังแกทำร้ายก่อน

๒. การไม่ลักขโมย คือ เว้นจากมิฉกมิฉวยทุกชนิด เช่น ลัก ฉ้อ โกง ฉกชิง วิ่งราว เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการครอบครองทรัพย์สินของบุคคลอื่นของบุคคลอื่นที่เขาหามาได้ด้วย ความสุจริตยุติธรรม

๓. การไม่ประพฤติผิดในกาม คือ เว้นจากการประพฤติผิดในทางกาม คือการล่วงละเมิดในสตรีหรือบุรุษผู้เป็นภรรยาหรือสามีของผู้อื่น หรือเป็นบุคคลต้องห้ามด้วยเหตุผลใด ๆ เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการมีคู่ครองเป็นหลักฐานตามกฎหมายของสังคมมนุษย์ผู้เจริญด้วยวัฒนธรรมและอารยธรรม

๔. การไม่กล่าวคำเท็จ คือ เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดุบายให้แตกความสามัคคี พูดคำหยาบคาย เช่น คำด่า คำลบหลู่ดูหมิ่นเหยียดหยาม และคำพูดเพื่อจ้อเหลวไหลไร้สาระ เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการได้รับข่าวสารที่ถูกต้องดีงามของสมาชิกในสังคม ทั้งเป็นการสร้างความเชื่อตรงให้เกิดขึ้นและสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในระหว่างกัน

๕. การไม่เสพเครื่องดองของเมาหรือเสพสารเสพติดชนิดต่าง ๆ คือ เว้นขาดจากการเสพสิ่งมีเมาให้โทษทุกชนิด อันเป็นสาเหตุของการขาดสติในการทำกิจกรรมหรือภารกิจต่าง ๆ และกลายเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงทางสังคมด้วย

๑.๕.๑๔ พฤติกรรมการรักษาศิล ๕ หมายถึง การปฏิบัติตามศิลปะ ๕ ข้อ

๑.๕.๑๕ พฤติกรรมการล่วงละเมิดศิลปะ ๕ หมายถึง การไม่ปฏิบัติตามศิลปะ ๕ ข้อ

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

๑.๖.๑ ได้ทราบสถานการณ์ปัจจัยพื้นฐานของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาต่อไป

๑.๖.๒ ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน ที่เหมาะสม

๑.๖.๓ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ทราบแนวทาง และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น นำเสนอตามลำดับดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒.๒ สารหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ๒.๔ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๒.๕ ศิล ๕ (เบญจศีล)
- ๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำเด็กและเยาวชน
- ๒.๗ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐
- ๒.๘ บริบทสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
- ๒.๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๑๐ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๑.๑ ความหมายของทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ^๑ ได้ให้ความหมายของศตวรรษที่ ๒๑ (๒๑st) หมายถึง ช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ.๒๐๐๑ – ค.ศ.๒๑๐๐ หรือ พ.ศ.๒๕๔๔ – พ.ศ.๒๖๔๓ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ไว้ดังนี้

^๑ เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ,ประวัติศาสตร์ ป๓กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์,พิมพ์ครั้งที่,๔. ๒๕๔๔.

Pearson Education, Inc.^๒ ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ความสามารถพิเศษที่เด็กจะต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถเตรียมตัวสำหรับความท้าทายในการทำงานและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

วิจารณ์ พานิช^๓ ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ทักษะการดำรงชีวิตที่คนในศตวรรษที่ ๒๑ ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต เพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑^๔ (Partnership for ๒๑st Century Skills, ๒๐๑๑) ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ทักษะที่สำคัญที่นักเรียนพึงมีเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต

วิภาวี ศิริลักษณ์^๕ ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ไว้ว่า ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ความสามารถที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ความท้าทายของสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ ๒๑

จินดารัตน์ โพร้นอก^๖ ได้ให้ความหมายของทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ไว้ว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ (๒๑st century skills; transversal skills) หมายถึง กลุ่มความรู้ ทักษะ และนิสัยในการทำงาน ที่เชื่อว่าจะมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึงความสามารถและทักษะที่สำคัญที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต

๒.๑.๒ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

^๒ Pearson Education, Inc. (๒๐๐๙), อ้างอิง ปกรณ ประจันบานและอนุชา กอนพวง, “การวิจัยและพัฒนาแบบวัดทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ด้านการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา”, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๑ มกราคม, ๒๕๕๙ มีนาคม - หน้า ๑๔๕.

^๓ วิจารณ์ พานิช, วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑, พิมพ์ครั้งที่ ๓) กรุงเทพฯ ตาตา : แพ็คเคชั่น, ๒๕๕๖.

^๔ วิภาวี ศิริลักษณ์, การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ ๒๑, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๗, (ปีที่ : ฉบับที่ ๑๖ :๔ หน้า ๑๕๕๑๖-๕.

^๕ วรรณเพ็ญ บุญเพ็ญ, “ภาคีพัฒนาทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ๒๑ :st Century Skills” อ้างอิง จาก “ปรับห้องเรียน เปลี่ยนอนาคต: ทักษะการคิดแบบ ๒๑ โลกสู่ไทย ทิศทางใหม่ของการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑”, วารสารที่ขับเคลื่อนผู้เชี่ยวชาญ และก๒๕๕๙(

^๖ จินดารัตน์ โพร้นอก, ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑, พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๕๙) กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. .

วิจารณ์ พานิช^๗ ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ไว้ว่าเป็นความท้าทายด้านการศึกษาศตวรรษที่ ๒๑ ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก นั่นคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ดังนี้

(๑) สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก อันได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) และความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy)

(๒) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ

(๓) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมาก มาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ ปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านเทคโนโลยี

(๔) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงาน ในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ คือ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

(๕) ทักษะของคนในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ ๓R x ๗C ทักษะการเรียนรู้ ๓R คือ Reading (อ่านออก), (W)riting (เขียนได้), และ (A)rithmetics (คิดเลขเป็น) ส่วนทักษะการเรียนรู้ ๗C ประกอบด้วย Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation

^๗ วิจารณ์ พานิช ,(อ้างแล้ว)

(ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) และ Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

๒.๑.๓ กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังเป็นการเรียนแบบสมมติ “ตั้งนั้นครูเพื่อศิษย์จึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์” ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของศิษย์จากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ ให้เลยไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่ ย้ำว่าการเรียนรู้ยุคใหม่ ต้องเรียนให้เกิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งหน้าที่ของครูเพื่อศิษย์จึงต้องเปลี่ยนจากเน้น “สอน” หรือสั่งสอนไปทำหน้าที่จุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (inspire) แก่ศิษย์ ให้ศิษย์ได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (learning by doing) และศิษย์จะงอกงามทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ นี้ จากการลงมือปฏิบัติของตนเป็นทีมร่วมกับเพื่อนนักเรียน เน้นการงอกงามทักษะในการเรียนรู้ และค้นคว้าหาความรู้มากกว่าตัวความรู้ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนแนวทางการทำงานจากทำโดดเดี่ยว คนเดียว เป็นทำงานและเรียนรู้จากการทำหน้าที่ครูเป็นทีม

กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
๒. กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
๓. การเรียนรู้แบบขั้นบันได (IS)

(๑) กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ เป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไป มีความสุขที่จะเรียน มีลักษณะดังนี้

(๑.๑) การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based Learning) การเรียนรู้แบบนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันศึกษามักร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประเมิน

(๑.๒) การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) การเรียนรู้ด้วยโครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงใน

ลักษณะของการศึกษาสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้(teacher)เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (guide) ทำหน้าที่ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม กระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษา เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วง ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยโครงงาน สิ่ง que ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ด้วย PBL จึงมีใช่ตัวความรู้ (knowledge) หรือวิธีการหาความรู้ (searching) แต่เป็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ทักษะชีวิตและประกอบอาชีพ (Life and Career skills) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารและเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills) การออกแบบโครงงานที่ดีจะกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าอย่างกระตือรือร้นและผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา (critical thinking & problem solving) ทักษะการสื่อสาร (communicating) และทักษะการสร้างความร่วมมือ (collaboration) ประโยชน์ที่ได้สำหรับครูที่นอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาชีพแล้ว ยังช่วยให้เกิดการทํางานแบบร่วมมือกับเพื่อนครูด้วยกัน รวมทั้งโอกาสที่จะได้สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนด้วย

ขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

STEP ๑ การเตรียมความพร้อม ครูเตรียมมอบหมายโครงงานโดยระบุในแผนการสอน ในชั้นเรียนครูอาจกำหนดขอบเขตของโครงงานอย่างกว้างๆ ให้สอดคล้องกับรายวิชา หรือความถนัดของนักเรียน และเตรียมแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสามารถใช้เว็บไซต์ หรือโปรแกรม Moodle ในการ update ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และการกำหนดนัดหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้

STEP ๒ การคิดและเลือกหัวข้อ ให้นักเรียนเป็นผู้สร้างทางเลือกในการออกแบบโครงงานเอง เพื่อเปิดโอกาสให้รู้จักการค้นคว้าและสร้างสรรค์ความรู้เชิงนวัตกรรม ครูอาจให้ผู้เรียนทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกหัวข้อ การทํางานเป็นทีม กระตุ้นให้เกิด brain storm จะทำให้เกิดทักษะ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการสร้างความร่วมมือ

STEP ๓ การเขียนเค้าโครง การเขียนเค้าโครงของโครงงาน เป็นการสร้าง mind map แสดงแนวคิด แผน และขั้นตอนการทำโครงงาน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมองเห็นภาระงาน บทบาท และระยะเวลาในการดำเนินงาน ทำให้สามารถปฏิบัติโครงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

STEP ๔ การปฏิบัติโครงงาน นักเรียนลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในเค้าโครงของโครงงาน ถ้ามีการวางแผนเค้าโครงเอาไว้แล้ว นักเรียนจะรู้ได้เองว่าจะต้องทำอะไรในขั้นตอนต่อไป โดยไม่ต้องรอถามครู ในระหว่างการดำเนินการครูผู้สอนอาจมีการให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดหรือร่วมแก้ปัญหาไปพร้อม ๆ กับนักเรียน

STEP ๕ การนำเสนอโครงงาน นักเรียนสรุปรายงานผล โดยการเขียนรายงาน หรือการนำเสนอในรูปแบบอื่น ๆ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์จัดนิทรรศการ รายงานหน้าชั้นส่งงานทางเว็บไซต์หรืออีเมล ถ้ามีการประกวดหรือแข่งขันด้วยจะทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นมากขึ้น

STEP ๖ การประเมินผลโครงการ การประเมินโครงการควรมีการประเมินผลการเรียนรู้ โดยหลากหลาย เช่น นักเรียนประเมินตนเอง ประเมินซึ่งกันและกัน ประเมินจากบุคคลภายนอก การประเมินจะไม่วัดเฉพาะความรู้หรือผลงานสุดท้ายเพียงอย่างเดียว แต่จะวัดกระบวนการที่ได้มาซึ่งผลงานด้วย การประเมินโดยครูหลายคนจะเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกันอีกด้วย

(๑.๓) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-based Learning) ในการยึดหลักการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง “Child Centered” การเรียนโดยการปฏิบัติจริง Learning by Doing และปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ Doing by Learning จึงถูกนำมาใช้อย่างจริงจังในการปฏิรูปการศึกษาของไทย การเรียนรู้ชนิดนี้เอง ที่มีผู้ตั้งฉายาว่า “สอนแต่น้อย ให้เรียนมาก ๆ Teach less. Learn More” การเรียนแบบ Learning by Doing นั้นใช้ “กิจกรรม Activity” เป็นหลักในการเรียนการสอน โดยการ “ปฏิบัติจริง Doing” ในเนื้อหาทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทุกคนในกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติ คุณครูเป็นที่เลี้ยงและเทรนเนอร์ แต่กิจกรรมที่นำมาใช้นี้ต้องมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหา นั้น ๆ มีจุดมุ่งหมาย สนุก และน่าสนใจ ไม่ซ้ำซากจนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น คุณครูจึงเป็น “นักออกแบบกิจกรรม Activity Designer” มืออาชีพที่สามารถ “มองเห็นภาพกิจกรรม” ได้ทันที

(๑.๔) การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนอีกรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมของผู้เรียน โดยผู้สอนมีส่วนร่วมแต่ก็ทำทนายผู้สอนมากที่สุด กระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ขนาดประมาณ ๘ -๑๐ คน โดยมีครูหรือผู้สอนประจำกลุ่ม ๑ คน ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (facilitator) ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. เมื่อผู้เรียนได้รับโจทย์ปัญหา ผู้เรียนจะทำความเข้าใจหรือทำความเข้าใจความกระจ่างในคำศัพท์ที่อยู่ในโจทย์ปัญหานั้น เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

๒. การจับประเด็นข้อมูลที่สำคัญหรือระบุปัญหาในโจทย์

๓. ระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อภิปรายหาคำอธิบาย แต่ละประเด็นปัญหาว่าเป็นอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร ความเป็นมาอย่างไร โดยอาศัยพื้นความรู้เดิมเท่าที่ผู้เรียนมีอยู่

๔. ตั้งสมมติฐานเพื่อหาตอบปัญหาประเด็นต่าง ๆ พร้อมจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐานที่เป็นไปได้อย่างมีเหตุผล

๕. จากสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ผู้เรียนจะประเมินว่าเขามีความรู้เรื่องอะไรบ้าง มีเรื่องอะไรที่ยังไม่รู้หรือขาดความรู้ และความรู้เรื่องอะไรจำเป็นที่จะต้องใช้เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งเชื่อมโยงกับโจทย์ปัญหาที่ได้ ขั้นตอนนี้กลุ่มจะกำหนดประเด็นการเรียนรู้ (learning issue) หรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (learning objective) เพื่อจะไปค้นคว้าหาข้อมูลต่อไป

๖. ค้นคว้าหาข้อมูลและศึกษาเพิ่มเติมจากทรัพยากรการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือตำรา วารสาร สื่อการเรียนสอนต่าง ๆ การศึกษาในห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ต หรือปรึกษาอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาขาเฉพาะ พร้อมทั้งประเมินความถูกต้อง

๗. นำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์ อธิบาย พิสูจน์สมมติฐานและประยุกต์ให้เหมาะสมกับโจทย์ปัญหา พร้อมสรุปเป็นแนวคิดหรือหลักการทั่วไป

ขั้นตอนที่ ๑-๕ เป็นขั้นตอนภายในกระบวนการกลุ่มในห้องเรียน ขั้นตอนที่ ๖ เป็นกิจกรรมของผู้เรียนรายบุคคลนอกห้องเรียน และขั้นตอนที่ ๗ เป็นกิจกรรมที่กลับมาในกระบวนการกลุ่มอีกครั้ง

(๑.๕) การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิจัย (Research-based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยถือได้ว่าเป็นหัวใจของบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนาระบบการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเติม^๘ ได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไว้ ๔ รูปแบบ ดังนี้

๑. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย คือการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำวิจัยในระดับต่าง ๆ เช่น การทำการทดลองในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ การศึกษารายกรณี (Case Study) การทำโครงการ การทำวิจัยเอกสาร การทำวิจัยฉบับจิ๋ว (Baby Research) การทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

๒. การสอนโดยให้ผู้เรียนร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์หรือเป็นผู้ช่วยในโครงการวิจัย (Under Study Concept) ในกรณีนี้ผู้สอนต้องเตรียมโครงการวิจัยไว้รองรับเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำวิจัย เช่น ร่วมเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล อย่างไรก็ตามวิธีนี้จะมีข้อเสียที่ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้กระบวนการทำวิจัยครบถ้วนทุกขั้นตอน

๓. การสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษางานวิจัย เพื่อเรียนรู้องค์ความรู้ หลักการและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนั้น ๆ วิธีการตั้งโจทย์ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา ผลการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้และศึกษาต่อไป ทำให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการทำวิจัยมากขึ้น

๔. การสอนโดยใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้ว่า ทฤษฎีข้อความรู้ใหม่ๆ ในศาสตร์ของตนในปัจจุบันเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างศรัทธาต่อผู้สอนรวมทั้งทำให้ผู้สอนไม่เกิดความเบื่อหน่ายที่ต้องสอนเนื้อหาเดิม ๆ ทุกปี

^๘ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเติม, การสอนแบบ research based learning วารสารวิธี , ๖ วิทยาลัย ๒๕๓๗.

(๒) กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เพราะการสื่อสารเป็นกระบวนการส่งหรือถ่ายทอดเรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ เหตุการณ์ ต่าง ๆ จากผู้สอนยังไปผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

(๒.๑) การฝึกทักษะในการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) โดยใช้เทคนิค สุนทรียสนทนา (Dialogue) เป็นการฝึกทักษะการฟังอย่างลึกซึ้งทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น ฝึกการเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ ฟังให้มาก พูดให้น้อยลง ไม่พูดแทรกขณะอีกฝ่ายกำลังพูด ทำให้ฟังและได้ยินมากขึ้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้ในการทำงานหรือการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี

(๒.๒) การฝึกทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค Communities of Practice หรือ CoP ซึ่งเป็นการดึงความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลออกมา เพื่อแลกเปลี่ยนและทำให้เกิดการเรียนรู้

(๒.๓) การฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม, เรียนรู้แบบกลุ่ม ปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นวิธีสอนที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหา หรือปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด หรือความสนใจ เป็นการฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันตามวิธีแห่งประชาธิปไตย

(๒.๔) การฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีเพื่อวิจัย จัดระบบ ประเมิน และสื่อสารสารสนเทศ ใช้เครื่องมือสื่อสาร เชื่อมโยงเครือข่าย (คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นมีเดีย ฯลฯ) และ social network อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อเข้าถึง (access) จัดการ (manage) ผสมผสาน (integrate) ประเมิน (evaluate) และสร้าง (create) สารสนเทศ เพื่อทำหน้าที่ในเศรษฐกิจฐานความรู้ปฏิบัติตามคุณธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๓) การเรียนรู้แบบขั้นบันได (IS) กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามที่คาดหวังนั้น มีมากมายหลายวิธี กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบขั้นบันได ๕ ขั้นก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ ที่ครูสามารถนำไปปรับใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามบริบทและธรรมชาติของวิชา โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้น L๑ การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สังเกต ตั้งข้อสงสัย ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

ขั้น L๒ การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Learning to Search) เป็นการฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือจากการปฏิบัติทดลอง เป็นต้น

ขั้น L๓ การสรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) เป็นการฝึกนำความรู้ และสารสนเทศหรือข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย การทดลอง มาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ความรู้

ขั้น L๔ การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communicate) เป็นการฝึกให้ความรู้ที่ได้มานำเสนอและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดความเข้าใจ

ขั้น L๕ การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในบริบทรอบตัวและบริบทโลกตามภูมิภาคที่เหมาะสม โดยจะนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

วิจารณ์ พานิช^๙ ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ครูต้องยึดความสมดุล จึงจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป้าหมายการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ คือ การปูพื้นฐาน ความรู้และทักษะสำหรับการมีชีวิตที่ดีในภายหน้า ลักษณะของการเรียนรู้จึงเป็นสมดุลระหว่างคุณลักษณะในตารางฝั่งซ้ายและขวา ๑๕ ประการ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ลักษณะของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

ขั้นกับครู/ครูเป็นตัวตั้ง (Teacher-directed)	เด็กเป็นหลัก (Learner-centered)
สอน	แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ความรู้	ทักษะ
เนื้อหา	กระบวนการ
ทักษะพื้นฐาน	ทักษะประยุกต์
ข้อความจริงและหลักการ	คำถามและปัญหา
ทฤษฎี	ปฏิบัติ
หลักสูตร	โครงการ
ช่วงเวลา	ความต้องการ
เหมือนกันทั้งห้อง (One-size-fits-all)	เหมาะสมรายบุคคล (Personalized)
แข่งขัน	ร่วมมือ
ห้องเรียน	ชุมชนทั่วโลก
ขั้นกับครู/ครูเป็นตัวตั้ง (Teacher-directed)	เด็กเป็นหลัก (Learner-centered)
ตามตำรา	ใช้เว็บ

^๙ วิจารณ์ พานิช, วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑, พิมพ์ครั้งที่ ๑) กรุงเทพฯ ตาตา : พับลิเคชั่น, ๒๕๕๕. ๖๒ หน้า , (

สอบความรู้	ทดสอบการเรียนรู้
เรียนเพื่อโรงเรียน	เรียนเพื่อชีวิต

จากตารางข้างต้นครูต้องใช้ทั้งแนวทางฝั่งขวาและฝั่งซ้ายอย่างสมดุล คือ ต้องยึดถือแนวทาง both-and (ไม่ใช่ either - or) ซึ่งเป็นแนวทางของระบบที่ซับซ้อนและปรับตัว ยิ่งนับวันสมดุลนี้ จะให้น้ำหนักศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงไปสมองเด็กก็เปลี่ยนด้วย สำหรับพลังการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ได้แก่ งานที่เน้นความรู้ เครื่องมือดิจิทัล วิถีชีวิต ผลการวิจัย

ด้านการเรียนรู้ และความต้องการทักษะในการดำรงชีวิตสมัยใหม่ ได้แก่ การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม การสื่อสาร การร่วมมือความยืดหยุ่น และอื่น ๆ พลังเหล่านี้เรียกรวม

ให้การเรียนรู้ในโรงเรียนต้องให้น้ำหนักศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นครูต้องเรียนรู้ทดลองวิธีปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลา โดยครูกับครูจะต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมกันเป็นชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ เพื่อที่ครูจะได้ไม่เดี๋ยวตาย มีเพื่อนร่วมทาง ร่วมอุดมการณ์ ร่วมเรียนรู้และbakัน

จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้แบบใฝ่รู้กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีแนวคิดและลักษณะของการจัดการเรียนรู้คล้ายกัน นั่นคือ ต้องมีความสัมพันธ์ มีขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นลำดับ ที่ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนได้ เช่น การกำหนดปัญหาที่ผู้เรียนสนใจ การทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และสามารถบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ได้ด้วยตนเอง และการสอนที่ถือว่ามีประสิทธิภาพ นั้น ครูต้องมีคุณสมบัติมากกว่าการเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอน (Instructor) ครูต้องมีลักษณะของโค้ชซึ่งเน้นการเรียนรู้ (Learning Coaching) และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำนักเรียนท่องเที่ยวไปสู่อะไรก็ได้ในโลกแห่งการเรียนรู้ได้ (Learning Travel Agent) ซึ่งบทบาทของครูจากยุคสมัยก่อนจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อก้าวสู่ยุคแห่งศตวรรษที่ ๒๑ เนื่องจากครูในโลกยุคใหม่ต้องมีความรอบรู้มากกว่าการเป็นผู้ดูแลรายวิชาที่สอนเท่านั้น แต่ครูมีบทบาทของการเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งไอซีทีได้เข้ามามีบทบาททางการศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนทั่วโลก ไอซีทีในปัจจุบันจึงไม่ใช่เป็นเพียงแหล่งข้อมูลข่าวสารเท่านั้น ครูจึงต้องคิดว่า จะบูรณาการการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับไอซีทีได้อย่างไร

๒.๑.๔ ทักษะครูเพื่อศิษย์ไทยในศตวรรษที่ ๒๑

วิจารณ์ พานิช^{๑๐} ได้กล่าวถึง ทักษะครูเพื่อศิษย์ไทยในศตวรรษที่ ๒๑ไว้ว่า ครูเพื่อศิษย์ต้องไม่ใช่แค่มีใจ เอาใจใส่ศิษย์เท่านั้น ยังต้องมีทักษะในการ “จุดไฟ” ในใจศิษย์ ให้รักการเรียนรู้ ให้สนุกกับการเรียนรู้ หรือให้การเรียนรู้สนุกและกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต

^{๑๐} วิจารณ์ พานิช, วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑, พิมพ์ครั้งที่ ๑) กรุงเทพฯ ตลตา : พับลิเคชั่น, ๒๕๕๕ หน้า (๑๕).

ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” คือ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ครูต้องตอบได้ว่า ศิษย์ได้เรียนอะไร และเพื่อให้ศิษย์ได้เรียนสิ่งเหล่านั้น ครูต้องทำอะไร ไม่ทำอะไร ในสภาพเช่นนี้ ครูยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น และท้าทายครูทุกคนอย่างที่สุดที่จะไม่ทำหน้าที่ครูผิดทางคือ ทำให้ศิษย์เรียนไม่สนุก หรือเรียนแบบขาดทักษะสำคัญ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ต้อง “ก้าวข้ามสาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑” (๒๑st Century Skills) ที่ครูสอนไม่ได้ นักเรียนต้องเรียนเอง หรือพูดใหม่ว่าครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า PBL (Project-Based Learning)ครูเพื่อศิษย์ต้องเรียนรู้ทักษะในการออกแบบการเรียนรู้แบบ PBL ให้เหมาะแก่วัยหรือพัฒนาการของศิษย์

อ่องจิต เมธยะประภาส^{๑๑} ได้บรรยายเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในยุคศตวรรษที่ ๒๑ หรือเรียกว่า e-Teacher ไว้ว่าประกอบด้วย ๙ คุณลักษณะที่ครูพึงปฏิบัติ มีดังนี้

๑. Experience คือ มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบใหม่ ใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น Internet, e-Mail การใช้ CD

๒. Extended คือ มีทักษะการค้นหาความรู้ได้ตลอดเวลา เพราะ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตสามารถใช้ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ที่ไหนก็ได้ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการหาความรู้ด้วยเทคโนโลยี

๓. Expanded คือ การขยายผลของความรู้ที่ส่งนักเรียน ประชาชนทั่วไป และชุมชนสามารถถ่ายทอดความรู้ลง CD, VDO โทรทัศน์หรือบน Web เพื่อให้เกิดการเพิ่มความรู้ที่เป็นประโยชน์ของบุคลากรโดยรวม

๔. Exploration คือ สามารถเลือกเนื้อหาที่ทันสมัย เอกสารอ้างอิง ค้นคว้าทั้งสาระและบันเทิง เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำมาออกแบบการเรียนการสอน

๕. Evaluation คือ เป็นนักประเมินที่ดี สามารถใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล

๖. End-User คือ เป็นผู้ใช้ปลายทางที่ดี เช่น สามารถ Browse ไป Web Site ที่มีคุณค่าบนอินเทอร์เน็ตและเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย

๗. Enabler คือ สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียนและเนื้อหาเพิ่มเติมมาใช้ในการประกอบการเรียนการสอน สามารถใช้ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์มาสร้างบทเรียน อย่างน้อยที่สุดก็สามารถสร้างการนำเสนอเนื้อหาด้วย Power Point เป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น หรือการใช้ Authoring tool ต่าง ๆ มาสร้างบทเรียนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

^{๑๑} อ่องจิต เมธยะประภาส, E-Teacher. สืบค้นเมื่อ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/๕๘๘๓๐๙,๒๕๕๗>.

๘. Engagement คือ ครูที่ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความเห็น หาแนวร่วม เพื่อให้เกิดชุมชน เช่น การคุยกันบน Web ทำให้มีความคิดใหม่ๆ มีข้อเสนอแนะ เกิดชุมชนครูบน Web

๙. Efficient and Effective คือ ครูที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นผู้ผลิต ผู้กระจาย และผู้ใช้ความรู้

การศึกษาที่ดีที่สุดสำหรับคนยุคใหม่และมีคุณภาพ จะต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของศิษย์ ไปอย่างสิ้นเชิง และบทบาทของครูอาจารย์ก็ต้องเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ครูที่รักศิษย์ เอาใจใส่ศิษย์ แต่ยังใช้วิธีสอนแบบเดิม ๆ จะไม่ใช่ครูที่ทำประโยชน์แก่ศิษย์อย่างแท้จริง กล่าวคือ ครูที่มีใจแก่ศิษย์ยังไม่พอ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนจุดสนใจหรือจุดเน้นจากการสอน ไปเป็นเน้นที่การเรียนรู้ (ทั้งของศิษย์ และของตนเอง) ต้องเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนจัดให้แก่ศิษย์ด้วย ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจาก “ครูสอน” (Teacher) ไปเป็น “ครูฝึก” (Coach) หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (Learning Facilitator) และต้องเรียนรู้ทักษะในการทำหน้าที่นี้ โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เรียกว่า PLC (Professional Learning Community)

๒.๒ สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ^{๑๒} ได้กล่าวถึงสารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมไว้ในตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังนี้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประกอบด้วย ๕ สารดังนี้

สารที่ ๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

สารที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สารที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

สารที่ ๔ ประวัติศาสตร์

สารที่ ๕ ภูมิศาสตร์

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาสาระการเรียนรู้ที่ ๒ คือสารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมดังรายละเอียดต่อไปนี้

^{๑๒} สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ

(๑) มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและ อารงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลก อย่างสันติสุข

(๒) มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และ อารงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย หมายถึง การดำเนินชีวิตของคนในสังคม โดยยึดหลักประชาธิปไตย ในการอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติกันด้วยความเคารพ ร่วมกันทำประโยชน์เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม ตลอดจนการใช้สติปัญญาและความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาทั้งมวลจนเป็นนิสัย

หลักปฏิบัติของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย อาจพิจารณาจากพฤติกรรมในหลักธรรม ๓ ประการ คือ

๑. คารวธรรม
๒. ปัญญาธรรม
๓. สามัคคีธรรม

๑. คารวธรรม คือ การเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยมีลักษณะที่แสดงออก ได้แก่ เคารพเทิดทูนสถาบันชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ เคารพบุพการี ครูอาจารย์ และ ผู้มีพระคุณ เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพกฎกติกา ระเบียบของสังคม เคารพใน สิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น เป็นต้น

๒. ปัญญาธรรม คือ การใช้สติปัญญาในการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิต เป็นการใช้เหตุและผล เลือกระกระทำแต่สิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และ ประเทศชาติ โดยมีลักษณะที่แสดงออกได้แก่ การรู้จักวางแผนในการทำงาน การร่วมกันคิดและตัดสินใจ ปัญหาด้วยสติปัญญา การใช้เหตุผล และความถูกต้องในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา การอภิปรายปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การพิจารณาเลือกคนดีเป็นผู้นำ การรับฟังและปฏิบัติตามมติเสียงข้างมาก เป็นต้น

๓. สามัคคีธรรมคือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การร่วมมือกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประนีประนอมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีลักษณะที่แสดงออกได้แก่ การรู้จักประสานประโยชน์ การร่วมมือกันในการทำงานเพื่อประสิทธิภาพของงาน การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง การทำงานร่วมกัน เป็นทีมด้วยความเต็มใจ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เป็นต้น

ลักษณะของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

- รู้และปฏิบัติตามกฎหมาย

- การยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- การภาคภูมิใจและรักษาวัฒนธรรมประเพณีของสังคม
- การสร้างความเจริญก้าวหน้าในสังคม
- มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนิน

ชีวิต

- คุณธรรม จริยธรรม เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน เช่น สังคหวัตถุ ๔

สังคหวัตถุ ๔ คือ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหัวใจซึ่งกันและกัน เป็นหลักสร้างความสามัคคีในสังคมมี ๔ ประการ ได้แก่ ทาน คือ การแบ่งปันสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน ปิยวาจา คือ การกล่าววาจาไพเราะ อ่อนหวาน ไม่พูดคำหยาบคาย อุตถจริยา คือ การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อกัน แสดงความมีจิตใจดีงาม มีความปรารถนาดีต่อกัน และสมานัตตตา คือ การรู้จักวางตนให้เหมาะสมเพื่อให้เข้ากับผู้อื่นได้

การเป็นพลเมืองดีของสังคม

- การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามสถานภาพ
- สถานภาพ หมายถึง ฐานะหรือตำแหน่งของบุคคลที่ได้รับในทางสังคม โคนสถานภาพจะเป็นตัวกำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในสังคมว่าควร ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร สถานภาพของบุคคล แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ สถานภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และสถานภาพที่ได้มาภายหลัง

ประเภทสถานภาพ

(๑) สถานภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เป็นสถานภาพที่บุคคลได้มาตั้งแต่เกิดโดยสังคมเป็นผู้กำหนดได้แก่

- สถานภาพทางเพศ เช่น เพศชายเรียกว่า เด็กชาย หรือนาย เพศหญิง เรียกว่า เด็กหญิง หรือนางสาว หรือนาง เป็นต้น
- สถานภาพทางเชื้อชาติ เช่น เชื้อชาติไทย เชื้อชาติจีน เชื้อชาติอเมริกัน เป็นต้น
- สถานภาพทางเครือญาติ เช่น ลูก หลาน พี่ น้อง เป็นต้น

(๒) สถานภาพที่ได้มาจากความสามารถหรือการกระทำ เป็นสถานภาพที่ได้มาภายหลัง เพิ่มเติมจากสถานภาพเดิม ได้แก่

- สถานภาพทางการศึกษา เช่น จบปริญญาตรี ได้รับสถานภาพเป็นบัณฑิต จบปริญญาโทได้รับสถานภาพเป็นมหาบัณฑิต หรือจบปริญญาเอกได้รับสถานภาพเป็น ดุษฎีบัณฑิต เป็นต้น

- สถานภาพทางอาชีพ เช่น ทหาร ตำรวจ ครู แพทย์ นักธุรกิจ เป็นต้น
- สถานภาพทางสมรส เช่น สามี ภรรยา เป็นต้น

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสถานภาพของแต่ละบุคคล เช่น สถานภาพเป็นพ่อแม่ มีบทบาท คือการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้บุตรเป็นคนดีของสังคม สถานภาพเป็นลูก มีบทบาท ต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ และดูแลท่านเมื่อยามแก่ชรา เป็นต้น

สิทธิ หมายถึง สิ่งที่ไม่มียุ่ปร่างซึ่งมีอยู่ในตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดหรือเกิดขึ้นโดยกฎหมาย เพื่อให้มนุษย์ได้รับประโยชน์ และมนุษย์จะเป็นผู้เลือกใช้สิ่งนั้นเอง โดยไม่มีผู้ใดบังคับได้ เช่น สิทธิในการกิน การนอน แต่สิทธิบางอย่างมนุษย์ได้รับโดยกฎหมายกำหนดให้มี เช่น สิทธิในการมีทรัพย์สิน สิทธิในการร้องทุกข์เมื่อตนถูกระทำละเมิดกฎหมาย เป็นต้น

เสรีภาพ หมายถึง การใช้สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างอิสระ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทบต่อสิทธิของผู้อื่น ซึ่งหากผู้ใดใช้สิทธิเสรีภาพเกินขอบเขตจนก่อความเดือดร้อนต่อผู้อื่น ก็ย่อมถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

หน้าที่ หมายถึง การกระทำหรือการละเว้นการกระทำเพื่อประโยชน์โดยตรงของการมีสิทธิหน้าที่เป็น สิ่งที่บังคับให้มนุษย์ในสังคมต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคมหรือกฎหมาย บัญญัติไว้ จะไม่ปฏิบัติตามไม่ได้ ส่วนสิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งที่มนุษย์มีอยู่แต่จะใช้หรือไม่ก็ได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนชาวไทยไว้ดังนี้

๑) สิทธิของปวงชนชาวไทย

๑. สิทธิในครอบครัวและความเป็นอยู่ส่วนตัว ชาวไทยทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครอง เกียรติยศ ชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว

๒. สิทธิอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี บุคคลในท้องถิ่นและชุมชนต้องช่วยกันอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

๓. สิทธิในทรัพย์สิน บุคคลจะได้รับการคุ้มครองสิทธิในการครอบครองทรัพย์สินของตนและการสืบทอดมรดก

๔. สิทธิในการรับการศึกษาอบรม บุคคลย่อมมีความเสมอภาคในการเข้ารับการศึกษาระดับพื้นฐาน ๑๒ ปี อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

๕. สิทธิในการรับบริการทางด้านสาธารณสุขอย่างเสมอภาคและได้มาตรฐานสำหรับ ผู้ยากไร้จะได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

๖. สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองโดยรัฐ เด็กเยาวชน สตรี และบุคคลในสังคมที่ได้รับการปฏิบัติอย่างรุนแรงและไม่เป็นธรรมจะได้รับการ คุ้มครองโดยรัฐ

๗. สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ เช่น บุคคลที่มีอายุเกินหกสิบปี และรายได้ไม่พอต่อการยังชีพ รัฐจะให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

๘. สิทธิที่จะได้สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยรัฐจะให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะแก่บุคคลในสังคม

๙. สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชน ในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

๑๐. สิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นอย่างเปิดเผย เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะมีผลต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของ ประชาชนส่วนรวม หรือเป็นส่วนได้ส่วนเสียของบุคคลซึ่งมีสิทธิได้รับความคุ้มครอง

๑๑. สิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์โดยได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันควรตามบทบัญญัติของกฎหมาย

๑๒. สิทธิที่บุคคลสามารถฟ้องร้องหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรของรัฐที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิดชอบการกระทำหรือละเว้นการกระทำ ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในหน่วยงานนั้น

๒) เสรีภาพของปวงชนชาวไทย

๑. เสรีภาพในเคหสถาน ชาวไทยทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองในการอาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นโดยปราศจากการยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการเข้าไปตรวจค้นเคหสถานโดยไม่มีหมายค้นจากศาลย่อมทำไม่ได้

๒. เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักรหรือห้ามมิให้บุคคลผู้มี สัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักรจะกระทำมิได้

๓. เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นผ่านการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น จะจำกัดแก่บุคคลชาวไทยมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๔. เสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งการกระทำต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลนั้นจะกระทำมิได้

๕. เสรีภาพในการนับถือศาสนา นิกาย ลัทธิ ความเชื่อทางศาสนา และเสรีภาพในการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของตน โดยไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมือง และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ย่อมเป็นเสรีภาพของประชาชน

๖. เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อคุ้มครองประชาชนที่จะใช้

ที่ สาธารณะหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยเมื่อประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือระหว่างประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

๗. เสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม สหพันธ์ สหองค์กร องค์กรเอกชน หรือหมู่คณะอื่น การจำกัดเสรีภาพต่าง ๆ เหล่านี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือป้องกันการผูกขาดในทางเศรษฐกิจ

๘. เสรีภาพในการรวมตัวจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๙. เสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะทำได้ โดยอาศัยกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันทางการค้า

๓) หน้าที่ของประชาชนชาวไทย

๑. บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย

๓. บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้ง โดยไม่แจ้งเหตุผลอันสมควร ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

๔. บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร

๕. บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีให้รัฐ

๖. บุคคลมีหน้าที่ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม ปกป้องและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗. บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมอำนวยความสะดวกแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

๑. เคารพสิทธิของกันและกัน โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เช่น สิทธิ เสรีภาพในชีวิตและร่างกาย สิทธิในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และความเป็นส่วนตัว เป็นต้น

๒. รู้จักใช้สิทธิของตนเองและแนะนำให้ผู้อื่นรู้จักใช้และรักษาสิทธิของตนเอง เช่น การรักษาสิทธิในการเลือกตั้งเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการซื้อสิทธิขายเสียง

๓. รณรงค์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และปลูกฝังแนวความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนให้แก่ชุมชนหรือสังคมตามสถานภาพและบทบาทที่ตนพึงกระทำได้ เช่น ให้ความรู้กับสมาชิกครอบครัว จากนั้นจึงค่อย ๆ ขยายไปยังสถาบันอื่น ๆ ในสังคม เช่น สถานศึกษา เป็นต้น

๔. ร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเป็นอาสาสมัครช่วยเหลืองานขององค์กรที่ปฏิบัติงานในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

๕. การปฏิบัติตามหน้าที่ของชาวไทยตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น การเสียภาษีให้รัฐเพื่อนำเงินนั้นมาใช้พัฒนาประเทศ การเข้ารับราชการทหาร เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการป้องกันประเทศ หรือการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ได้คนดีเข้าไปบริหารบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า เป็นต้น

๖. ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ สามารถทำได้โดยการให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารการทุจริตของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งประจำเขต เป็นต้น

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรบิโคเคื่องตีมแอลกอฮอล์

๒.๓.๑ ความหมายพฤติกรรม

ลักขณา สริวัฒน์^{๑๓} ได้กล่าวถึงความหมายพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรมตามความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง การกระทำซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิด ความต้องการของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งอาจสังเกตได้โดยตรงหรือทางอ้อม

สิทธิโชค วรานุสันติกูล^{๑๔} ได้กล่าวถึงความหมายพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึงการกระทำของอินทรีย์ (Organism) หรือสิ่งมีชีวิต การกระทำที่ว่านี้รวมทั้งการกระทำที่เกิดขึ้นทั้งที่ผู้กระทำรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัวในขณะทำ และยังหมายรวมทั้งการกระทำที่สามารถสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ก็ตาม

^{๑๓} ลักขณา สริวัฒน์, จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน), กรุงเทพมหานคร, (โอเดียนส์โตร์ : ๒๕๔๔.

^{๑๔} สิทธิโชค วรานุสันติกูล, จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและการประยุกต์ :), กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น, (๒๕๔๖.

ปณิตา นิสสัยสุข^{๑๕} ได้กล่าวถึงความหมายพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การพัฒนาตนเป็นกระบวนการของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ไปสู่สถานะที่ดีกว่า และเป็นที่ต้องการมากกว่าแต่กระบวนการดังกล่าว ไม่ใช่เรื่องง่าย ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมมนุษย์นั้นซับซ้อน

อนันต์ ศิริพงษ์วัฒนา^{๑๖} ได้กล่าวถึงความหมายพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กิริยาอาการหรือปฏิกิริยาที่แสดงออกหรือเกิดขึ้นเมื่อเผชิญสิ่งเร้า ซึ่งมาจากภายในร่างกายหรือภายนอก ร่างกายก็ได้ และปฏิกิริยาที่แสดงออกนั้นมีได้เป็นพฤติกรรมทางกายนั้น แต่รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตใจด้วย

บุษกร ชีวะธรรมานนท์^{๑๗} ได้กล่าวถึงความหมายพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรมเป็นความพร้อมที่บุคคลกระทำอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความคิดความรู้สึกลงจะแสดงออกมาในรูปการประพฤติปฏิบัติโดยการยอมรับ หรือปฏิเสธ ลักษณะพฤติกรรมมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด อารมณ์และเจตคติบุคคลเมื่อได้รับการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นจะต้องประกอบด้วยกรกระทำกิจกรรมใด ๆ ผลที่เกิดขึ้นและปฏิบัติ กิริยาต่อผลที่เกิดขึ้นไม่สมความคาดหวัง

จากความหมายของพฤติกรรม จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรม คือ การกระทำหรือการแสดงอาการหรืออากัปกิริยาของบุคคล ทั้งที่สังเกตได้หรือไม่ได้ ที่ผ่านการใคร่ครวญแล้วหรือเป็นไปอย่างไม่รู้ตัว

๒.๓.๒ ความหมายพฤติกรรมการบริโภค

อดุลย์ จาตุรงค์กุล^{๑๘} ได้กล่าวถึงความหมายพฤติกรรมการบริโภคไว้ว่า พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง ปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจรวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ของการตัดสินใจซึ่งเกิดก่อนและเป็นตัวกำหนดปฏิกิริยาต่าง ๆ เหล่านี้

เสรี วงษ์มณฑา^{๑๙} ได้กล่าวถึงความหมายพฤติกรรมการบริโภคไว้ว่า พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลแต่ละบุคคลในการค้นหา การ

^{๑๕} ปณิตา นิสสัยสุข ,ความรู้และพฤติกรรมการค้าแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต .สาขาวิชานโยบายสาธารณะ,)วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา,(๒๕๕๖.

^{๑๖} อนันต์ ศิริพงษ์วัฒนา ,ความรู้และพฤติกรรมจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบางบึง จังหวัดชลบุรีปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ,)วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา,(๒๕๕๒.

^{๑๗} บุษกร ชีวะธรรมานนท์ ,ความรู้และพฤติกรรมในการจัดการขยะในครัวเรือนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรีปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารทั่วไป ,)วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา,(๒๕๕๒.

^{๑๘} อดุลย์ จาตุรงค์กุล, พฤติกรรมผู้บริโภคฉบับมาตรฐาน, (กรุงเทพมหานคร :มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๕๖.

^{๑๙} เสรี วงษ์มณฑา ,การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร,(๒๕๔๘.

เลือกซื้อ การใช้ การประเมินผล หรือการจัดการกับสินค้าและบริการ ซึ่งผู้บริโภคคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้

ภาณุพงศ์ นาคจู^{๒๐} ได้กล่าวถึงความหมายพฤติกรรมผู้บริโภคไว้ว่า พฤติกรรมกรบริโภค หมายถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับ การซื้อ การใช้ผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคอันจะนำไปสู่ความพึงพอใจตามความต้องการตามความคิดและตามประสบการณ์ของผู้บริโภค การศึกษาของผู้บริโภค จะก่อให้เกิดกระบวนการตัดสินใจซื้อและการใช้ผลิตภัณฑ์

จากความหมายของพฤติกรรมกรบริโภค จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมกรบริโภค คือ การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลในการเสาะหา ซื้อ ใช้ ประเมินผล หรือการบริโภคผลิตภัณฑ์บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้

๒.๓.๓ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๑.ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุรา มีการให้ความหมายที่แตกต่างกัน จึงมีการอธิบายความหมายไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน^{๒๑} ได้ให้ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุราไว้ว่า สุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) เป็นส่วนผสม ได้มาจากการหมักข้าว ข้าวโพด และผลไม้ต่าง ๆ ด้วยยีสต์ ปริมาณของแอลกอฮอล์ที่มีอยู่ในสุราแต่ละชนิดแตกต่างกัน สังเกตได้จากจำนวนดีกรีของสุราแต่ละชนิดถ้าดีกรีสูงแสดงว่าปริมาณแอลกอฮอล์สูง

เครือข่ายกาญจนาภิเษก^{๒๒} ได้ให้ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุราไว้ว่าสุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ ผสมอยู่ในปริมาณไม่เกิน ๘๐% ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่คนสามารถใช้ได้

สมภพ เรื่องตระกูล^{๒๓} ได้ให้ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุราไว้ว่าสุราเป็นยาหรือสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทโดยจะออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. ๒๕๕๑^{๒๔} ได้ให้ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุราไว้ว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

^{๒๐} ภาณุพงศ์ นาคจู, พฤติกรรมกรบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , ๒๕๕๕.

^{๒๑} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๕.

^{๒๒} ประภัสสร สุวรรณบงกช , พฤติกรรมกรดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่ , ฤทธิวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บั .๒๕๔๙.

^{๒๓} สมภพ เรื่องตระกูล , ยาเสพติดมหันตภัยเฝ้าป้องกันได้ , กรุงเทพมหานครมหาวิทยาลัยมหิดล.๒๕๔๓ ,

จากความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า แอลกอฮอล์หรือสุรา หมายถึง เป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งมีเอทิลแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสมเกิดจากหมักผัก ผลไม้ หรือเมล็ดพืชชนิดต่าง ๆ จะออกฤทธิ์กดประสาทส่วนกลางทำให้สมองทำงานช้าลง

๒. ประเภทเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์หรือสุรา

เทพินทร์ พัชชาอนุรักษ์^{๒๔} ได้แบ่งประเภทเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ ออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑) สุราประเภทที่กลั่นแล้ว (Distilled Liquors) คือ สุราที่เกิดจากการเอาน้ำสำ (แป้งหรือน้ำตาลหมักด้วยยีสต์จนเกิดมีแอลกอฮอล์) มากลั่น อาจจะทำด้วยการเติมสี ปรงกลั่นแต่งรส ด้วยสารปรุงแต่งอื่น ๆ ลงไป เพื่อให้ถูกใจผู้ดื่ม สุรากลั่นของไทยส่วนมากที่มีจำหน่าย คือ สุราขาว (เหล้าโรงงาน) สุราผสม สุราผสมพิเศษ (เหล้าเหลือง) สุราไทยนิยมใช้สารปรุงแต่ง เช่น น้ำเชื้อ (Essence หรือ Flavos) น้ำยาสกัด (Extract) สีสผสมลงไปด้วยสำหรับสุราต่างประเทศ เช่น บรันดี วิสกี้

๒) สุราหมัก (Fermented Liquors) หรือสุราแช่ คือ สุราที่ได้จากการหมักสำ ทำให้เกิดเป็นน้ำเมาแต่ไม่มีการกลั่น มักจะหมักสำจากเมล็ดธัญพืช แป้งจากพืช ผลไม้ และน้ำตาลจากพืช เช่น เบียร์กระแช่ น้ำขาว น้ำตาลเมา สาโท อุ เป็นต้น สุราไม่กลั่นของไทยที่มีจำหน่ายส่วนใหญ่คือ เบียร์ ไวน์ โดยเบียร์ไทยจะมีปริมาณแอลกอฮอล์สูงและแรงกว่าเบียร์ต่างประเทศ ส่วนน้ำขาวกระแช่ น้ำตาลเมา อุ สาโท ชาวบ้านมักจะทำเอง ซึ่งเมื่อก่อนจะผิดกฎหมาย แต่ปัจจุบันรัฐบาลได้สนับสนุนให้เป็นหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ชุมชนสามารถผลิตจำหน่ายได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งสองประเภทดังกล่าวที่คนไทยบริโภคมีหลายชนิด ได้แก่

๑) เหล้าบรันดี (Brandy) เป็นสุราที่มีรสเยี่ยมมากที่สุด มีราคาแพงเนื่องจากเป็นเหล้าที่กลั่นมาจากองุ่น มีกรรมวิธีการผลิตและขั้นตอนการบ่มที่ใช้เวลานาน เพื่อให้มีคุณภาพดีแล้วปรุงแต่งตามกรรมวิธีให้มี สี กลิ่น รส และแรงแอลกอฮอล์ตามต้องการ เหล้าบรันดีในไทย มีทั้งนำเข้ามาจากต่างประเทศและผลิตขึ้นเองในประเทศ บรันดีที่ขายตามท้องตลาดทั่ว ๆ ไป แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. บรันดีพื้นเมือง (Domestic Brandy) คือ บรันดีที่ผลิตจากองุ่น แล้วนำมากลั่นเป็นบรันดีอีกที เช่น Regency Brandy, Germany Brandy

^{๒๔} พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.๒๕๕๑ค. .รวมกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์๒๕๖ ,กฎหมาย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ,๐ ,หน้า ๑๐๐.

^{๒๕} เทพินทร์ พัชชาอนุรักษ์,พฤติกรรมกรบริโภคสุรา ทบทวนองค์ความรู้ สถานการณ์ และปัจจัยที่ : เกี่ยวข้องภายใต้โครงการสืบสานวัฒนธรรมไทยสู่สุขภาพที่ยั่งยืน ,กรุงเทพฯ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก , พิมพ์ครั้งที่ ๑,๒๕๕๑.

๒. บรันดีมาตรฐาน (Regular Brandy) ส่วนใหญ่เป็นบรันดีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

๓. บรันดีเกรดสูง (Premium Brandy) เป็นบรันดีราคาแพงที่เก็บบ่มเอาไว้ในถังไม้โอ๊ก นาน โดยระบุคุณภาพเป็นตัวอักษรย่อ หรือชื่อพิเศษ เช่น คอนยัค (Cognac) อาร์มายัค (Armagnac)

๒) เหล้าบรันดีผลไม้ (Fruit Brandy) บรันดีผลไม้ คือ บรันดีที่ทำจากผลไม้อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ผลองุ่น ซึ่งจะให้กลิ่นรสแตกต่างกันไป แบ่งเป็น ๒ ชนิด

๑. บรันดีผลไม้สีขาว (White Fruit Brandy) ผลิตจากการกลั่นผลไม้ โดยไม่ต้องบ่มในถังไม้ จะได้กลิ่นหอม และรสของผลไม้ นั้น ๆ นิยมแช่ให้เย็นแล้วดื่มโดยไม่ต้องผสม หรือนำไปผสมในค็อกเทลต่าง ๆ

๒) บรันดีผลไม้ที่มีสี (Color Fruit Brandy) ผลิตจากการกลั่นผลไม้แล้วนำไปเก็บบ่มในถังไม้โอ๊ก ผลไม้ที่นำมากลั่น เช่น แอปเปิ้ล เชอร์รี่ พลัม แพร์ ราสเบอร์รี่

๓) (วิสกี้ (Whisky) เป็นสุรากลั่นที่ทำมาจากข้าว ไม่ว่าจะเป็นข้าวบาเลย์ ข้าวไรย์ ข้าวโอ๊ต ข้าวโพด หรือข้าวเหนียว แต่วิสกี้ที่มีคุณภาพจะต้องทำมาจากข้าวบาเลย์ โดยนำมาหมักกลั่นแล้วเก็บบ่มในถังไม้โอ๊ก

๔) เหล้ารัม (Rum) เป็นสุราที่กลั่นมาจากน้ำอ้อย กากน้ำตาลและน้ำเชื่อมอาจจะมี การผสมผิวส้มและผลไม้อื่นในเหล้ารัมเพื่อให้มีรสชาติใกล้เคียงกับไวน์ ในประเทศไทยมีการผลิตเหล้ารัมผสมเครื่องยาจีนหรือยาไทยอีกด้วย รัมแบ่งเป็น ๓ ชนิดด้วยกัน ดังนี้

๑. รัมสีขาว (White Rum) เป็นรัมสีใส บางชนิดไม่ต้องเก็บบ่ม บางชนิดต้องเก็บบ่มในถังไม้เพื่อให้กลิ่นรสดีขึ้น บางครั้งเรียกว่า Silver Rum เหมาะสำหรับนำไปผสมค็อกเทลที่ไม่ต้องการให้เปลี่ยนสี

๒. รัมสีทอง (Gold Rum) เป็นรัมที่มีสีเหลืองใส ได้จากการเก็บบ่มไว้ในถังไม้เพื่อให้เกิดสี หรือผสมสี กลิ่นรสชาติด้วยคาราเมล (Caramel) ที่ได้จากการเคี่ยวน้ำตาล เป็นสีเหลืองทอง เพื่อให้ได้เหล้ารัมที่มีกลิ่น สี รสชาติมากขึ้นกว่าเดิม

๓. รัมสีดำ (Dark Rum) เป็นรัมที่สีเกือบดำ ได้จากการเก็บบ่มไว้ในถังไม้เพื่อให้เกิดสี และผสมกับคาราเมลที่ได้จากการเคี่ยวน้ำตาลจนเป็นสีดำเกือบไหม้ จะได้กลิ่นและรสชาติมากขึ้น เหล้ารัมนิยมนำไปผสมกับค็อกเทลมาก ที่รู้จักกันมา คือ Rum Coke หรือ Caliber นอกจากนี้ยังนำไปผสมกับเครื่องดื่มชนิดอื่น ๆ เช่น น้ำผลไม้ โดยเฉพาะที่เรียกว่า Punch จะเป็นเครื่องดื่มที่เข้ากันได้ดีมากกว่ารัม เหล้ารัมจำหน่ายจะมีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ ๔๐ ดีกรี แต่มีหลายชนิดผลิตให้มีปริมาณสูงมากถึง ๗๕.๕ ดีกรี

๕) เหล้าค็อกเทล คือ การนำเหล้าหลาย ๆ ชนิดมาผสมกันตามสูตรแล้วแต่รสนิยมของผู้ดื่ม

๖) วอดก้า (Vodka) เป็นสุราที่มีลักษณะคล้ายวิสกี้ แต่มีดีกรีของแอลกอฮอล์สูงมากกว่าวอดก้า ทำมาจากข้าวสาลี ปัจจุบันเป็นเหล้าที่ได้รับความนิยม โดยใช้ผสมคอกเทลสูตรต่าง ๆ เครื่องดื่มวอดก้าที่รู้จักกันดี คือ Screw Driver, Bloody Mary, Vodka Matini, Saltry Dog's เป็นต้น ส่วนเหล้าวอดก้าที่รู้จักกันดีในประเทศไทย คือ Borzoi, Smirnoff, Stolighinaya

๗) เหล้าตากีลา (Taguila) ตากีลาเป็นเหล้ากลั่นแรง หมักจากพืชที่เรียกว่า Mezcal ผลิตในประเทศเม็กซิโก ซึ่งปกติ ตากีลา จะมีสีขาว แต่บางชนิดจะมีสีเหลืองทองจากการบ่มในถังไม้ ปกติชาวเมืองเม็กซิโกนิยมดื่มเหล้าตากีลาโดยไม่ผสมหากแต่ก่อนดื่มจะหยิบมะนาวใส่ปากแล้วบิเปลือกตามจึงยกเหล้าขึ้นดื่มเพื่อให้มีรสชาติที่ดีขึ้น ปัจจุบันนิยมนำตากีลามาทาเป็นเครื่องดื่มผสม เช่น tequila sunrise, Margarita เป็นต้น เหล้าตากีลาที่รู้จักกันดีในประเทศไทย เช่น El – Toro, Cuervo, Sauza

๘) เหล้าขาว เป็นเหล้าที่กลั่นมาจากข้าว น้ำตาล หรือกากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบโดยสุราที่กลั่นออกมาได้ จะปราศจากเครื่องย้อมหรือสิ่งปรุงแต่งแต่อย่างใด คนในชนบทและผู้มีรายได้น้อยนิยมดื่มเหล้าขาวกันมาก

๙) แชมเปญ เป็นเหล้าหมักที่ทำจากองุ่นโดยไม่ผ่านกระบวนการกลั่นมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นสุราองุ่นที่มีฟองคือ มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เจือปนอยู่คล้าย ๆ เบียร์ กระบวนการผลิตและขั้นตอนในการเก็บรักษาทำให้แชมเปญมีราคาแพง

๑๐) ไวน์ (Wine) เป็นเหล้าผลไม้หมักที่เก่าที่สุดในโลก วัตถุดิบที่ใช้ในการทำไวน์ คือองุ่น ไวน์ต่างจากแชมเปญที่ไม่มีฟอง และกรรมวิธีการผลิตจะไม่ซับซ้อนเท่าแชมเปญสามารถแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. Table Wine หรือ Still Wine คือ ไวน์ที่หมักจากองุ่น โดยไม่ต้องเพิ่มเติมสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป ไม่มีแก๊ส มีปริมาณแอลกอฮอล์ ๑๐ – ๑๓ ดีกรี นิยมดื่มในทุกโอกาส แต่ส่วนใหญ่ดื่มเพื่อเจริญอาหารและชูรสชาติ มี ๓ สี

ไวน์แดง (Red Wine) จะมีตั้งแต่สีอ่อน ถึงแดงเข้ม ขึ้นอยู่กับชนิดขององุ่นที่นำมาหมักและระยะเวลาในการหมัก ส่วนใหญ่ไวน์แดงจะมีรสฝาด และให้รสหวานน้อยมากเรียกว่า Dry นิยมดื่มโดยไม่แช่เย็น

ไวน์ขาว (White Wine) จะมีตั้งแต่สีเหลืองซีดจนถึงสีเหลืองทองลักษณะโดยทั่วไปจะมีรสอ่อน กลิ่นน้อย ความหวานมีตั้งแต่หวานน้อยจนถึงหวานมาก ไม่มีรสฝาดนิยมดื่มโดยไม่แช่เย็น

ไวน์สีชมพู (Rose Wine) จะมีตั้งแต่สีชมพูอ่อนถึงเกือบแดง ไวน์สีชมพูจะมีลักษณะระหว่างไวน์ขาวกับไวน์แดง คือ มีรสฝาดเล็กน้อยและมีรสเปรี้ยวอมหวาน จึงเป็นที่นิยม ดื่มง่าย นิยมแช่เย็นก่อนดื่ม

๒. Sparkling Wine คือ ไวน์ที่มีแก๊ส จึงทำให้มีรสซ่า มีทั้งสีขาว ชมพู และแดง Sparkling Wine ใช้กรรมวิธีหมักไวน์ซ้ำเป็นครั้งที่สองภายในขวด และเก็บรักษาแก๊สนี้ไว้ จึงทำ

ให้เกิดรสซ่าเป็นที่นิยมกันมาก จึงมีการจดลิขสิทธิ์ไวน์ชื่อ “champagne” ของฝรั่งเศส ส่วนไวน์ที่ผลิตด้วยกรรมวิธีคล้ายคลึงกันจะใช้คำว่า Sparkling Wine แคมเปญที่นิยมดื่มเพื่อแสดงความยินดีต่อกันเสิร์ฟโดยแช่เย็นจัด

๓. Fortified Wine คือ ไวน์ที่เพิ่มแอลกอฮอล์ให้สูงประมาณ ๑๘ - ๑๙ ดีกรี จะมีกลิ่นรส และแอลกอฮอล์มากกว่าไวน์ธรรมดา แช่เย็นเพียงเล็กน้อยก่อนดื่ม

๑๑(เบียร์)Beer) เป็นสุราที่มีปริมาณการบริโภคสูงที่สุด เบียร์ ทำมาจากข้าวบาเลย์หมัก อบ และบดต้มให้สุกแล้วใส่ถัง เมื่อหมักได้ที่แล้วจึงใส่ดอกฮอป เพื่อให้มีรสขม จากนั้นจึงใส่ยีสต์

๑๒(น้ำตาลเมา/กระแช่ เป็นสุราที่ทำจากการหมักแช่ของน้ำตาลสดจากต้นมะพร้าวหรือตาล

๑๓) อุ เป็นสุราแช่ที่ทำขึ้นจากการหมักแช่ของข้าวเหนียวกล็อง เป็นแปงเชื้อสุราทั้งไวน์จนเกิดมีแรงแอลกอฮอล์ขึ้นแล้วใช้ดื่มกินเช่นเดียวกับน้ำสุรา เหล้าอุนี้ภาคอีสานเรียกว่า สาโท

๒.๓.๔. พฤติกรรมการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

WHO^{๒๖} ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์(Alcohol drinking behavior) หมายถึง ปริมาณความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๓ แบบแผน ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีหลายชนิดและแต่ละชนิดมีปริมาณของแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนด ขนาดดื่มมาตรฐาน ขึ้นมาเพื่อให้ผู้ที่ดื่มรู้ว่าตนเองได้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากน้อยเพียงใดสำหรับ ๑ ดื่มมาตรฐาน (๑ dring) หมายถึง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ ๑๐ กรัม ตัวอย่างเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นับเป็น ๑ ดื่มมาตรฐาน ได้แก่ เบียร์ ๑ แก้ว (๒๘๕ มิลลิลิตร) มีแอลกอฮอล์อยู่ ๕% ไวน์ ๑ แก้วเล็ก (๑๐๐ มิลลิลิตร) มีแอลกอฮอล์อยู่ ๑๒ % และเหล้า๑ แก้ว (๓๐มิลลิลิตร) มีแอลกอฮอล์อยู่ ๔๐%

บัณฑิต ศรีไพศาล^{๒๗} ได้กล่าวถึงลักษณะแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีดังนี้

๑. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบที่มีความเสี่ยงน้อย (low risk drinking) หมายถึง การดื่มในลักษณะที่ไม่ทำให้เกิดปัญหาตามมา ทั้งต่อตัวผู้ดื่มเองและผู้อื่นโดยการดื่มในผู้ชาย มีการดื่มไม่เกิน ๔ ดื่มมาตรฐานต่อวัน ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ ๔ แก้ว (๑ แก้วปริมาณ ๒๘๕ มิลลิลิตร) เหล้า ๔๐ ดีกรี ๔ แก้ว (๑ แก้วปริมาณ ๓๐ มิลลิลิตร) ไวน์ ๔ แก้วเล็ก (๑ แก้วเล็กปริมาณ ๑๐๐ มิลลิลิตร) และ

^{๒๖} WHO อังในสาวิตรี อัจฉนากรชัย และสุวรรณา อรุณพงษ์ไพศาล ,รายงานการทบทวนองค์ความรู้มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากแอลกอฮอล์, กรุงเทพฯสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข :สุข , .๒๕๔๓

^{๒๗} บัณฑิต ศรีไพศาล,การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยค ,ลินิก ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๙, หน้า ๗.๑๓-

ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยอย่างน้อย ๒ วันต่อสัปดาห์ หรือมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณไม่เกิน ๒๐ ดื่มมาตรฐานต่อสัปดาห์ สำหรับผู้หญิงดื่มไม่เกิน ๒ ดื่มมาตรฐานต่อวัน ซึ่งเทียบเท่ากับ เบียร์ ๒ แก้ว (๑ แก้วปริมาณ ๒๘๕ มิลลิลิตร) หรือเหล้า ๔๐ ดีกรี ๒ แก้ว (๑ แก้วปริมาณ ๓๐ มิลลิลิตร) ไวน์ ๒ แก้วเล็ก (๑ แก้วเล็กปริมาณ ๑๐๐ มิลลิลิตร)และไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยอย่างน้อย ๒ วันต่อสัปดาห์ หรือการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณไม่เกิน ๑๐ ดื่มมาตรฐานต่อสัปดาห์ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะนี้เรียกว่า การดื่มอย่างปลอดภัย (safe limit drinking)

๒. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบที่มีความเสี่ยงต่ออันตรายสูง (Hazardous drinking) หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณและลักษณะที่ทำให้ผู้ดื่มเพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ โดยองค์การอนามัยโลกได้จัดไว้ว่าเป็นปริมาณความผิดปกติชนิดหนึ่ง การกำหนดปริมาณลักษณะของการดื่มแบบเสี่ยงจะใช้การกำหนดระดับปริมาณแอลกอฮอล์เฉลี่ยที่คนไม่ควรดื่มเกินต่อสัปดาห์หรือต่อครั้ง (threshold values) ซึ่งเป็นระดับที่สัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายของสุขภาพของผู้ดื่ม โดยลักษณะการดื่มแบบเสี่ยง คือ ในผู้ชาย มีการดื่มที่มากกว่า ๔ ดื่มมาตรฐาน แต่ไม่เกิน ๖ มาตรฐานต่อวัน ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ มากกว่า ๔ แก้ว (๑ แก้วปริมาณ ๒๘๕ มิลลิลิตร) เหล้า ๔๐ ดีกรีมากกว่า ๔ แก้ว (๑ แก้วปริมาณ ๓๐ มิลลิลิตร)ไวน์มากกว่า ๔ แก้วเล็ก (๑ แก้วเล็กปริมาณ ๑๐๐ มิลลิลิตร) สำหรับในผู้หญิง การดื่มมากกว่า ๒ ดื่มมาตรฐาน แต่ไม่เกิน ๔ ดื่มมาตรฐานต่อวัน ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ มากกว่า ๒ แก้ว (๑ แก้วปริมาณ ๒๘๕ มิลลิลิตร)เหล้า ๔๐ ดีกรีมากกว่า ๒ แก้ว (๑ แก้วปริมาณ ๓๐ มิลลิลิตร)ไวน์มากกว่า ๒ แก้ว (๑ แก้วเล็กปริมาณ ๑๐๐ มิลลิลิตร)นอกจากนี้ การดื่มอย่างหนักหรือแบบ เม้าหัวรำน้า (binge drinking) ก็ถือว่าเป็นการดื่มแบบเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

๓. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นอันตราย (harmful drinking) หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสภาพร่างกายหรือจิตใจ ซึ่งกำหนดโดยองค์การอนามัยโลก และให้ คำจำกัดความโดยอาศัยตามหลักเกณฑ์ของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (Diagnosis and Statistical Manual Disorder Forth Edition [DSM IV]) ประกอบด้วย

- ๑) มีหลักฐานชัดเจนว่าแอลกอฮอล์ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ
- ๒) ลักษณะของอันตรายสามารถตรวจพบได้
- ๓) ต้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ติดต่อกันอย่างน้อย ๑ เดือน หรือดื่มหลายครั้ง ในช่วง ๑๒ เดือนที่ผ่านมา
- ๔) ต้องไม่เข้าหลักเกณฑ์การวินิจฉัยสำหรับภาวะติดสุรา (Alcohol dependence) โดยลักษณะการดื่มแบบอันตราย คือ ในผู้ชาย มีการดื่มมากกว่า ๖ ดื่มมาตรฐานต่อวัน สำหรับในผู้หญิงมีการดื่มมากกว่า ๔ ดื่มมาตรฐานต่อวัน

๒.๓.๔. โทษของการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

อดิศวร์ หลายชูไทย และคณะ^{๒๘} ได้กล่าวถึงโทษของการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีชื่อเรียกกันเล่น ๆ ว่า “น้ำเปลี่ยนนิสัย” เพราะเมื่อดื่มเข้าไปแล้วสามารถเปลี่ยนนิสัยผู้ดื่มได้ เช่น จากที่เป็นคนขี้อายก็กลายเป็นคนใจกล้าจากคนเงิบ ๆ กลายเป็นคนพูดมาก เป็นต้น โทษและความเสียหายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีดังนี้

๑) ทำให้เกิดความประมาท เพราะฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไปในร่างกายทำให้ร่างกายผู้ดื่มไม่สามารถควบคุมประสาทและสมองให้สั่งการได้ทันเวลา ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ

๒) เกิดการขาดสติยั้งคิด เพราะฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไปในร่างกายจะไปกดสมองส่วนควบคุมความคิดและส่วนที่คอยยับยั้งให้มีความระมัดระวัง ทำให้ควบคุมตนเองไม่ได้ถ้าทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม เช่น การก่อการทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกายคนใกล้ชิด เป็นต้น

๓) สร้างความทุกข์ให้ผู้อื่น ครอบครัวไหนที่พ่อหรือแม่ รวมทั้งบุคคลใดในครอบครัวเป็นนักดื่มย่อมสร้างความทุกข์ ความเศร้าหมอง ให้กับครอบครัวและผู้เกี่ยวข้อง ถ้าเป็นหัวหน้าครอบครัวก็จะมีผลกระทบมาก ทำให้คนในครอบครัวหันไปหาทางออกในทางที่ผิด ๆ

๔) มีค่าใช้จ่ายมากขึ้น การบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประจำจนติดเป็นนิสัยทำให้ค่าใช้จ่ายนี้เป็นค่าใช้จ่ายสูญเปล่าไม่เกิดประโยชน์อะไร

๕) การบั่นทอนสุขภาพ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้รับการขนานนามจากนักวิชาการว่าเป็น “เครื่องดื่ม ที่มีอายุสั้น” เพราะฤทธิ์ของแอลกอฮอล์เข้าไปทำลายอวัยวะของร่างกายทุกส่วนที่ไหลผ่านแม้เพียงครั้งแรกของการบริโภค เพราะฉะนั้นถ้าดื่มจนติดเป็นความเคยชินสุขภาพก็ยิ่งทรุดโทรมเกิดโรคต่าง ๆ และอาจเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข^{๒๙} ได้กล่าวถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือมีแอลกอฮอล์ผสม (เช่น ในรูปแบบน้ำผลไม้ที่วางขายกันเต็มท้องตลาด ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ ฯลฯ) ทั้งหลายนั้น นอกจากปัญหาทางด้านร่างกาย ซึ่งก็คือ ผลต่อตับทำให้เป็นโรคตับแข็ง มะเร็งตับ หรือผลต่อหัวใจ ฯลฯ แล้ว อันตรายที่หลายคนอาจจะไม่นึกถึงก็คือผลต่อโรคทางจิตประสาท ซึ่งก็ส่งผลกระทบต่อร่างกายอย่างมากมายมหาศาลได้เช่นกัน

อาการแทรกซ้อนทางจิตประสาทเนื่องจากการใช้แอลกอฮอล์

๑. ความบกพร่องทางสติปัญญา

๑) ความบกพร่องทางสติปัญญาและการเคลื่อนไหว จะเกิดขึ้นหลังจากการดื่มในแต่ละครั้ง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับปริมาณการดื่มในครั้งนั้น ๆ ด้วย

^{๒๘} อดิศวร์ หลายชูไทย และคณะ, สุราในสังคมไทย : ผลการศึกษาโครงการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อหามาตรการทางเลือกป้องกันแก้ไข ,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,๒๕๔๔.

^{๒๙} กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, อ่างอิงในคู่มือการให้การปรึกษาสำหรับผู้ประสบปัญหาแอลกอฮอล์๒๕๔๘, หน้า ๘๑.๘๕-

๒) ความจำเสื่อมแบบไปข้างหน้า หลังการดื่มในปริมาณมาก ๆ เซลล์สมองถูกทำลายเนื่องจากการใช้แอลกอฮอล์

๓) ความบกพร่องด้านความจำ ซึ่งรูปแบบที่รุนแรงที่สุดคือ Korsakoff syndrome มีความสัมพันธ์กับการขาดวิตามิน ร่วมกับการได้รับพิษจากแอลกอฮอล์ โดยจะมีอาการความจำเสื่อมในระยะสั้น แต่การรักษาความจำระยะยาวและการคิดย้อนอดีตได้ดีกว่า

๔) อาการผิดปกติที่สมองส่วนหน้า ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการคิดรวบยอด การวางแผน และการจัดระบบ

๕) การฝ่อของสมองส่วนซีรีเบลลัม ทำให้เกิดการเดินเซ ทรงตัวได้ไม่ดี

๖) ภาวะเลือดใต้เยื่อหุ้มสมอง ทั้งเฉียบพลันและเรื้อรัง อาจเกิดหลังจากมีอุบัติเหตุที่ศีรษะซึ่งอาจถูกมองข้ามไปเนื่องจากการได้รับพิษจากแอลกอฮอล์

อันตรายของหลอดเลือดสมอง

๗) เส้นเลือดในสมองแตก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการบริโภคแอลกอฮอล์ที่ก่อให้เกิดอันตราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดื่มในปริมาณมาก ๆ ในคราวเดียวกัน

๘) หลอดเลือดสมองอุดตัน มีความสัมพันธ์กับการดื่มที่ก่อให้เกิดอันตรายติดต่อกันเป็นเวลานานเส้นประสาทส่วนปลายพิการ

๙) จะมีอาการชาตามเท้า รู้สึกหนาวเหมือนใส่ถุงมือถุงเท้า หรือกล้ามเนื้ออกกลุ่ม Proximal หรือ distal อ่อนกำลังลง การฟื้นตัวจะช้ามาก ประมาณ ๑ ปี แม้ว่าจะหยุดดื่มอย่างสิ้นเชิงแล้วก็ตาม

๒. บาดแผล

๑) การบาดเจ็บที่ศีรษะ

๒) ซีโครงหัก

๓) กระดูกขนาดยาวหัก

๓. ผลของแอลกอฮอล์ต่อตัวอ่อนในครรภ์

๑) ในปัจจุบันพบว่าเป็น ๑ ใน ๒ สาเหตุที่พบบ่อยที่สุด ของการเกิดภาวะปัญญาอ่อนในประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศ

๒) ค่าเฉลี่ย IQ ของเด็กที่ได้รับผลกระทบจากแอลกอฮอล์จะอยู่ที่ ๗๐ และจะไม่มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้นตามวัย

๓) ใบหน้าจะมีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ สันจมูกยุบ ริมฝีปากบางผิดปกติ ไม่มีกระดูกอ่อนที่ก้นโพรงจมูก

๔) พบความผิดปกติของหัวใจได้บ่อย

๔. อาการแทรกซ้อนทางสังคมที่เกิดจากการใช้แอลกอฮอล์

ครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

- ๑) เสียเพื่อน
- ๒) ทำลายความสัมพันธ์กับคู่สมรส และความสัมพันธ์กับคนใกล้ชิดอื่น ๆ
- ๓) การแยกกันอยู่ หรือการหย่าร้าง

อาชีพ

- ๑) ไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง
- ๒) ถูกลดตำแหน่ง
- ๓) ถูกไล่ออก
- ๔)ว่างงาน

เศรษฐกิจ

- ๑) ขาดรายได้ประจำที่เคยได้จากการทำงาน
- ๒) เงินทองไม่พอใช้
- ๓) เป็นหนี้การพนัน
- ๔) ถูกฉ้อโกง ถูกหลอกหลวง

กฎหมาย

- ๑) ผ่าฝืนกฎหมายที่ห้ามดื่มสุราหรือเสพยาขณะขับรถ
- ๒) ถูกยึดใบอนุญาตขับขี่
- ๓) มีคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน
- ๔) ถูกทำร้ายร่างกาย
- ๕) ฆ่าตัวตาย
- ๖) ทอดทิ้ง ไม่เลี้ยงดูเด็ก
- ๗) ขายบริการทางเพศ

สมบัติ ตริประเสริฐสุข^{๓๐} ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการดื่มสุราไว้ว่า ผลกระทบจากการดื่มสุรามีหลายประการ ซึ่งครอบครัว เป็นกลุ่มแรกที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของบุคคล ในครอบครัว โดยการดื่ม สุราส่งผลกระทบต่อตนเอง ต่อครอบครัวและต่อสังคม และประเทศ ดังนี้

๑. ผลกระทบต่อตนเอง การดื่มสุรามีผลกระทบต่อผู้ดื่มสุราในหลายด้าน ดังนี้

๑.๑ ด้านสุขภาพ การดื่มสุราส่งผลกระทบต่อ สุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยผลกระทบต่อสุขภาพกาย พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากและ ยาวนานจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น ระบบประสาท ระบบทางเดินอาหาร ระบบหัวใจ และหลอดเลือด ระบบเมตาบอลิซึมและต่อมไร้ท่อ ทำให้เกิด โรคต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น ผู้ดื่มสุราจะมีความเสี่ยง ต่อการเป็นโรคมะเร็งกระเพาะอาหารเพิ่มขึ้น ๔.๔๗ เท่า (หากดื่มมากกว่า ๑๐ ปีจะมีความเสี่ยง ๑.๖๗ เท่าและหาก ดื่มมากกว่า ๑๘๗ มลจะมีความเสี่ยง ๘.๗๒ เท่าที่มีผู้หญิง (ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งตับสูงถึง ๙.๑๕ เท่า ในขณะที่เพศชายมีความเสี่ยง ๑.๖๒ เท่า ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งในช่องปากคือ ๕.๗๕ เท่า และต่อโรคมะเร็ง หลอดอาหาร ๔.๒๓ เท่าสำหรับความเสี่ยงต่อความผิดปกติ ทางระบบประสาทที่พบมากที่สุดคือ ความเสี่ยงต่อการเกิด โรคลมชัก ซึ่งสูงถึง ๗.๕๒ เท่า

ดิลก ภิโยทัย^{๓๑} พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในปริมาณมาก มีความสัมพันธ์กับอุบัติการณ์โรคหลอดเลือด หัวใจตีบตันที่สูงขึ้น รวมถึงภาวะความดันโลหิตสูง ภาวะ ไชมันไตรกลีเซอไรด์ในเลือดสูง ภาวะกล้ามเนื้อหัวใจหนา ผิดปกติและภาวะหัวใจเต้นผิดปกติหากยังคงดื่มไปเรื่อยๆ จะทำให้เกิดภาวะหัวใจล้มเหลวและเสียชีวิตได้อีกทั้งยังพบว่าโรคตับที่เกิดจากสุราเป็น ๑ ใน ๑๐ ของสาเหตุการตายที่สำคัญในประเทศที่พัฒนา แล้วหลายประเทศ นอกจากนี้การดื่ม สุรายังส่งผลกระทบต่อด้านจิตใจ โดยทำให้เกิดความรู้สึกผิด หรือเสียใจหลังการดื่ม

๑.๒ ด้านพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มสุรา

ณัฐธัญญา เลอฟิลิแบร์ต^{๓๒} ได้กล่าวถึงด้านพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มสุรามีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ หลายพฤติกรรม เช่น การเสพ สารเสพติดชนิดอื่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของ เยาวชน เนื่องจากภาวะ ที่มีเมามากจากแอลกอฮอล์มีผลต่อการควบคุมอารมณ์ทำให้ รู้สึกว่า เริง คึกคัก ความวิตกกังวลลดลง และส่งผลให้ การตัดสินใจบกพร่อง

^{๓๐} สมบัติ ตริประเสริฐสุข, อังอิงใน โศภิตสิริ ยุทธวิสุทธและคณะ, การปรับพฤติกรรมการดื่มสุราในชุมชน, วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๒, หน้า ๑๖๐-๑๖๓.

^{๓๑} ดิลก ภิโยทัย, โรคหัวใจกับการทำงาน Heart Diseases and Fitness for Work, วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ ๒๕๕๐, หน้า ๔๐-๔๒-

^{๓๒} ณัฐธัญญา เลอฟิลิแบร์ต, ผลกระทบจากการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์, ใน นพพล วิทย์วรพงศ์. (บ.ก.) ทศวรรษศูนย์วิจัยปัญหาสุราสถานะความรู้ เพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๕๗, หน้า ๙๕-๑๓๗.

๑.๓ ด้านอื่นๆ ที่ไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าได้ โดยตรงเช่น ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม เช่น ปัญหา การเงิน การไม่ได้รับความไว้วางใจ การขาดการยอมรับ

๒. ผลกระทบต่อครอบครัว

ณัฐธินิชา เลอฟิลิแบร์ต^{๓๓} ได้กล่าวถึงผลกระทบต่อครอบครัวมีดังนี้

๒.๑ ผลกระทบทางตรง คือผลกระทบต่อครอบครัว ในครอบครัวของผู้ดื่มสุรามักพบการทะเลาะเบาะแว้งและการกระทำรุนแรงใน ครอบครัว จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าการดื่มสุราเป็น ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการถูกทำร้ายร่างกายของคนในครอบครัว และพบว่าการดื่มสุราของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์ กับการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กในครอบครัว นอกจากนี้ ยังพบว่าครอบครัวที่มีการดื่มสุรามีโอกาสเกิดความรุนแรง ในครอบครัว คิดเป็น ๓.๘๔ เท่า ของครอบครัวที่ไม่มี การดื่มสุรา

๒.๒ ผลกระทบทางอ้อม จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของบิดามารดา เป็นตัวแบบที่มี อิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของบุตรเป็นอย่างมาก โดยพบว่าหากบิดามารดามีทัศนคติที่ดีต่อการดื่มสุรา บุตรจะมีความสนใจในการดื่มสุรา พฤติกรรมการดื่มสุราของบุคคลในครอบครัว เป็นปัจจัย หนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของสมาชิกอื่นใน ครอบครัว และพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราเป็นลักษณะที่ส่งผ่าน กันได้จากรุ่นสู่รุ่น

๓. ผลกระทบต่อสังคมและประเทศ มีดังนี้

๓.๑ ความรุนแรงในที่ทำงาน ผู้ดื่มสุราโดยเฉพาะ ผู้ชาย มักเป็นผู้กระทำความรุนแรงในที่ทำงาน โดยลักษณะ การกระทำความรุนแรงคือ การคุกคามและล่วงละเมิด ทางเพศ ทั้งทางวาจาและไม่ใช้ทางวาจา รวมทั้งการคุกคาม ทางกาย

๓.๒ การกระทำผิดคดีอาญา พบว่าการดื่มสุรา มีความเกี่ยวข้องกับคดีอาญาในฐานความผิดต่างๆ ได้แก่ ทำให้เสียทรัพย์สินความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อร่างกาย ความผิดฐานบุกรุก และความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

๓.๓ ความสูญเสียบนท้องถนน การดื่มสุราเป็น สาเหตุอันดับแรกของการเกิดความสูญเสียบนท้องถนน และยังพบว่าประชากรไทยมีปัญหาด้านทัศนคติเกี่ยวกับ การดื่มสุรา และสมรรถภาพในการขับรถ โดยมีความเห็น ว่าแม้จะดื่มสุรา ก็ยังสามารถขับรถได้อย่างปลอดภัย

ศุภวิชัยปัญหาสุรา^{๓๔} นอกจากนี้ยังพบว่าบุตรที่บิดามารดาติดสุรา จะมีอัตราเสี่ยงต่อการติดสุราเพิ่มขึ้น จากการศึกษาพบว่า พันธุกรรมมีส่วนในการทำให้ป่วยเป็นโรคติดสุราแต่ยังไม่

^{๓๓} อ่างแล้ว.

^{๓๔} ศุภวิชัยปัญหาสุรา, พันธุกรรมมีส่วนในการทำให้ป่วยเป็นโรคติดสุราแต่ยังไม่ทราบยีนส์ที่ชัดเจน อ้างอิงจาก, Dick DM, Agrawal A. The genetics of alcohol and other drug dependence. Alcohol Research and Health. ๒๐๐๘; ๓๑:๑๑๑-๘.

ทราบยีนส์ที่ชัดเจน ผลการศึกษาในเรื่องยีนส์ที่เกี่ยวข้อง กับการติดสุรานั้น ส่วนใหญ่พบว่ายีนส์ที่มัก เป็นสาเหตุคือยีนส์ที่เกี่ยวข้องกับเอนไซม์ที่มีหน้าที่ทำลายแอลกอฮอล์เช่นเอนไซม์ Alcohol DE

Hydrogenase(ADH)และเอนไซม์ aldehyde dehydrogenase (ALDH) การที่สุราและ สารเสพติดชนิดอื่นส่งผลกระทบต่อสารสื่อประสาทหลายตัวและ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานของ ระบบประสาท หลายประการ ทำให้คาดว่ายีนส์ที่เกี่ยวข้องกับสารสื่อ ประสาทบางตัวอาจเกี่ยวข้องกับ การติดสุราและสารเสพติด ชนิดอื่นด้วย เช่น ยีนส์ที่เกี่ยวข้องกับกรดแกมมาอะมิโน บิวทีริก (gamma-aminobutyric acid หรือ GABA) โดปามีน (dopamine)และอะเซทิลโคลีน (acetylcholine)

๓.๔ การสูญเสียผลิตภาพและต้นทุนระดับมหภาค เช่น ต้นทุนจากการ เสียชีวิตก่อนถึงวัยอันควร ต้นทุนจาก การสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงาน และ การสูญเสียประสิทธิภาพขณะทำงานในผู้ดื่มสุรา ผลกระทบจากการดื่มสุราไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในวันที่ ดื่ม เท่านั้น แต่จะส่งผลกระทบยาวแม้จะหยุดดื่มแล้ว โดยทำให้ เกิดผลเสียต่อสุขภาพและต่อภาค เศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้การดื่มสุรายังส่งผลให้ประเทศต้องเป็นภาระใน การแบกรับค่า รักษาพยาบาลผู้ป่วยจากการดื่มสุราเป็น จำนวนมาก รวมทั้งค่าใช้จ่ายจากการบาดเจ็บเนื่องมาจาก การดื่มสุรา ซึ่งเมื่อรวบรวมการประเมินมูลค่าความสูญเสีย ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยแล้ว พบว่าต้นทุนที่เกิดจากการดื่มสุราคิดเป็นมูลค่า ๓๖๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑.๙๙ ของรายได้ ประชาชาติ

จากข้อมูลข้างต้นผลกระทบจากการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังจะเห็นได้ ว่าการดื่มสุรามีผลกระทบมากมาย ทั้งต่อตัวผู้ดื่มสุราทางด้านร่างกาย ครอบครั้ว สังคม และ ประเทศชาติ

๒.๓.๕. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา^{๓๔} ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของเยาวชนไว้ว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับปัจจัย ห้ากลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน ได้แก่ ค่านิยมของสังคม, การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งใน เชิงเศรษฐศาสตร์ เชิงกายภาพ และเชิงสังคม, ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริโภค เช่น การโฆษณา, และ ปัจจัยและเงื่อนไขรายบุคคลโดยผ่านการลองและเริ่มต้นบริโภค โดยการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเชิงเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ราคาและกำลังซื้อของประชาชนและผู้บริโภค, การเข้าถึงเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เชิงกายภาพ หมายถึง ความยากง่ายในการหาซื้อเครื่องดื่ม ทั้งจำนวน ตำแหน่งและความ หนาแน่นของจุดขาย วันเวลาทำการของจุดขาย เงื่อนไขในการซื้อและขาย, การเข้าถึงเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในเชิงสังคม (Social availability) หมายถึง การได้ การจัดหา หรือการชักชวนให้บริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากเพื่อน ญาติ คนในครอบครัว ที่อาจจะไม่ลักษณะการซื้อขาย

^{๓๔} ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ, กรุงเทพฯ .ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา : ๒๕๕๒ หน้า,๔๐.

จักรกฤษณ์ สุขยิ่ง^{๓๖} ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไว้ดังนี้

๑. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการเริ่มบริโภคแอลกอฮอล์

๑. ความอยากลอง เป็นธรรมชาติของมนุษย์ในการที่อยากจะลองหรือเผชิญกับสิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะในวัย ที่ความรู้สึกลอยลางเป็นเรื่องที่ทำหาย ตื่นเต้น สนุกสนาน เช่น ในวัยรุ่น

๒. กลุ่มเพื่อน หลายคนไม่กล้าที่จะปฏิเสธ เมื่อถูกเพื่อนชวนให้ดื่มแอลกอฮอล์ หรือบางคน มีทัศนคติว่า การดื่มแอลกอฮอล์กับกลุ่มเพื่อน หมายถึง การรักพวกพ้องเป็นหนึ่งเดียวกัน ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน และความสนุกสนาน

๓. สังคมและวัฒนธรรม สังคมไทยมองเรื่องการดื่มแอลกอฮอล์ว่าเป็นเรื่องธรรมดา จะเห็นได้ว่า งานสังสรรค์ งานเลี้ยง งานฉลอง และงานประเพณีต่าง ๆ แทบทุกงานจะต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบด้วยเสมอ ทำให้ผู้ที่เติบโตในสังคมลักษณะนี้มองว่า การดื่มเป็นเรื่องธรรมดา เพียงแต่สำหรับตนเอง จะเป็นโอกาสใดเท่านั้น

๔. ความเชื่อ เมื่อใดที่คนเรามีความเชื่อว่า สิ่งที่ตนเองกำลังกระทำไม่เป็นอันตรายต่อตนเอง และสามารถที่จะควบคุมสถานการณ์ได้ เมื่อนั้นจะยิ่งทำให้ความกังวลใจ หรือความกลัวที่จะกระทำสิ่งนั้น ๆ ลดน้อยลง และทัศนคตินี้ไปสอดคล้องกับความเชื่อที่มีต่อแอลกอฮอล์ โดยช้านานมาแล้วคนมักเชื่อ ในสรรพคุณของยาตองเหล้า และเชื่อว่า การดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งคราว หรือประเภตติกร้ออน ๆ คงไม่น่า จะเป็นปัญหากับตนเอง

๕. กระแสของสื่อโฆษณา ปัจจุบันนี้สื่อต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนอย่างมาก และในเรื่อง ที่เกี่ยวกับแอลกอฮอล์ จะเห็นว่า มีการแข่งขันทางการค้ากันสูงมาก โฆษณาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีอยู่มากมาย ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของบริษัทผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่จะต้องพยายามสร้างสื่อโฆษณาขึ้น เป็นจำนวนมาก เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความรู้สึกลอยลาง และรู้สึกว่าการบริโภคแอลกอฮอล์นั้น เป็นเรื่องที่ดีงาม หรือเป็นเรื่องที่ควรจะมีใจ ในฐานะที่เกิดเป็นคนไทย (ซึ่งจริง แล้ว ไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลย) หรือเป็นเรื่องที่ผู้ชายควรจะต้องลอง เพื่อแสดงความเป็นลูกผู้ชายอย่างแท้จริง บางผลิตภัณฑ์จะเจาะจงกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เช่น กลุ่มสุภาพสตรี ให้หันมามีค่านิยมในการดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น นอกจากสื่อโฆษณาสินค้าเครื่องดื่มแล้ว สื่อในลักษณะบันเทิง เช่น ภาพยนตร์ ละคร หรือแม้กระทั่งเพลง ก็มีส่วนจูงใจผู้ชมให้เกิดความรู้สึกลอยลางตามได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ รวมทั้งสินค้าที่สะดวกต่อการซื้อหา ที่มีอยู่อย่างดาษดื่น ก็มีส่วนอย่างมาก ต่อการส่งเสริมการบริโภคเครื่องดื่มประเภทนี้

^{๓๖} จักรกฤษณ์ สุขยิ่ง, พฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ของคนไทยกรุงเทพฯ, สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๗, ๒๕๔๖.

๖. ความเครียด คุณสมบัติของแอลกอฮอล์ สามารถทำให้ผู้ดื่มเกิดความรู้สึกผ่อนคลายความทุกข์ และเกิดความคึกคะนอง ทำให้ ในหลายๆ ครั้ง การดื่มเพื่อลดความเครียด จึงเป็นเหตุผลอย่างหนึ่งของ ผู้ดื่ม และยังเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการดื่มอย่างต่อเนื่อง แต่จากการศึกษาพบว่า เมื่อดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก จะทำให้เกิดความรู้สึกตรงกันข้าม คือ กระวนกระวาย เครียด หรือหงุดหงิดได้ง่าย โดยเฉพาะช่วงที่ระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดเริ่มลดลง

๒.๔ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๑

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑^{๓๗} คือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุ อาชญากรรม และสังคม สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหา และผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่ม

วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อลดปริมาณการดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรโดยรวม และป้องกันการเพิ่มขึ้นของผู้ดื่มแอลกอฮอล์และเพื่อมุ่งประสงค์ลดอันตรายจากการดื่ม

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

“เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการดื่มนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดดื่มจะมีอาการแสดงของการขาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร่างกาย

“ข้อความ” หมายความว่า รวมถึง การกระทำที่ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสงเสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระดาษหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับสินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

^{๓๗} สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ , พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๑, พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพฯ : บริษัทสามจุดหนึ่งสี่จำกัด,๒๕๕๓.

มาตรา ๒๔ ให้จัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์” ขึ้นใน
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบใน
การปฏิบัติราชการของสำนักงาน

หมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุม
- (๒) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายรวมทั้งแผนงานและมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้คณะกรรมการควบคุมทราบและพิจารณาเสนอคณะกรรมการ
- (๓) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ กรุงเทพมหานครคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์
- (๔) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

หมวด ๔ การควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๖ ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- (๒) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร

- (๔) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (๕) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (๖) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๗) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (๘) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้ บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (๒) การเร่ขาย
- (๓) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย
- (๔) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชคการชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ
- (๕) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม
- (๖) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสรหรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี

(๔) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๕) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๗) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงขบบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

หมวด ๕ การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๓๓ ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือญาติ คณะบุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากสำนักงานได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมกำหนด

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๗ ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓๐หรือมาตรา ๒๙ ผู้ใดขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ มาตรา ๑ ต้องจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับระวางโทษ

ผู้ใด ๔๑ มาตรา ค ฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่ (๖) หรือ (๕) (๔) (๓) (๒) เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ก เดือน หรือปรับไม่เกินต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ มาตราหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาต ๔๓ มาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๔ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๑)

หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๓) หรือไม่ยอมส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา ๓๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

จากการศึกษาพระราชบัญญัติควบคุมแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๖๑ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การควบคุมผู้ผลิตหรือนำเข้าผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จะต้องจัดให้มีบรรจุกฎเกณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนถึงโทษของการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ส่วนการควบคุมการขาย ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในสถานที่ต่าง ๆ วัด สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ร้านขายยา สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร หอพักซึ่งจัดสำหรับให้ผู้พักอาศัยในระหว่างการศึกษา สถานศึกษา สถานบริการเชื้อเพลิง และสวนสาธารณะของทางราชการ สำหรับการควบคุมการโฆษณาห้ามโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจผู้อื่น การโฆษณาจะกระทำได้แต่เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคมโดยไม่ปรากฏภาพของสินค้าแต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร การจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นั้นต้องห้ามมิให้จำหน่ายในสถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสรสามารถจำหน่ายได้ ห้ามจำหน่ายให้แก่ผู้มีอายุไม่ถึง ๒๐ ปี บริบูรณ์และบุคคลที่อยู่ในอาการมึนเมาและการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์หรือญาติ หรือคณะบุคคล หรือองค์กรทั้งของภาครัฐหรือเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ สามารถขอรับการสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าวจากสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

๒.๕ ศิล ๕ (เบญจศีล)

สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ^{๓๘} ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับศีล ๕ หรือเบญจศีลไว้ดังนี้

ศีล ๕ หรือ เบญจศีล หมายถึง ความเป็นปกติ ๕ ประการ ศีล ๕ เป็นคุณธรรมพื้นฐาน เป็นเครื่องช่วยควบคุมกายวาจาของมนุษย์ให้เรียบร้อยเพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข พอสมควรหากมีผู้ใดทำผิดศีลข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อแล้วก็จะแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่ผิดปกติของมนุษย์ออกมาซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายเกิดความเดือดร้อนทั้งต่อตนเองหมู่คณะ และสังคมส่วนรวม ในงานวิจัยครั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับศีลข้อที่ ๕ เป็นหลักซึ่งศีล ๕ ประกอบด้วย

๑.การไม่ฆ่าสัตว์ คือ เว้นจากการฆ่า การทำลาย การเบียดเบียนให้ผู้อื่นได้รับความสิ้นชีวิต หรือเดือดร้อนอย่างเด็ดขาด เพื่อเคารพให้เกียรติในสิทธิแห่งการมีชีวิตอยู่ในสังคมและในโลกร่วมกัน ทั้งป้องกันเหตุร้ายอันอาจเกิดจากความเคียดแค้นของผู้อื่น เพราะความที่ตนถูกรังแกทำร้ายก่อน

๒.การไม่ลักขโมย คือ เว้นจากมิถนาซีพทุกชนิด เช่น ลัก ฉ้อ โกง ฉกชิง วิ่งราว เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการครอบครองทรัพย์สินของบุคคลอื่นของบุคคลอื่นที่เขาหามาได้ด้วย ความสุจริตยุติธรรม

๓.การไม่ประพฤตินอกใจ คือ เว้นจากการประพฤตินอกใจในทางกาม คือการล่วงละเมิดในสตรีหรือบุรุษผู้เป็นภรรยาหรือสามีของผู้อื่น หรือเป็นบุคคลต้องห้ามด้วยเหตุผลใด ๆ เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการมีคู่ครองเป็นหลักฐานตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคมมนุษย์ผู้เจริญด้วยวัฒนธรรมและอารยธรรม

๔.การไม่กล่าวคำเท็จ คือ เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดุญแหยมให้แตกความสามัคคี พูดคำหยาบคาย เช่น คำตำ คำลบหลู่ดูหมิ่นเหยียดหยาม และคำพูดเพื่อเจ้อเหลวไหลไร้สาระ เพื่อเคารพในสิทธิแห่งการได้รับข่าวสารที่ถูกต้องดีงามของสมาชิกในสังคม ทั้งเป็นการสร้างความซื่อตรงให้เกิดขึ้นและสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในระหว่างกัน

๕.การไม่เสพเครื่องทองของเมาหรือเสพสารเสพติดชนิดต่าง ๆ คือ เว้นขาดจากการเสพสิ่งมีนเมาให้โทษทุกชนิด อันเป็นสาเหตุของการขาดสติในการทำกิจกรรมหรือภารกิจต่าง ๆ และกลายเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงทางสังคมด้วย

ศีลทั้ง ๕ ข้อนี้ เป็นหลักจำเป็นในสังคมมนุษย์ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปกติ ทั้งในตนเองและสังคม เพราะช่วยควบคุมความประพฤติมิให้พลาดถลาลงในความชั่วอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงจัดอยู่ในระดับศีลธรรมอันเป็นมูลฐานที่จะนำไปสู่ความสงบของจิตใจ ถ้าหากความสะอาดทางกาย และวาจาไม่มีแล้ว เราก็ไม่สามารถทำจิตใจให้สงบได้สรุปได้ว่า ทางสายกลางข้อ ๓-๔-๕ เป็นการปฏิบัติทางศีลเพื่อให้เกิดความปกติทางกายและวาจาเท่านั้น

เบญจศีล

^{๓๘} สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ, ศีลในพระพุทธานุชา, คอลัมน์ ศาลาวัต, ๒๕๕๓.

ในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น จำเป็นที่แต่ละคน ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมจะต้องทำตนให้เป็นคนเต็มคน ที่เรียกว่าเป็นมนุษย์ หรือเป็นคน ๑๐๐% เพื่อให้การอยู่ร่วมกันดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีความสงบสุข เกิดศานติสุข ไม่มีเวรภัยต่อกันและกันหลักธรรมที่จะทำคนให้เป็นให้เต็มคน อันยังผลให้การอยู่ร่วมกันมีความสุขมีความสุขนั้นก็คือ เบญจศีลเบญจธรรม อันได้แก่

เนื้อความและความหมายเบญจศีล แปลว่า ศีล ๕ ได้แก่

๑. ปาณาติปาตา เวรมณี เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการฆ่า การเบียดเบียน การทำร้ายร่างกายคนและสัตว์ แล้วมีจิตใจประกอบด้วยเมตตากรุณา มีความปรารถนาดี และสงสารเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสัตว์อื่น

๒. อทินนาทานา เวรมณี เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ด้วยอาการแห่งขโมยหรือโจร อันได้แก่ ลัก ฉก ชิง วิ่งราว ชูกรรโชก ชูเชิญ ปล้น จี้ ตู๋ ฉ้อโกง หลอกหลวง ปลอม ตระบัด เบียดบัง สับเปลี่ยน ลักลอบ ยักยอก และรับสินบน แล้วเป็นผู้มีความขยันประกอบสัมมาชีพ บริจาคทาน และเคารพในกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้อื่น

๓. กาเมสุ มิจฉาจารา เวรมณี เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการประพฤติดีกาม บุคคลต้องห้ามสำหรับฝ่ายชาย คือ

(๑) ภรรยาคนอื่น

(๒) ผู้หญิงที่ยังอยู่ในความอุปการะของผู้อื่น (ต้องพึงพาอาศัยผู้อื่นอยู่)

(๓) ผู้หญิงที่จาริตต้องห้าม (แม่ ย่า ยาย พี่สาว น้องสาว ลูกสาว ชี หญิงผู้เยาว์

บุคคลที่ต้องห้ามสำหรับฝ่ายหญิง คือ

(๑) สามีคนอื่น

(๒) ชายจาริตต้องห้าม (พ่อ ปู่ ตา พี่ชาย น้องชาย ลูกชาย พระภิกษุ สามเณร ชายผู้เยาว์)

ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงไม่ใช่เฉพาะ ห้ามแต่ร่วมสังวาสเท่านั้น แม้แต่การเคล้าคลึง การพูดเกี้ยวพาราสี หรือการแสดงอาการ ปฏิพัทธ์แม้แต่ด้วยสายตาเนตรสบเนตร เป็นต้น ก็ชื่อว่า การละเมิดศีลข้อนี้แล้ว เมื่อไม่ล่วงละเมิดศีลข้อนี้แล้วเป็นผู้สำรวมในกามยินดีแต่ในภรรยาของตนเท่านั้น (สทาร์สันโดษ) จงรักภักดีแต่ในสามีของตน (ปติวัตถ) ถ้ายังไม่ได้แต่งงานก็ต้องมีกามสังวร ตั้งตนอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม มีวัฒนธรรมอันดีชนิดที่ว่า "เข้าตามตรอกออกตามประตู"

๔. มุสาวาทา เวรมณี เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการพูดเท็จ อันได้แก่คำปด ทวนสาบาน ทำเล่ห์กระเท่ห์ มารยา ทำกิเลส เสริมความส่ำรวมคำพูดเสียดแทง สับปลับ ผิดสัญญา เสียสัตย์ และคั้นคำ แล้ว เป็นผู้รักสัจจะพูดแต่คำสัตย์จริงด้วยความจริงใจและปรารถนาดี มุ่งหวังดีต่อผู้ฟัง

๕. สุราเมรัยเมษะปามาทัฏฐานา เวรมณี เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการดื่มน้ำเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท อันได้แก่ น้ำสุรา เมรัย เครื่องดื่มมีนเมาอื่น ๆ และการเสพยาเสพติดอื่น ๆ

เช่น ผีน ฮอร์อิน กัญชา ยาบ้า หรือแม่แต่บุหรี่ แล้วเป็นผู้ประกอบด้วยสติสัมปชัญญะในการประกอบกิจการทั้งปวง และเป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิตในการทำงาน ในวัย ในเพศ

ผู้ถือศีล ๕ ประการนี้ ท่านเรียกว่า มนุษยธรรม แปลว่า ธรรมสำหรับมนุษย์ ธรรมทำให้คนเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์,เป็นธรรมที่เป็นเหตุให้เกิดมาเป็นมนุษย์ เพราะ ผู้ที่จะมาเกิดเป็นมนุษย์ได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่สมบูรณ์ด้วยมนุษยธรรมนี้มาก่อน การเกิดมาเป็นมนุษย์เป็นเรื่องที่ยากแท้ ดังพระพุทธดำรัสว่า"กิจโธ มนุสฺสสปฏิทาโก การได้อัตภาพมาเป็นมนุษย์เป็นเรื่องยาก" เมื่อเราได้อัตภาพเกิดมาเป็นมนุษย์แล้วอย่างนี้ ไม่พยายามรักษาสภาพปกติไว้ ก็จะกลายเป็นผู้ทำลายปกติของตนเองผู้ที่ล่วงละเมิดศีล จึงชื่อว่าเป็นผู้ทำลายมนุษยธรรม ผู้ที่ทำลายมนุษยธรรมชื่อว่าเป็นผู้ทำลายปกติของตนเองด้วยประการฉะนี้

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำเด็กและเยาวชน

ความหมายของผู้นำเด็กและเยาวชน

สุพานี สฤษวานิชภู^{๙๙} ผู้ได้ให้ความหมายคำว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการยอมรับแต่งตั้งหรือยกย่องอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการจากกลุ่มสมาชิกให้เป็นหัวหน้าของกลุ่มในแต่ละสถานการณ์ เพื่อทำหน้าที่นำพาหมู่คณะให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเป็นผู้ที่มีลักษณะเด่น มีค่านิยมที่เหมาะสมและมีอิทธิพลเหนือคนอื่นตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจที่ยากและซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๕๐^{๙๐} ได้ให้ความหมายของคำว่าเด็กและเยาวชนในมาตรา ๔ ไว้ว่า

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพ.ศ.๒๕๔๖^{๙๑} ได้ให้ความหมายของคำว่าเด็กในมาตรา ๔ ไว้ว่า

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

^{๙๙} สุพานี สฤษวานิช ,พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่,แนวคิดและทฤษฎี: พิมพ์ครั้งที่ ๗,กรุงเทพฯ : ๒๕๕๒โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

^{๙๐} พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติพ๒๕๕๐ศ. . ภูมิพลอดุลยเดช พร.. ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ ๒๕๕๐ .ศ.เป็นปีที่ ๖๒.

^{๙๑} พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ภูมิพลอดุลยเดช พร.ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ เปนปีที่ ๕๘.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕^{๔๒} ได้ให้ความหมายของคำว่า “เยาวชน” ไว้หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน ๑๔ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ และไม่ใช่เป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส

องค์การสหประชาชาติ^{๔๓} ได้กล่าวถึงเยาวชนไว้ว่า เยาวชน หมายถึง คนในวัยหนุ่มสาว คือ ผู้มีอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๕ ปี หรือเป็นช่วงวัยหนุ่มสาว เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างการเป็นเด็กและผู้ใหญ่ เป็นช่วงที่กังวลเกี่ยวกับรูปลักษณ์และสิ่งรอบตัวมากเป็นพิเศษ

๒.๗ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐^{๔๔} มีเนื้อหาพอสังเขป ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาค่าที่อาจมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน โดยมีหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) การพัฒนาเด็กและเยาวชน การบังคับใช้และการปฏิบัติตามบทบัญญัติใด ๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก

(๒) เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิในการได้รับการศึกษา และได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๓) เด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีสิทธิในการได้รับการศึกษาที่รัฐจัดให้เป็นพิเศษที่เหมาะสมกับลักษณะเด็กประเภทนั้น ๆ

(๔) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการรับบริการทางการแพทย์สาธารณสุขที่ได้มาตรฐานสูงสุดเท่าที่มีการให้บริการทางด้านนี้

(๕) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการเล่น มีเวลาพักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นทางนันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็กและเยาวชน และการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

^{๔๒} อ้างแล้ว.

^{๔๓} สมพงษ์ จิตระดับ และอัญญมณี บุญเชื้อ, สิทธิเด็กและการวางแผนท้องถิ่นเพื่อเด็กและเยาวชน, ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อเด็กและผู้มีความต้องการพิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ ๑.๕๙ หน้า ๒๕๕๑,

^{๔๔} อ้างแล้ว.

(๑) ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทยมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

(๒) ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น รวมทั้งกฎหมาย กฎเกณฑ์ และกติกาในสังคม

(๓) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

มาตรา ๗ ให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิได้รับการจดทะเบียนรับรองการเกิดการพัฒนา การยอมรับ การคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมที่บทบาทในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมการศึกษาอบรม ความคิดเห็นทางการเมือง การเกิดหรือสถานะอื่นของเด็กและเยาวชนบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

มาตรา ๘ ให้สำนักงานหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

หมวด ๒ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๔) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวง

ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวง
แรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บัญชาการ
ตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร ประธานสภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชน และประธานสภา
เด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากนักจิตวิทยา นัก
สังคมสงเคราะห์ และบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการ
พัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานในภาคเอกชน จำนวนไม่เกินห้าคน

(๖) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเลือกกันเอง จำนวนสามคน

(๗) ผู้แทนเด็กและเยาวชน ซึ่งได้รับเลือกจากสภาเด็กและเยาวชนแห่ง
ประเทศไทย

จำนวนสองคนเป็นชายหนึ่งคนและหญิงหนึ่งคนให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและ
เลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็น
ผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
เด็กและเยาวชน และรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติเสนอต่อ
คณะกรรมการ

(๒) กำหนดแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับ
นโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และกำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผน
ดังกล่าวตลอดจนการประสานงาน ติดตาม และประเมินผล ทั้งในส่วนของรัฐและเอกชนให้มีการ
ปฏิบัติงานตามนโยบายเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

(๓) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเด็กและเยาวชน ตลอดจนส่งเสริม
สนับสนุนและร่วมมือกับเอกชนในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรดังกล่าว

(๔) ศึกษาวิจัยหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและ
เยาวชน

(๕) สำรวจ ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผล
เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของเด็กและเยาวชนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และความตกลงระหว่าง
ประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ตลอดจนกฎหมายภายในประเทศ เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลและ
รวบรวมข้อคิดเห็นของเด็กและเยาวชน รวมทั้งจัดทำรายงานเพื่อเป็นแนวนโยบายในการพัฒนาเด็ก
และเยาวชนต่อไป

(๖) สนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งส่งเสริมการดำเนินกิจการสภาเด็กและเยาวชนในระดับ

(๗) ส่งเสริมสื่อมวลชนและสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกในการให้และการอาสาสมัครให้แก่เด็กและเยาวชน

(๘) เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานและกิจการเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน

(๙) ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการ งบประมาณและค่าใช้จ่าย เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยร่วมกับหน่วยงานอื่น รวมทั้งพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนตามมาตรา ๔๒

(๑๐) ดำเนินการจัดงานสมัชชาเด็กและเยาวชนแห่งชาติร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยอย่างน้อยปีละครั้งเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ตามมติคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๓ มาตรการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

มาตรา ๒๔ สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านวิชาการ และกิจกรรมเกี่ยวกับ การศึกษา กีฬา และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน (๒) จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น ให้มีความรู้ ความสามารถ และจริยธรรม (๓) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นสนับสนุนส่งเสริมของภาครัฐและเอกชน

มาตรา ๒๖ มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภา และดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัด รวมทั้งดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสภา เด็กและเยาวชนจังหวัด

๒.๘ บริบทสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๒.๘.๑ การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จัดตั้งโดยอาศัยพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น (Children and Youth Council of Khonkaen) เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกลุ่มเยาวชนที่มีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อปฏิบัติการกิจกรรมร่วมกันในการแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาเด็กและ

เยาวชนในระดับ ท้องถิ่น และร่วมกันจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมโดยที่แต่ละกลุ่ม ยังคงปฏิบัติภารกิจหลักของตนต่อไปอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์และ ปรัชญาของกลุ่ม การเชื่อมโยงนี้ จะอยู่ในรูปของการจัดองค์กรที่มีโครงสร้างของความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน

ประกาศจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการเลือกตั้งภายในจังหวัดขอนแก่น กล่าวคือจังหวัดขอนแก่นมีทั้งหมด ๒๖ อำเภอ คณะกรรมการบริหารอำเภอละ ๒๑ คน เลือกตั้งมาจากสภาตำบลตัวแทนอำเภอละ ๕ คน เข้ามาเป็นสมาชิกจังหวัด จากนั้นเลือกตั้งประธาน และกรรมการบริหารจังหวัดอีก ๒๑ ตำแหน่ง ดังภาพประกอบที่ ๑

ประกาศจังหวัดขอนแก่น
เรื่อง คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

ตามที่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ กำหนดให้ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขึ้น โดยมีสมาชิกประกอบด้วย คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอทุกอำเภอ และผู้แทนจากคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอแต่ละอำเภอ อำเภอละสี่คน และให้มีคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ประกอบด้วย ประธานสภาหนึ่งคน และผู้บริหารอีกไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งคัดเลือกจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพื่อให้ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่จังหวัด และดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนั้น

จังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เรียบร้อยแล้ว และได้มีการคัดเลือกคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ดังนี้

๑. นางสาวปณิตดา	อัมพรวัลย์	ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
๒. นายอรรถวิวัฒน์	ศรีประเสริฐ	รองประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
๓. นางสาวกรรณก	ใจกว้าง	รองประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
๔. นายปิยพัฒน์	วงศ์พระลับ	รองประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
๕. นายอนุชา	ดังก้อง	รองประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
๖. นางสาวศิริประภา	จรรยาเพียง	เหรัญญิก
๗. นายชิววิทย์	ดงวิชา	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๘. นายฐิติกร	โคจร	เทคโนโลยีสารสนเทศ
๙. นางสาวประกฤษ	เกียงคำ	สวัสดิการ
๑๐. นายจิรวีวัฒน์	อุทัยกัน	โฆษก
๑๑. นางสาววิภาวดี	แก้วหาวงษ์	คณะบริหาร
๑๒. นางสาวรณวดี	โหยงโสภา	คณะบริหาร
๑๓. นายวัฒนา	สุขบิดา	คณะบริหาร
๑๔. นางสาวอนุธิดา	พฤติคณี	คณะบริหาร
๑๕. นายณัฐพล	แก้วยาม	คณะบริหาร
๑๖. นายสิทธิพร	เชิดคม	คณะบริหาร
๑๗. นายสิทธิโชค	แสนนาม	คณะบริหาร
๑๘. เด็กหญิงสาวตรี	รังศิริ	คณะบริหาร
๑๙. นายภาณุพงษ์	แก้ววิเศษโห่ง	เลขานุการ
๒๐. เด็กชายศราวุธ	ไชยบุญคุณ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะบริหารสภา ฯ
๒๑. นางสาวสลิทธิพิทย์	อุบลครุฑ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะบริหารสภา ฯ

ประกาศ ณ วันที่ ๔ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายสัมพันธ์ จังตระกูล)
ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

ภาพประกอบที่ ๑ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ที่มา : ประกาศจังหวัดขอนแก่น, คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น, ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐^{๔๕}

พระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด และให้แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวในแต่ละจังหวัด ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน และผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเสนอ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า จากเดิมอาศัยพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐สภาเด็กและเยาวชน อยู่ภายใต้การดูแลที่ปรึกษาที่ส่งเสริม สนับสนุนคือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สังกัดสำนักปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่ในปีพ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒)ขึ้น สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นจึงย้ายมาสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๒.๘.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน

๑) เพื่อให้มีองค์กรกลางของเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดทำหน้าที่เป็นตัวแทนของ เยาวชนในจังหวัด ประสานกลุ่มต่าง ๆ ภายในจังหวัด รวบรวมสังเคราะห์ปัญหาความต้องการในการพัฒนาและข้อเสนอในการพัฒนาเยาวชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) เพื่อเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกลุ่มเยาวชนที่มีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม เพื่อปฏิบัติภารกิจร่วมกัน ใน การแสวงหาแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมการ เชื่อมโยงนี้จะอยู่ในรูปการจัดองค์กรที่มีโครงสร้างความสัมพันธ์กันอย่าง ชัดเจน ภายใต้ข้อบังคับซึ่งจัดทำด้วยความเห็นชอบของผู้แทนเยาวชนในจังหวัดหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชน

๒.๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๙.๑ งานวิจัยในประเทศ

^{๔๕} พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (๒ฉบับที่)พ ,๒๕๖๐ศ..สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน พ ๒๕๖๐ศ. .เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน.

สุทิน ชนะบุญ, ประเสริฐ สมรักษ์^{๔๖} ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงก่อนและขณะเข้าศึกษา ของนักศึกษาในวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ ๘๒.๘ เคยดื่มตั้งแต่ก่อนที่จะมาเรียนที่วิทยาลัย สาเหตุส่วนใหญ่ของการดื่มครั้งแรกเนื่องจากอยากลอง ต้องการความสนุกสนาน ด้านทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมของนักศึกษามีเพียงร้อยละ ๑๓.๔ ที่เห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดี และเลิกดื่มเมื่อมาเรียนในวิทยาลัย เนื่องจากรู้สึกรู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับวิชาชีพที่เรียน กิจกรรมที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ การศึกษาวิถีชุมชน การออกฝึกงาน กิจกรรมกีฬา เป็นต้น

เสกสรรค์ วิทย์ปรีชากุล^{๔๗} ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ และความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง ๑ ปี ร้อยละ ๗๗.๙ พบว่าเพศชายมีอัตราการดื่มมากกว่าเพศหญิง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมดื่มมากที่สุดคือเหล้าและเบียร์ โดยดื่มไม่เกินเดือนละครั้งมากที่สุดร้อยละ ๗๐.๗ ส่วนใหญ่ดื่มเมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์และเพื่อเข้าสังคม จากการประเมินระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยใช้แบบคัดกรอง AUDIT พบว่าระดับการดื่มแอลกอฮอล์แบบอันตรายพบเพศชายมากกว่าเพศหญิงร้อยละ ๒๔.๒ และ ๔.๒ ตามลำดับ และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๗๔.๔

ชลธิชา โรจนแสง^{๔๘} ได้ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ดื่มสุราในโอกาสที่ไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน เพราะเพื่อนชวน โดยซื้อสุราจากร้านสะดวกซื้อซึ่งเปิดขายตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในแต่ละครั้งของการดื่มสุราจะมีค่าใช้จ่ายประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ บาท โดยเงินที่ใช้ในการดื่มสุราเป็นเงินส่วนตัวที่เก็บสะสมไว้และใช้เวลาในการดื่มสุราแต่ละครั้งประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง กิจกรรมที่นักศึกษาส่วนใหญ่ทำหลังจากดื่มสุรแล้วคือนอนหลับ ส่วนใหญ่บอกว่าการดื่มสุราไม่มีผลกระทบต่อการศึกษา (ร้อยละ ๘๐.๒) และในอนาคตก็ยังคงดื่มสุราเป็นบางครั้งบางคราวต่อไป (ร้อยละ ๘๐.๒)

^{๔๖} สุทิน ชนะบุญ, ประเสริฐ สมรักษ์ ,รายงานการวิจัยพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ,สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ,๒๕๕๐.

^{๔๗} เสกสรรค์ วิทย์ปรีชากุล, พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ,๒๕๕๐.

^{๔๘} ชลธิชา โรจนแสง ,เยาวชนไทย :กรณีศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในปี พ.ศ.๒๕๕๐ศ. .วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษาปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑,๒๕๕๑ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.๒๕๕๑ ,

อ้อยทิพย์ ถานันตะ^{๔๙} ได้ศึกษาทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีทัศนคติในทางบวกต่อการดื่มสุรา ($x = ๑๔๑.๖$, $S.D = ๒๔.๗$) นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการดื่มสุราในทางบวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกลุ่มที่ดื่มสุรา มีทัศนคติทางบวกค่อนข้างสูง ($x = ๑๕๘.๓$, $S.D = ๑๒.๒$) ต่อการดื่มสุรา ในขณะที่นักศึกษากลุ่มที่ไม่ดื่มสุรา มีทัศนคติทางลบเล็กน้อย ($x = ๑๑๓.๖$, $S.D = ๑๑.๔$) ต่อการดื่มสุรา และทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อการดื่มสุราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

มนตรา พงษ์นิล และประไพพิศ โหฬารวัฒน์^{๕๐} ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า มีทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยภายในตัวบุคคลซึ่งคือปัจจัยนำ ได้แก่ เพศชายมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าเพศหญิง อายุที่มากขึ้นทำให้อัตราการดื่มเพิ่มขึ้นอีกทั้งยังพบว่าผู้ที่มีระดับชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าผู้ที่มีระดับชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย^{๕๑} ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก การดื่มแบบเมาหัวราน้ำ และผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ปัจจัยทางชีวภาพอื่น ๆ พบว่า ในคนที่มีการตอบสนองต่อแอลกอฮอล์ในลักษณะที่ต่อฤทธิ์ของสารนี้อาจต้องบริโภคแอลกอฮอล์ในปริมาณที่มากกว่าเกณฑ์เฉลี่ยจึงจะทำให้เกิดอาการเมาได้ คนกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงสูงมากที่จะกลายเป็นคนติดแอลกอฮอล์เมื่อมีอายุมากขึ้น ส่วนบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบประหม่า วิตกกังวล และไม่มั่นใจ การเรียนรู้ว่าเมื่อตนเองได้บริโภคแอลกอฮอล์แล้วทำให้เกิดความสุข ความพึงพอใจจะเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความอยากและมีการบริโภคแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องเรียกว่าอาการติดใจ ซึ่งความสุขความพึงพอใจเหล่านี้จะสัมพันธ์กับช่วงเวลาในระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงขึ้นหลังจากเริ่มบริโภคได้ไม่นาน ในขณะที่คนที่เครียดง่าย ขาดทักษะในการปรับตัวหรือแก้ไขปัญหา อาจพบว่าการบริโภคแอลกอฮอล์ช่วยทำให้ลืมความเครียดได้ชั่วคราว ส่วนคนที่ยังคงขาดทักษะในการแก้ไขปัญหาชีวิตคนเหล่านั้นจะหันมาพึ่งแอลกอฮอล์จนเกิดการติดขึ้นได้ในที่สุด ภาวะต่อฤทธิ์แอลกอฮอล์เกิดขึ้นเมื่อบริโภคแอลกอฮอล์ไปได้ระยะหนึ่ง เนื่องจากเกิดการเผาผลาญของแอลกอฮอล์ในร่างกายได้มากขึ้นทำให้ฤทธิ์ต่าง ๆ ของแอลกอฮอล์หมดไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ต้องดื่มในปริมาณที่มากขึ้น หรืออาจเกิดจากการที่ร่างกาย โดยเฉพาะสมองมีการ

^{๔๙} อ้อยทิพย์ ถานันตะ ,ทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น,วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒,๒๕๕๑,หน้า ๒๕๐ - ๒๕๙.

^{๕๐} มนตรา พงษ์นิล และประไพพิศ โหฬารวัฒน์, รายงานการวิจัยแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษากรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร : ,กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา ,พะเยา๒๕๕๒.

^{๕๑} พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย ,การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก การดื่มแบบเมาหัวราน้ำ และผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ,วารสารสาธารณสุขศาสตร์ ๔(๑) :๓, (๒๕๕๔ หน้า ,๒๕๐.๒๖๑-

ปรับตัวในลักษณะสมองที่เคยต่อฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ทั้งหมดนี้ จะนำไปสู่การบริโภคแอลกอฮอล์ในปริมาณที่มากขึ้น เพื่อให้ได้ฤทธิ์ที่พึงประสงค์ดั้งเดิม ผลการวิจัยของพงษ์ศักดิ์ อ้นมอยใช้เป็นแนวในการลด ละ เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเพิ่มมาตรการควบคุมการผลิตการจำหน่ายและการซื้อสุรา พร้อมทั้งจัดการอบรมให้ความรู้และปลูกฝังเยาวชนให้ตระหนักถึงโทษจากการดื่มสุราเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญเพิ่มความสนใจ เอาใจใส่ในการเฝ้าระวังพฤติกรรมและหาทางป้องกันต่อไปเช่นเดียวกับภาวะขาดสารเสพติดทั่ว ๆ ไปหรือที่เรียกว่าอาการลงแดง เนื่องจากการบริโภคแอลกอฮอล์ในปริมาณหนึ่งอย่างต่อเนื่องจะเกิดผลต่อการปรับตัวของสมอง ดังนั้นเมื่อปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายลดลงจึงส่งผลต่อการทำงานของสมอง ทำให้เกิดอาการกระสับกระส่าย มือสั่น นอนไม่หลับ และต้องหวนกลับมาดื่มแอลกอฮอล์เพื่อระงับอาการเหล่านี้

รัตติยา บัวสอนและเชษฐ รัชดาพรรณานิกุล^{๕๖} ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ PRECEDE model ของกรีนและคณະ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๔๐๐ รายจากมหาวิทยาลัย ๖ แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและสถิติไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๓๓.๘ รองลงมาคืออยู่ใน ระดับต่ำร้อยละ ๑๔.๘ และระดับสูง ร้อยละ ๑๑.๔ ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนัก ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ทศนคติเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การได้รับอิทธิพลจากสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และแรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุชั้นปีที่ศึกษา เกรดเฉลี่ยลักษณะการอยู่อาศัย รายได้ต่อเดือน ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสัมพันธ์ภาพของบุคคลภายในครอบครัว สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สถานการณ์และความรุนแรงของปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มวัยรุ่น ของประเทศไทยซึ่งมีผลกระทบทั้งด้านสุขภาพคุณภาพชีวิต ครอบครัวอุบัติเหตุ อาชญากรรม การเจ็บป่วยที่อาจเกิดภายหลังการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสังคมและเศรษฐกิจดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

^{๕๖} รัตติยา บัวสอนและเชษฐ รัชดาพรรณานิกุล ,พฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร,๑๘รามานิติพิทยบาลสาร ปีที่ ,ฉบับที่ ๒,๒๕๕๕,

ยุพา จิวพัฒนกุล^{๕๓} ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่ครอบครัวยุติการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ : การสนทนากลุ่มโดยบิดา-มารดา วิธีดำเนินการวิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มบิดา-มารดา ๓ กลุ่ม กลุ่มละ ๘ คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

และจัดเวทีประชาคมเพื่อปรับแก้แนวทางลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน ๒ ครั้งจากชาวบ้าน ๑๗๒ คน ผลการวิจัย บิดา-มารดาเสนอแนวทางลดการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนเมื่ออยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวที่ดื่มแอลกอฮอล์ไว้ ๕ แนวทาง ได้แก่ ๑. สมาชิกในครอบครัวควรเป็นต้นแบบให้เยาวชน ๒. ฝึกทักษะการควบคุมตัวเองในการลดการดื่มแอลกอฮอล์ให้เยาวชน ๓. สร้างข้อตกลงภายในครอบครัว ๔. ควรมีการสื่อสารเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์และ ๕. เสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขในครอบครัว สรุปและแนวทางที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ครอบครัวเป็นฐานที่มีสหวิชาชีพ และผู้กำหนดนโยบายสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปปรับใช้เพื่อช่วยลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน โดยควรมีการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่มีประสิทธิภาพโดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครอบครัว

พีรธ บุนยรัตพันธุ์ และคณะ^{๕๔} ศึกษาผลกระทบทางสังคมและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการลดผลกระทบทางสังคมจากสถานการณ์สุราในระยะ ๕ ปี ข้างหน้า ผลการศึกษาในด้านผลกระทบทางสังคม พบว่า การดื่มสุราทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม รวมถึงผู้รอบข้างอย่างมาก การดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนเป็นปัญหาที่นับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นและนำไปสู่ปัญหาอื่นหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ในทางลบหรือสร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างมาก ด้าน การดำเนินการเพื่อลดหรือควบคุมการบริโภคสุรายังเป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานสาธารณสุขและองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานรณรงค์ป้องกันการดื่มสุราในระดับนโยบายของจังหวัดโดย คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังไม่มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนในกลุ่มเยาวชน แม้ว่าจังหวัดพิษณุโลกจะมีนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเพื่อยับยั้งปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภายใต้โครงการ “พิษณุโลกเมืองสุขภาพดีปลอดบุหรี่และเหล้า” แต่โครงการดังกล่าวเป็นกลยุทธ์เพื่อการรณรงค์การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวงกว้างเนื่องจากแผนงานส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร่วมกับสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าเป็นหลักทำให้ขาดการบูรณาการการทำงานและขาดบุคลากรจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะร่วมดำเนินการขับเคลื่อนโครงการให้เกิดการรับรู้ในเชิงนโยบายสาธารณะในการดำเนินงานที่ผ่านมานั้นอาศัยความร่วมมือกับภาคประชาชนใน ๙ อำเภอ โดยผ่านผู้ประสานงานแต่ละอำเภอเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์โครงการดังกล่าวร่วมกับแกนนำในพื้นที่

^{๕๓} ยุพา จิวพัฒนกุล ,การพัฒนาแนวทางลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของเยาวชนที่ครอบครัวยุติการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มารดา-การสนทนากลุ่มโดยบิดา,วารสารพยาบาลทหารบกปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑.๒๕๕๖,

^{๕๔} พีรธ บุนยรัตพันธุ์ และคณะ ,โครงการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการลดผลกระทบทางสังคมจากสถานการณ์สุรากับเยาวชนไทยในอนาคต กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก, สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร.๒๕๕๕ ,

เพื่อรณรงค์และควบคุมการบริโภคสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายโดยเน้นกลุ่มเยาวชนและแกนนำในชุมชนเป็นหลักโดยเน้นการควบคุมและป้องกันให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริโภคสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในต่างอำเภอ หรือชนบทเป็นไปอย่างอิสระ ไม่มีการควบคุม รณรงค์และป้องกันจนทำให้เกิดพฤติกรรมการบริโภคสุราอย่างไม่เหมาะสมและก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมอย่างมากมาย

สุภาพร อาญาเมือง และอมร สุวรรณนิมิต^{๕๕} ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชนในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราในชุมชนชนบท จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุราคือ วัยรุ่นนยกพวกตีกันในงานบุญ ชุมชนไม่เอายกมีมหรสพ แนวทางแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชุมชนมีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน โดยพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนยึดหลักปฏิบัติทำให้ลูกเห็น งดเหล้าเข้าพรรษา เลิกเหล้าเพื่อลูก ผู้นำหมู่บ้านไม่ดื่มเหล้า เชิดชูคนดีที่ไม่ดื่มเหล้า นำวิถีชีวิตชุมชนแบบเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มาใช้ในการจัดงานศพปลอดเหล้า

จิรัชยา เจียวกิก และสันติชัย แยมใหม่^{๕๖} การศึกษาพฤติกรรมและหาแนวทางในการป้องกันและลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้เปิดโอกาสให้คนในชุมชน ได้แก่ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มผู้ปกครอง ร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้ได้มาซึ่งแนวทางในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในพื้นที่ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ๑) การสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงในการดื่มสุราของเยาวชน โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับความช่วยเหลือจากชุมชน ผลที่ได้ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบปัญหาและความต้องการของกลุ่มเยาวชนในการหาแนวทางในการป้องกันการดื่มสุรา ๒)การจัดค่ายธรรมะ โดยให้เยาวชนทั้งที่ดื่มและไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าร่วม เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้รู้ถึงบาปบุญคุณโทษของการดื่มสุรา โดยนำหลักการทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ๓)ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหรือนโยบายควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับของกฎหมายในกรณีที่มีการละเมิดหรือฝ่าฝืน เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับคนในชุมชนไม่ให้ประพฤติดังกฎหมาย ๔) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายในชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมกีฬาต้านภัยยาเสพติดโดยให้เยาวชนที่มีความสามารถในกีฬาแต่ละประเภทเข้าร่วม ซึ่งอาจมาเป็นผู้ฝึกสอน หรือผู้เข้าแข่งขัน ๕)เปิดโอกาสให้กลุ่มเยาวชนเป็นตัวแทนในการจัดงานประเพณีตามเทศกาลต่าง ๆ โดยการสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มเยาวชนเข้ามาทำงานด้วยความสมัครใจและเต็มใจ เป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบและกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ให้กับชุมชน ๖)สร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการป้องกันการดื่มสุรา

^{๕๕}สุภาพร อาญาเมือง และอมร สุวรรณนิมิต, การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชนในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราในชุมชนชนบท จังหวัดบุรีรัมย์, วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๖.

^{๕๖}จิรัชยา เจียวกิก และสันติชัย แยมใหม่ .การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการดื่มสุราในเยาวชน.วารสารการประมงหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๖,มหาวิทยาลัยหาดใหญ่,๒๕๕๘.

ของเยาวชนกับคนในชุมชนร่วมกัน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินการป้องกันการดื่มสุราของเยาวชน โดยข้อตกลงดังกล่าวจะต้องเกิดจากคนในชุมชนร่วมกันคิดและถือปฏิบัติร่วมกัน จึงจะสามารถควบคุมและบังคับใช้กับชุมชนได้ด้วยความเต็มใจ ๗) การสร้างพันธะสัญญาหรือคำมั่นสัญญาต่อตนเองหรือคนอื่นที่ไว้วางใจ เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เพื่อน คนรัก หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือบุคคลอื่น ๆ ที่นับถือ โดยสัญญาว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุราและยาเสพติด จะเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวเราไว้ไม่ให้ไปดื่มสุรา

ทิฆัมพร หอสิริ, ชุติกร สิทธิสันต์และกนกวรรณ ลีศรีเจริญ^{๕๗} ได้ศึกษาความชุกของพฤติกรรมการดื่มสุราในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาพบว่า ความชุกของพฤติกรรมการดื่มสุราในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ พบร้อยละ ๔๔.๒ เป็นการดื่มแบบเสี่ยงต่ำแบบเสี่ยง แบบอันตราย และแบบเสี่ยงติดพบร้อยละ ๖๗.๙, ๒๒.๘, ๓.๘ และ ๕.๔ ตามลำดับ อายุเฉลี่ยเมื่อดื่มสุราครั้งแรกคือ ๑๔.๕ ปี อายุต่ำสุดคือ ๙ ปี สาเหตุการดื่มครั้งแรกคือ อยากรทดลอง เพื่อเข้าสังคมและตามแบบเพื่อน นิยมดื่มเปียร์มากที่สุด นิยมซื้อสุราจากร้านขายของชำ และร้านสะดวกซื้อ นิยมดื่มสุราที่บ้านของคนอื่น และบ้านของตนเอง และส่วนใหญ่มีประวัติสมาชิกใน ครอบครัวดื่มสุรา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุรา ได้แก่ เพศชาย เกรดเฉลี่ย ≤ 3.00 สถานภาพ สมรสของบิดามารดาหย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย การไม่มีหน้าที่รับผิดชอบยามว่าง และมีสมาชิกใน ครอบครัวดื่มสุรา สรุป นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีการดื่มสุราเกือบกึ่งหนึ่ง โดยสามารถซื้อสุราได้ง่ายและดื่มใน สถานที่เปิดเผย ปัจจัยเรื่องเพศ ผลการเรียน สถานภาพครอบครัว กิจกรรมยามว่าง การดื่มสุรา ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการดื่มสุรา

๒.๙.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด PRECEDE Model (Predisposing (ปัจจัยนำ), Reinforcing (ปัจจัยเสริม) and Enabling (ปัจจัยเอื้อ) Constructs in Educational/Environmental Diagnosis and Evaluation model) ของกรีนและคณะ มาประยุกต์ใช้ ดังนี้

Green & Kreuter, ๑๙๙๙^{๕๘} แนวคิดเกี่ยวกับ Predisposing, Reinforcing and Enabling Constructs in Educational/Environmental Diagnosis and Evaluation model (PRECEDE Model) ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นระบบทั้งในการวินิจฉัยปัญหา และวางแผนแก้ไขโดยเน้นปัจจัยภายในตัวบุคคลและภายนอกตัวบุคคลต่อมาได้มีการนำปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพมาผนวกรวมกับแนวคิดของแบบจำลองของกรีนและครูเตอร์ภายใต้ความเชื่อที่ว่าพฤติกรรมสุขภาพมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ หลายปัจจัยและปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล ดังนั้น การ

^{๕๗} ทิฆัมพร หอสิริ, ชุติกร สิทธิสันต์และกนกวรรณ ลีศรีเจริญ, ความชุกของพฤติกรรมการดื่มสุราในนักเรียนมัธยมศึกษา, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, ๖๑(๑), ๒๕๕๙ หน้า, ๓.๑๔-

^{๕๘} Green, L. W., & Kreuter, M. W. (๑๙๙๙). (Health promotion planning third edition an educational and ecological approach (๓rd ed.). California: Mayfield publishing company อ่างใน รัตติยา บัวสอนและ เชษฐ รัชดาพรณาธิกุล, ๒๕๕๕.

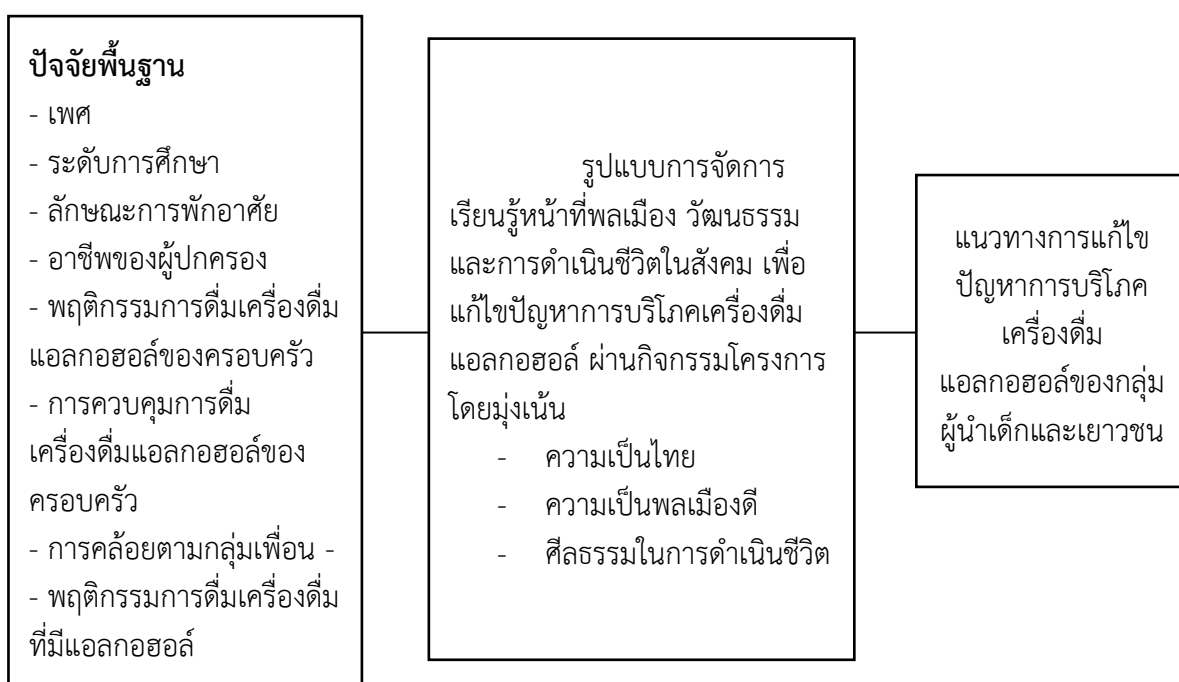
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา และเลือกกลวิธีที่เหมาะสม ดังนั้น PRECEDE Model จึงผสมผสานการวิเคราะห์ปัญหาทางระบาดวิทยา สังคมวิทยาพฤติกรรมศาสตร์ การศึกษา และการบริหาร

การวิเคราะห์ปัญหาตาม PRECEDE Model ประกอบด้วยขั้นตอน ๗ ระยะ คือ การวิเคราะห์ระยะที่ ๑-๒ การวินิจฉัยด้านสังคมและด้านระบาดวิทยา มักทำควบคู่กันไป โดยต้องประเมินการรับรู้ความต้องการและคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่มบุคคล ตลอดจนสังคมนั้น ๆ ว่าอยู่ในสถานการณ์ใด มีผลกระทบสำคัญต่อชีวิตอย่างไร และประเมินว่ามีปัจจัยด้านพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ระยะที่ ๓ การวินิจฉัยด้านพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งวินิจฉัยปัจจัยบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมซึ่งทำให้เกิดปัญหาสุขภาพได้ ปัจจัยเหล่านั้นอาจเป็นพันธุกรรม เพศ อายุ สถานประกอบการ ความพอเพียงของบริการ ระยะที่ ๔ การวินิจฉัยด้านการศึกษา และการจัดองค์กรบริการ เป็นการประเมินสาเหตุของพฤติกรรมสุขภาพซึ่งพฤติกรรมสุขภาพประกอบด้วยปัจจัย ๓ ปัจจัยคือ ๑) ปัจจัยนำ (predisposing factors) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของบุคคล ความรู้ ความเชื่อ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น ซึ่งแต่ละบุคคลมีอยู่เดิมแล้ว ๒) ปัจจัยเอื้อ (enabling factors) เป็นคุณลักษณะของสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ และสังคม วัฒนธรรม ทักษะใหม่ เศรษฐฐานะ หรือแหล่งประโยชน์ที่เอื้อให้เกิดพฤติกรรม ๓) ปัจจัยเสริม (reinforcing factors) เป็นผลบวกหรือลบที่เกิดขึ้นเมื่อแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา จากสังคมหรือกลุ่มผู้ใกล้ชิด ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นคงของการเกิดพฤติกรรมหรือหยุดทำพฤติกรรมนั้น ปัจจัยเสริมอาจมาจากครอบครัว เพื่อน ครู สื่อมวลชน เป็นต้นระยะที่ ๕ การวินิจฉัย ด้านการบริหารและนโยบาย ต้องมีการระบุให้ชัดเจนว่านโยบาย ทรัพยากรและสถานการณ์มีผลต่อการพัฒนาแผนงานด้านสุขภาพหรือไม่ ระยะที่ ๖ - ๗ การดำเนินงานตามแผนและการประเมินผล

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะเห็นได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่ง เป็นวัยที่กำลังเติบโตเป็นวัยผู้ใหญ่ จากการสรุปผลสำรวจพบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ในยุคปัจจุบันที่มีแนวโน้มว่าจะพบในกลุ่มเด็กอายุน้อยลง วัยรุ่นมีแนวคิดและพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เปลี่ยนแปลงไป การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติของวัยรุ่น จากการศึกษาวิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชน โดยกรณีศึกษาในครั้งนี้ คือ สภาดังกล่าวและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เป็นกรณีศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นและสอดคล้องกับผลสำรวจข้างต้น อีกทั้งเป็นเยาวชนที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาเป็นแกนนำของกลุ่มเยาวชน เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต เป็นผู้ในการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ และทุก ๆ ด้านจึงต้องประพฤติปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดี และปลูกฝังพฤติกรรมที่เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชนในสังคมต่อไป

๒.๑๐ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชนซึ่งสามารถกำหนดเป็นตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนี้

ภาพประกอบที่ ๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยดำเนินการเสนอตามลำดับต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ทั้งกระบวนการเชิงปริมาณและกระบวนการเชิงคุณภาพแบบตามลำดับ เป็นการผสมกันในระดับประเภทของการวิจัย ไม่ใช่เป็นการผสมกันในระดับการรวบรวมข้อมูล

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร ได้แก่ ผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น อายุ ๑๕ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๓๐ คน^๑ เจ้าหน้าที่ดูแลงานกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒ คน ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๔๒ คน^๒ และผู้ปกครองของผู้นำเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๓๐ คนดังนี้

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๒.๒.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น อายุ ๑๕ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๓๐ คน รายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกนจากประชากรทั้งหมด ๑๓๐ คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๙๗ คน รายละเอียดดังภาพประกอบที่ ๓

ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง
10	10	100	80	280	162	800	260	2,800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3,000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3,500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4,000	351
30	28	140	103	340	181	1,000	278	4,500	354
35	32	150	108	360	186	1,100	285	5,000	357
40	36	160	113	380	191	1,200	291	6,000	361
45	40	170	118	400	196	1,300	297	7,000	364
50	44	180	123	420	201	1,400	302	8,000	367
55	48	190	127	440	205	1,500	306	9,000	368
60	52	200	132	460	210	1,600	310	10,000	370
65	56	210	136	480	214	1,700	313	15,000	375
70	59	220	140	500	217	1,800	317	20,000	377
75	63	230	144	550	226	1,900	320	30,000	379
80	66	240	148	600	234	2,000	322	40,000	380
85	70	250	152	650	242	2,200	327	50,000	381
90	73	260	155	700	248	2,400	331	75,000	382
95	76	270	159	750	254	2,600	335	100,000	384

(ที่มา : Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan. 1970 อ้างใน ธีรวุฒิ เถนกุล, 2543)

ภาพประกอบที่ ๓ แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน

เนื่องจากผู้วิจัยทำงานเกี่ยวกับผู้นำเด็กและเยาวชนจึงไม่ยากที่จะเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จากจำนวน ๙๗ คน เป็น ๑๓๐ คน จากจำนวนประชากรทั้งหมดของผู้นำเด็กและเยาวชนของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๓.๒.๒.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ดูแลงานกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒ คน ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๓ คน และผู้ปกครองของผู้นำเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๓ คน รวม ๘ คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยพิจารณาจากกลุ่มที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยสังเคราะห์จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย เพื่อทำความเข้าใจความหมายของตัวแปรให้ตรงตามแนวคิดค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแบบวัดตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยนี้จาก

งานวิจัยที่เคยศึกษาตัวแปรเหล่านี้มาก่อน ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน ทัศนศึกษา สภાเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น แบ่งออกเป็น ๔ ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ ๒ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว ตอนที่ ๓ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และตอนที่ ๔ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ รายละเอียดดังนี้

๓.๓.๑.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรทั้งหมดในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

๑) ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในงานวิจัย เพื่อทำความเข้าใจความหมายของตัวแปรให้ตรงตามแนวคิด

๒) ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแบบวัดตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยนี้จากงานวิจัยที่เคยศึกษาตัวแปรเหล่านี้มาก่อน เพื่อทำความเข้าใจและเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละแบบวัด รวมทั้งประเมินความเหมาะสมทั้งข้อความและมาตราวัดของแต่ละแบบวัด

๓) สร้างแบบวัดตัวแปรทั้งหมดโดยใช้มาตราวัดประเมินค่า (Rating scale)

๔) เครื่องมือวัดทุกฉบับได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) รวมทั้งความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) ว่าข้อความที่นำมาศึกษานั้นเป็นข้อความที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย ๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ทองดี ๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร แสงใส ๓) ดร.สาคร มหาหิงค์ ๔) ดร.นิรุจน์ อุทธา และ ๕) นางเบญจมาศ หะยาจันทา

๕) นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ ๐.๕๐ ถ้ามากกว่าหรือเท่ากับ ๐.๕๐ ถือเป็นข้อความที่มีความตรงตามเนื้อหาสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ข้อความทั้งหมด มีค่า IOC อยู่ระหว่าง ๐.๖๐ ถึง ๑.๐๐ ทุกชุด

๖) นำแบบวัดที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน

๗) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาอำนาจจำแนกของข้อความแต่ละข้อด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation)

๘) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่า Alpha เท่ากับ .๙๒

๙) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว พบอาจารย์ที่ปรึกษาจนได้ความเห็นชอบ จึงนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๓.๑.๒ รายละเอียดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของผู้นำเด็กและเยาวชนกรณีศึกษา สภาดังกล่าวและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้นำเด็กและเยาวชน สภาดังกล่าวและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว

ตอนที่ ๒ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัวมีข้อคำถามทั้งหมด ๑๕ ข้อ ข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่ามี ๕ ระดับ ดังนี้

เป็นประจำ หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำปฏิบัติตามข้อความนั้น ๔ ครั้งต่อเดือน และมากกว่า

เป็นส่วนมาก หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำปฏิบัติตามข้อความนั้น ๓ ครั้งต่อเดือน และมากกว่า

เป็นบางครั้ง หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำปฏิบัติตามข้อความนั้น ๒ ครั้งต่อเดือน และมากกว่า

เป็นส่วนมาก หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำปฏิบัติตามข้อความนั้น ๑ ครั้งต่อเดือน และมากกว่า

ไม่เคยเลย หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

เกณฑ์การให้คะแนนการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด ดังนี้

๕ หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ

๔ หมายถึง ปฏิบัติเป็นส่วนมาก

๓ หมายถึง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

๒ หมายถึง ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย

๑ หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติ

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best ๑๙๗๗:๖๙) การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัวผู้ นำเด็กและเยาวชน สภาดังกล่าวและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ - ๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ - ๔.๔๙ หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ - ๓.๔๙ หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน มีข้อคำถามจำนวน ๑๕ ข้อ ข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่ามี ๕ ระดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำปานกลาง

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงนิเสธ ดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงนิเสธ
๕ หมายถึง เป็นไปได้มากที่สุด	๑ คะแนน
๔ หมายถึง เป็นไปได้มาก	๑ คะแนน
๓ หมายถึง เป็นไปได้ปานกลาง	๑ คะแนน
๒ หมายถึง เป็นไปได้น้อย	๑ คะแนน
๑ หมายถึง เป็นไปได้น้อยที่สุด	๑ คะแนน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best ๑๙๗๗:๖๙) การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ของผู้นำเด็กและเยาวชนชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีข้อคำถามทั้งหมด ๒๐ ข้อ
ข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่ามี ๕ ระดับ ดังนี้

เป็นประจำ หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำฯปฏิบัติตามข้อความนั้น ๔ ครั้งต่อเดือน
และมากกว่า

เป็นส่วนมาก หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำฯปฏิบัติตามข้อความนั้น ๓ ครั้งต่อเดือน
และมากกว่า

เป็นบางครั้ง หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำฯปฏิบัติตามข้อความนั้น ๒ ครั้งต่อเดือน
และมากกว่า

เป็นส่วนมาก หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำฯปฏิบัติตามข้อความนั้น ๑ ครั้งต่อเดือน
และมากกว่า

ไม่เคยเลย หมายถึง ผู้ปกครองของผู้นำฯไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

เกณฑ์การให้คะแนนการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว
ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด ดังนี้

๕ หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ

๔ หมายถึง ปฏิบัติเป็นส่วนมาก

๓ หมายถึง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

๒ หมายถึง ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย

๑ หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติ

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best ๑๙๗๗:๖๙) การควบคุม
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัวผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง น้อยที่สุด

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสรุปเป็นคำนิยามศัพท์ในการวิจัย

๓. สร้างแบบสัมภาษณ์จากกรอบเนื้อหาในคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น ๓ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ แนวทางการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม

ตอนที่ ๓ แนวการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๔. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

๕. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว หากพบว่า มีความเชื่อมั่น จึงนำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๓.๔.๑ ขอรับหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ ขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งไป ๑๔๐ ชุด ได้กลับมาทั้งสิ้น ๑๓๐ ชุด

๓.๔.๒ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างท่านละ ๑ ชุด โดยผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามเองและไปขอรับคืนเอง

๓.๔.๓ นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจัดกระทำข้อมูล โดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุดมีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน ๑๓๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๓.๔.๔ ผู้วิจัยขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษา สภาดังและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นจำนวน ๓๐ คน เจ้าหน้าที่ดูแลงานกิจการสภาดังและเยาวชน จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒ คน ที่ปรึกษาสภาดังและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๓ คน ได้มา จัดทำกิจกรรมร่วมกันโดยการทำแบบสนทนากลุ่มเพื่อดำเนินการร่วมกันค้นหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาดังและเยาวชนจังหวัด ขอนแก่น

๓.๔.๔ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ต่อไป โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล มีวิธีการดังนี้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ การประเมินค่า

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๖.๑ สถิติที่ใช้หาเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้

(๑) ค่าความเชื่อมั่น (α – Apha-Coefficient) ของแบบสอบถาม

๓.๖.๒ สถิติพื้นฐาน

(๑) ค่าร้อยละ (Percentage)

(๒) ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

(๓) ค่าส่วนเบี่ยงเบน (S.D.)

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน และนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๔.๒ ผลการค้นหารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๔.๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชนกรณีศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๓๐ คน ตามปัจจัยพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

N=๑๓๐

ปัจจัยพื้นฐาน	ร้อยละ
เพศ	
- ชาย	๕๖.๒๐
- หญิง	๔๓.๘๐
ระดับการศึกษา	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๐.๐๐
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓๖.๒๐
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	๑๖.๒๐
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	๒๕.๔๐
- อุดมศึกษา	๑๒.๓๐
ลักษณะการพักอาศัย	
- พักอยู่กับบิดามารดา หรือญาติพี่น้อง	๕๕.๔๐
- พักอยู่ตามลำพัง หรืออยู่กับเพื่อน	๔๔.๖๐
- อื่น ๆ	
อาชีพของผู้ปกครอง	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๑๒.๓
- พ่อบ้าน/แม่บ้าน	๖.๒๐
- ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท	๒๔.๖๐
- รับจ้างทั่วไป	๑๒.๓๐
- ค้าขาย	๘.๕๐
- ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	๓๖.๒๐
- อื่น ๆ	
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว	
- ดื่ม	๕๗.๗๐
- ไม่ดื่ม	๔๒.๓๐

จากตารางที่ ๒ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๐ ส่วนมากมีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๐ ส่วนมากมีลักษณะการพักอาศัยกับบิดามารดา หรือญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๐ อาชีพของผู้ปกครองส่วนมากประกอบอาชีพทำไร่/ทำนา/ทำสวนคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๐ และส่วนมากมีครอบครัวที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๐

ตารางที่ ๓ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนมาตรฐาน พฤติกรรมของบิดามารดา/ผู้ปกครองในการ
ควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

N=๑๓๐

รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
๑. พ่อแม่/ผู้ปกครองบอกท่านว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ	๓.๕๐	๐.๙๐	มาก
๒. พ่อแม่/ผู้ปกครองอธิบายให้ท่านทราบว่าเครื่องดื่มสุรามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว	๓.๔๔	๐.๘๖	ปานกลาง
๓. พ่อแม่/ผู้ปกครอง เคยเล่าตัวอย่างของคนที่เกิดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ฟัง	๓.๕๗	๐.๙๙	มาก
๔. บุคคลในครอบครัวการดื่มบอกท่านเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขีรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้	๓.๙๑	๐.๙๔	มาก
๕. การเลี้ยงสังสรรค์ในครอบครัว ทำให้ลูกหลานได้โดยไม่มีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	๓.๔๙	๐.๙๓	ปานกลาง
๖. พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามไม่ให้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	๓.๕๑	๐.๘๒	มาก
๗. พ่อแม่/ผู้ปกครองแนะนำให้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นกีฬา แทนการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	๓.๗๐	๐.๗๙	มาก
๘. พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านบอกให้ท่านปฏิบัติตามตัวอย่างเพื่อนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	๓.๗๐	๐.๘๓	มาก
๙. พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามปรามมิให้ท่านเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	๓.๕๒	๐.๗๗	มาก
๑๐. พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านสั่งห้ามนำดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาในบ้าน	๓.๓๙	๐.๘๓	ปานกลาง
๑๑. บุคคลในครอบครัวและผู้ปกครองเสนอแนะวิธีการในการหลีกเลี่ยงการดื่มสุรากับท่าน	๓.๕๙	๐.๙๒	มาก
๑๒. พ่อแม่/ผู้ปกครองลงโทษท่าน เมื่อรู้ว่าท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	๓.๕๔	๐.๙๔	มาก
๑๓. ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครอง เขียนตี เมื่อท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	๓.๔๖	๐.๘๕	มาก
๑๔. ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองหักค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียน เมื่อรู้ว่าท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	๓.๕๖	๐.๙๐	มาก
๑๕. ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองกักบริเวณหรือถูกสั่งห้ามออกจากบ้านพัก เมื่อรู้ว่าท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	๓.๘๔	๐.๘๕	มาก
รวม	๓.๕๘	๐.๘๗	มาก

จากตารางที่ ๓ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมของบิดามารดา/ผู้ปกครองในการควบคุมการขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๗ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ บุคคลในครอบครัวการขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ก่อนขี่รถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองกักบริเวณหรือถูกสั่งห้ามออกจากบ้านพัก เมื่อรู้ว่าท่านขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ และพ่อแม่/ผู้ปกครองแนะนำให้ออกกำลังกายต่าง ๆ เช่น การเล่นกีฬา แทนการขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ ๓.๘๔ และ ๓.๗๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนมาตรฐาน การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

N=๑๓๐

รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
๑. เมื่อเพื่อนชวนขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ท่านจะทำตามคำชวนนั้น	๓.๖๐	๐.๘๒	มาก
๒. ท่านเป็นคนเตรียมกับแก้ม/เครื่องขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ตามที่เพื่อนมอบให้ทำ	๓.๕๐	๐.๘๑	มาก
๓. ในงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่านขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ตามคำชักชวนของเพื่อน	๓.๗๗	๐.๗๙	มาก
๔. เมื่อเพื่อนชวนกันไปซื้อเครื่องขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ ท่านจะไปกับเพื่อนด้วย	๓.๗๕	๐.๘๕	มาก
๕. หลังเลิกเรียน เพื่อน ๆ จะรวมกลุ่มกันปรึกษาเรื่องการไปเที่ยวขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ท่านจะเข้าร่วมกับเพื่อนด้วย	๓.๕๖	๐.๗๘	มาก
๖. เมื่อถูกเพื่อนขอร้องให้ขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ในงานสังสรรค์ต่าง ๆ ท่านจะปฏิเสธทันที	๓.๔๓	๐.๘๖	ปานกลาง
๗. เมื่อเพื่อนให้ท่านขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะปฏิเสธโดยอ้างเหตุผลต่าง ๆ	๓.๖๖	๐.๙๖	มาก
๘. เมื่อเพื่อน ๆ ขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ที่มีแอลกอฮอล์และชวนท่านไปเที่ยวต่อท่านไปตามคำชวนนั้น	๓.๖๐	๐.๙๘	มาก
๙. ในสถานบันเทิงหากมีผู้ใดชักชวนให้ท่านดื่มสุราโดยบอกว่าที่นี้ใคร ๆ ก็ดื่มทั้งนั้นท่านปฏิเสธแต่ผู้นั้นก็ไม่ยอมกลับ ยืนกรานเหมือนเดิมให้ท่านดื่มด้วยกันท่านจึงดื่มสุราตามคำชวนนั้น	๓.๔๙	๐.๘๙	ปานกลาง
๑๐. ขณะอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่กำลังขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ที่มีแอลกอฮอล์ ท่านถูกเพื่อนคะยั้นคะยอให้ขี่มoped/มอเตอร์ไซด์ตามคำชวนนั้น	๓.๕๘	๐.๙๔	มาก

ตารางที่ ๔ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนมาตรฐาน การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (ต่อ)

N=๑๓๐

รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
๑๑.เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกัน ท่านจะตอบตกลงเนื่องจากเป็นการพักผ่อนคลายความเครียดและเพื่อความสนุกสนานร่วมกันกับเพื่อน	๓.๘๗	๐.๘๘	มาก
๑๒.เมื่อเพื่อนท่านชวนให้อยู่กลุ่มดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านตอบตกลงเข้าร่วมกลุ่มด้วย	๓.๕๙	๐.๘๕	มาก
๑๓.เมื่อกลุ่มเพื่อนสนิทของท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะดื่มตามคำชักชวนเนื่องจากเกรงใจเพื่อน	๓.๔๘	๐.๘๒	ปานกลาง
๑๔.เมื่อท่านเกิดความเครียดเพื่อน ๆ มักจะชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะร่วมดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะร่วมดื่มกับเพื่อน ๆ	๓.๗๕	๐.๘๓	มาก
๑๕.เมื่อมีความสุขหรือประสบความสำเร็จในบางสิ่งบางอย่างเพื่อน ๆ มักจะชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะร่วมดื่มตามคำชวนนั้น	๓.๗๕	๐.๘๕	มาก
รวม	๓.๖๓	๐.๘๖	มาก

จากตารางที่ ๔ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย การคล้อยตามเพื่อน ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกัน ท่านจะตอบตกลงเนื่องจากเป็นการพักผ่อนคลายความเครียดและเพื่อความสนุกสนานร่วมกันกับเพื่อน ในงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามคำชักชวนของเพื่อน และเมื่อเพื่อนชวนกันไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านจะไปกับเพื่อนด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๗ ๓.๗๗ และ ๓.๗๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนมาตรฐาน พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

N=๑๓๐

รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
๑.เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านข้าพเจ้าดื่มร่วมกับสมาชิกในบ้าน	๓.๕๗	๐.๗๙	มาก
๒.ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านตามลำพัง	๓.๕๐	๐.๘๙	มาก
๓.เมื่อข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านข้าพเจ้าจะดื่มเฉพาะในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น งานวันเกิด งานสังสรรค์	๓.๗๓	๐.๙๗	มาก

ในกลุ่มญาติพี่น้อง			
๔. ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านของข้าพเจ้าโดยไม่มีโอกาสพิเศษใด ๆ	๓.๖๖	๐.๙๙	มาก
๕. ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อมีเรื่องกังวลใจ	๓.๕๖	๐.๙๔	มาก
๖. เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านแล้วข้าพเจ้ามักไปเที่ยวต่อ	๓.๗๐	๐.๙๖	มาก
๗. ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มในบ้าน ได้แก่ เบียร์สปาย	๓.๙๐	๐.๙๑	มาก
๘. ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มในบ้าน ได้แก่ สุราผสมน้ำอัดลม	๓.๕๖	๐.๘๗	มาก
๙. ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มในบ้าน ได้แก่ สุราผสมโซดา	๓.๕๓	๐.๘๙	มาก
๑๐. ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกร้านข้าพเจ้าดื่มตามลำพังคนเดียว	๓.๗๐	๐.๘๕	มาก
๑๑. ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกร้านเฉพาะโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่นงานวันเกิด งานสังสรรค์ ฯลฯ	๓.๘๐	๐.๘๕	มาก
๑๒. ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกร้านของข้าพเจ้าโดยไม่มีโอกาสพิเศษใด ๆ	๓.๕๐	๐.๘๐	มาก
๑๓. ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกร้านเพราะเพื่อนชวนไม่สามารถปฏิเสธเพื่อนได้	๓.๔๖	๐.๙๓	มาก
๑๔. ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกร้านเพราะเครียดหรือมีเรื่องกังวลใจ	๓.๗๐	๑.๐๑	มาก
๑๕. ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกร้าน ได้แก่ สุราผสมโซดา	๓.๖๒	๑.๐๐	มาก
๑๖. ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกร้าน ได้แก่ สุราผสมน้ำอัดลม	๓.๕๐	๐.๙๗	มาก
๑๗. ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกร้าน ได้แก่ เบียร์ สปาย	๓.๗๓	๐.๙๐	มาก

ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนมาตรฐาน พฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ (ต่อ)

N=๑๓๐

รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
๑๘. ข้าพเจ้าตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร ผับ ร้าน เหล้า คาราโอเกะ ลานเบียร์	๓.๗๖	๐.๘๗	มาก
๑๙. ข้าพเจ้าตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่บ้านเพื่อน/หอพัก	๓.๔๓	๐.๘๒	ปานกลาง
๒๐. ข้าพเจ้าตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะ/ สถานที่สาธารณะ	๓.๔๖	๐.๘๗	ปานกลาง
รวม	๓.๖๒	๐.๘๐	มาก

จากตารางที่ ๕ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๒ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ ชนิดเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าตีในบ้าน ได้แก่ เบียร์ สบาย ข้าพเจ้าตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นอกบ้านเฉพาะโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่นงานวันเกิด งานสังสรรค์ ฯลฯ และ ข้าพเจ้าตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร ผับ ร้านเหล้า คาราโอเกะ ลานเบียร์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๐ ๓.๘๐ และ ๓.๗๖ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการค้นหารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผู้นำเด็กและเยาวชนกรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้มีจุดมุ่งเน้น ๓ ประการ ประกอบด้วย

จุดมุ่งเน้นที่ ๑ ความเป็นไทย ประกอบด้วย

๑. ส่งเสริมลักษณะที่ดีของคนไทย

การศึกษาพบว่า เป็นการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้โดยการส่งเสริมให้เด็กได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ภายใต้แนวคิดเด็กคิดเด็กทำ เด็กทำ ผู้ใหญ่หนุน ถือเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะที่กล้าแสดงออกและร่วมกันคิดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ภายใต้ฐานปัญหาสังคมที่เด็กและเยาวชนสามารถร่วมกันแก้ไขได้ จึงถือเป็นการส่งเสริมให้เด็กเยาวชนมีจิตสาธารณะซึ่งถือเป็นลักษณะที่ดีของคนไทย ที่จะอาสาทำงานเพื่อส่วนรวม^๑ โดยสภาเด็กและเยาวชนเป็นองค์กรที่อาสาเข้ามา

^๑ เอกพล เว้นบาศ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

ทำงานเพื่อส่วนรวมเด็กที่เข้ามาทำงานจึงเป็นคนที่เสียสละมีจิตอาสา เยาวชนที่เข้ามาทำงานผ่านการคัดสรรมาตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ ขึ้นมาสู่จังหวัด จึงเชื่อมั่นได้ว่าเป็นบุคคลที่เป็นต้นแบบให้กับเพื่อนเยาวชนด้วยกันเองไม่ว่าจะด้านการดำเนินชีวิตการเรียนหรือด้านอื่นๆ^๒

๒. สืบสาน ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณี

การศึกษาพบว่า เนื่องจากสภาเด็กและเยาวชนเป็นองค์กรของเด็กและเยาวชนที่มีอยู่ในชุมชนทุกพื้นที่ตำบลอำเภอ จึงทำให้เด็กในชุมชนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ สอดคล้องกับบริบทชุมชนของตนเองซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกันไป โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นผู้ร่วมสนับสนุน ก็นำให้กิจกรรมบางอย่างของสภาเด็กและเยาวชนเป็นกิจกรรมที่ สืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี^๓ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานสืบสานศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดในหลายหลายด้านไม่ว่าจะเป็นงานเทศกาลไหม ประเพณีผูกเสี่ยว งานสุดยอดสงกรานต์อีสานเทศกาลดอกคูนเสียงแคนและถนนข้าวเหนียวหรืองานอื่นๆ ในจังหวัด ส่วนสภาเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอหรือตำบลก็มีส่วนร่วมในงานบุญประเพณีต่างๆ ของชุมชนที่ท้องถิ่นจัดขึ้น กิจกรรมเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้นอกจากการเรียนรู้ในชั้นเรียนในตำราเรียนแล้วการเรียนรู้บนโลกแห่งความเป็นจริงหรือในชุมชนก็ถือว่ามีส่วนสำคัญ เพราะเด็กสามารถใช้จริงในชีวิตประจำวัน^๔

จุดมุ่งเน้นที่ ๒ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกอบด้วย

๑. การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย

การศึกษาพบว่า สภาเด็กและเยาวชนเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ถือเป็นฉบับที่สองที่บังคับใช้ ซึ่งในกฎหมายกำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับตำบลขึ้นไปถึงระดับชาติ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้การปกครองการดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย และยังส่งเสริมให้มีการจัดเวทีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือการประชุมไตรมาส การประชุมประจำเดือนหรือการประชุมตามภารกิจ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาข้อสรุปในการทำงานโดยอาศัยเสียงข้างมากและการยอมรับการตัดสินใจของผู้นำองค์กรที่เป็นประธานสภาฯ^๕ การจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชน ถือเป็นส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้กระบวนการการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นโดยเด็กและเยาวชนที่จะมาเป็นผู้แทนจะต้องผ่านการเลือกตั้งและเข้ามาจัดประชุมร่วมกันทำให้

^๒ ภิรนนท์ เศษมา, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๓ เอกพล เว้นบาบ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๔ ภิรนนท์ เศษมา, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๕ เอกพล เว้นบาบ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

เด็กได้ฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นตามหลักประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต^๖

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

การศึกษาพบว่า สภาเด็กและเยาวชนจะมีส่วนร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยการส่งแกนนำเข้าไปรับการอบรมเป็นวิทยากร และไปขยายผลในโรงเรียนในชุมชน รวมทั้งร่วมเป็นคณะกรรมการค่ายส่งเสริมการเรียนรู้ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่สำคัญสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบลอำเภอยังเป็นกระบอกเสียงในชุมชนอีกด้วย^๗ ซึ่งสภาเด็กและเยาวชนจะต้องเป็นองค์กรที่มีความเป็นกลางทางการเมืองไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าให้เพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง เพราะแกนนำเยาวชนส่วนใหญ่เป็นผู้นำในสถานศึกษาเป็นคณะกรรมการนักเรียน จึงมีโอกาสทำงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะได้เรียนรู้ในทางการเมืองการปกครอง^๘

จุดมุ่งเน้นที่ ๓ ศิลธรรมในการดำเนินชีวิตในสังคม ประกอบด้วย

๑. ศิลธรรม รักษาความสัตย์หวังดีต่อผู้อื่นเพื่อแท้และแบ่งปัน

การศึกษาพบว่า ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องให้เด็กและเยาวชนทั่วไปไม่เฉพาะแกนนำจะต้องได้ซึมซับ ถือเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของเด็กไทยที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ ไม่คดโกงบ้านเมือง และยังช่วยเหลือคนอื่นด้วยความจริงใจ การจัดกระบวนการให้เด็กเยาวชนทำงานเป็นทีมจะทำให้เด็กได้ซึมซับปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่ดีขึ้น^๙ ทั้งนี้การทำงานของสภาเด็กและเยาวชนเน้นการทำงานเป็นทีมเยาวชนที่อาสาเข้ามาทำงานจึงจะต้องมีความเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อมาทำงานส่วนรวมแล้วจะต้องมีสัมพันธ์กับเพื่อนที่ร่วมงานที่ดีเพื่อให้เกิดความรักสมัครสมานสามัคคีจึงจะเห็น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันระหว่างเพื่อนร่วมงาน หรือระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง เห็นได้จากการช่วยเหลือกันในการส่งเสริมการเรียนรู้ หรือการจัดทำผลงานเพื่อรับรางวัลเยาวชนดีเด่นในระดับต่างๆ การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานเพื่อใช้สัมภาษณ์เรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

โดยมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา “นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด เหล้า บุหรี่ อบายมุข และสร้างสรรค์สังคม ดังนี้

^๖ ภิรนนท์ เศษมา, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๗ เอกพล เว้นบาบ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๘ ภิรนนท์ เศษมา, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๙ เอกพล เว้นบาบ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

โครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา “นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ อบายมุข และสร้างสรรค์สังคม

วันที่ ๑ ของการอบรม	
เวลา	กิจกรรม
๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียนรายงานตัว รับป้ายชื่อ สำรองสถานที่ดำเนินโครงการ
๐๙.๐๐ – ๑๑.๐๐ น.	กิจกรรมละลายพฤติกรรม โดยวิทยากรกระบวนการ
<p>- ทักทายผู้เข้ารับการอบรม เตรียมความพร้อม ด้วยการปรบมือ เพื่อกระตุ้นสมอง เตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้ หลังจากนั้นให้แนะนำตัวด้วยชื่อเล่น และอำเภอดันสังกัด พร้อมท่าทางประกอบ (ท่าประจำตัว) เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ประจำตัว สอนครบมือโค้ชมือทูปี้+สภาเด็ก เพื่อเป็นสัญลักษณ์ และการเตรียมความพร้อมในค่าย</p> <p>- เล่นเกมส์คำสั่ง ถ้ามีคำว่าสภาสั่งให้ค่อยทำตาม เช่น “สภาสั่งให้ยกมือซ้าย” ค่อยยกมือซ้าย หากใครทำผิด เอาออกมาให้รางวัล หน้าห้องประชุม เดินเพลงมันยกกร่อง</p> <p>- จับคู่กัน ตกลงกันว่าใครกับเป็น A หรือ B ให้นำเลข โดยการนับให้นับได้ไม่เกินคนละสองจำนวน หากใครนับโดนหมายเลขที่วิทยากรกำหนด จะเป็นผู้ชนะ ได้รับรางวัลเช่นได้เดินให้เพื่อนดู หลังจากนั้นให้ทำความรู้จักคู่ของเรา ผ่านคำถามข้อมูลส่วนตัว ต่างๆ เช่น ชื่อ อายุ สีที่ชอบ อาหารที่ชอบ สัตว์เลี้ยงที่ชอบ เป็นต้น</p> <p>- จับกลุ่มสามคนให้โหวตว่าใครหน้าตาดีที่สุดในกลุ่ม คนที่โดนโหวตว่าหน้าตาดีที่สุดในกลุ่มให้ไปเยี่ยมญาติ และอีกสองคนให้เป็นรัง (ที่อยู่ของญาติ) เล่นเกมญาติเปลี่ยนรัง โดยมีสามคำสั่ง ๑. ญาติเปลี่ยนรัง ๒. รัง เปลี่ยนญาติ และ ๓. รังระเบิด แล้วจะมีญาติสองตัว เป็นญาติพิเศษ จะไปเยี่ยมที่อยู่โดยวิทยากรสั่งคำสั่งทั้งสามสลับไปเรื่อยๆ แล้วหากคนชาติไม่มีกลุ่ม ออกมาให้รางวัลโดยการเดินเพลงกระหอบว๊วะ เพื่อสร้างความสัมพันธ์</p> <p>- ให้นำเป็นวงกลม ๑ วง แล้วแจกกระดาษสี คนละ ๒ แผ่น (สีละแผ่น) แผ่นที่ ๑ ให้ผู้เข้าอบรมเขียนสิ่งที่ฉันชอบทำและมีความสุขที่ได้ทำ และแผ่นที่ ๒ ให้เขียนความคาดหวังที่มาเข้ารับการอบรมในครั้งนี้ แล้วให้ทุกคน นำเสนอสิ่งที่ตนเองเขียน นำทั้งสองแผ่นไปติดรวมกันในกระดาษที่เขียนหัวข้อจัดเตรียมไว้</p>	
๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. (๒ ชั่วโมง)	<p>บรรยาย รู้ก่อนเริ่ม (รู้จักฉัน รู้จักเธอ รู้จักเรา รู้จักเขา)</p> <p>- เป็นการทำกิจกรรมที่เริ่มจากตัวเอง โดยที่ให้แต่ละคนได้หลับตา เพื่อทำการทบทวน</p>
<p>ตัวเองอยู่คนเดียว ว่ากำลังทำอะไร ที่ไหน และมีความคาดหวังในการทำกิจกรรมในโครงการมากน้อยแค่ไหน จะเอาเป้าหมายใดไปใช้ในการจัดกระบวนการ</p> <p>- จากนั้นให้แต่ละคนได้จับคู่ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ได้นั่งทบทวนกับตัวเอง โดยที่มีการแนะนำตัวเป็นใคร มาจากไหน และมีความคาดหวังอะไรกับกิจกรรมครั้งนี้ ที่ผ่านมานั้นได้มีการทำกิจกรรมในระดับไหนบ้าง</p> <p>- ให้กลุ่มสองคนได้ขยายกลุ่มเป็นจำนวนสี่คน โดยครั้งนี้ ให้เพื่อนซึ่งเป็นคนนั่งฟังจากที่เพื่อนได้เล่า ประสบการณ์รวมถึงความคาดหวังที่ผ่านมาได้ถ่ายทอดคำพูดเหล่านั้น พร้อมความรู้สึกที่เพื่อนได้</p>	

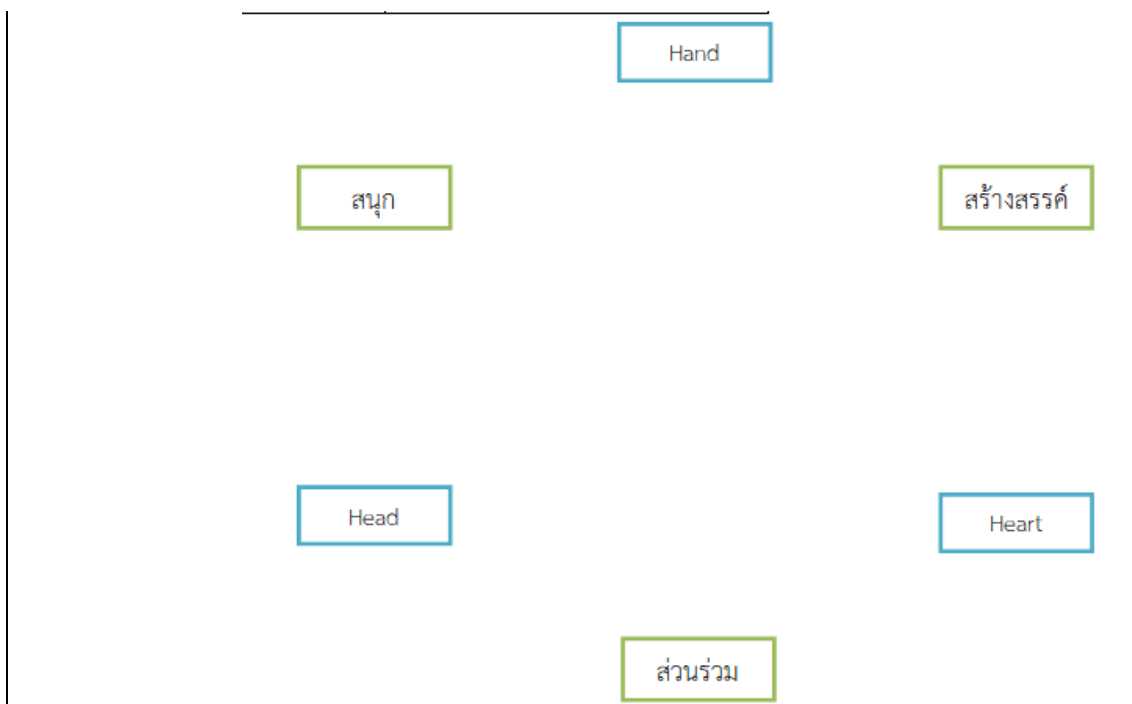
แสดงไว้ก่อนหน้านั้น ให้กับเพื่อนในกลุ่มอีกสองคนที่ได้รวมกันใหม่ได้ฟัง และทำแบบนี้เวียนกันจนครบสี่คนในกลุ่ม

- สุดท้ายให้ผู้เข้าร่วมได้กระจายตัวและถามถึงความรู้สึกของผู้เข้าร่วมโดยที่ให้เกิดจากความสมัครใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่อย่างจะอธิบายความรู้สึกของตนเอง และของเพื่อนที่เป็นประสบการณ์ ที่สามารถเป็นตัวอย่าง เป็นบทเรียนให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้

วันที่ ๑ ของการอบรม	
เวลา	กิจกรรม
๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	บรรยาย รู้ก่อนเริ่ม (รู้จักฉัน รู้จักเธอ รู้จักเรา รู้จักเขา)
	- กิจกรรมดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงการทำความรู้จักกันเท่านั้น แต่ยังสร้างผู้ฟังที่ดีอีกด้วย เพราะเมื่อหนึ่งคนพูด อีกคนก็ต้องตั้งใจฟัง เพื่อที่จะซึมซับความรู้สึก ความพูด และนำมาถ่ายทอดให้กับเพื่อนคนอื่นได้รับฟัง และรับรู้
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ
<p>การผลิตยาเสพติด ในปี ๒๕๖๑ ปริมาณการผลิตยาเสพติดในสามเหลี่ยมทองคำมีปริมาณสูง ไม่ต่างจากปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลจากกลุ่มผู้ผลิตในสามเหลี่ยมทองคำได้เพิ่มปริมาณการผลิตมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาเสพติดสังเคราะห์ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ เนื่องจากยังมีการลำเลียงเคมีภัณฑ์/สารตั้งต้นเข้าสู่แหล่งผลิตยาเสพติดนอกจากกลุ่มการผลิตหลักเดิมที่เป็นผู้มีพฤติการณ์ในกลุ่มเดิมแล้ว ยังมีกลุ่มการผลิตใหม่ที่เกิดขึ้นโดยทำการผลิตเฉพาะในชั้นอัดเม็ดยาบ้า ทำให้ชายแดนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือถูกใช้เป็นพื้นที่หลักในการลักลอบนำเข้ายาเสพติด</p> <p>การค้ายาเสพติด พื้นที่ภาคเหนือ ยังมีการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนในสัดส่วนที่สูงที่สุดพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนรองลงมา โดยผ่านโครงสร้างเครือข่ายการค้าตามแนวชายแดนและในพื้นที่ตอนใน ทำให้เกิดการลำเลียง ชุกซ่อนยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำยาเสพติดมายังแหล่งแพร่ระบาดในจังหวัดต่าง ๆ พื้นที่กรุงเทพฯ-ปริมณฑล เป็นแหล่งชุกซ่อน เก็บพักยาเสพติด ก่อนกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ขบวนการค้ายาเสพติดยังคงทำการค้าเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทั้งในและนอกประเทศและมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการค้า เช่น การลักลอบลำเลียงยาเสพติดต่อครั้งในจำนวนที่มากการใช้ผู้ลำเลียงซึ่งเป็นคนขนไปสู่ผู้ซื้อปลายทาง การชดเชยยาเสพติดที่เสียหายจากการถูกจับยึดก่อนถึงมือผู้รับ และการนำยาเสพติดจำนวนมากเข้ามาพักเก็บเพื่อกระจายเพื่อรอการสั่งซื้อ การตัดตอนการรับรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ผ่านคนกลาง การสร้างตัวแทนในระดับล่าง เป็นต้น</p> <p>ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำการค้ายาเสพติดในไทยทั้งในการเป็นผู้จำหน่ายและผู้รับจ้างลำเลียงยาเสพติดโดยชาวต่างชาติที่เกี่ยวข้อง คือ พม่า ลาว กัมพูชา รวมทั้งออสเตรเลีย เป็นจุดเชื่อมของการซื้อขายยาเสพติดไปยังประเทศอื่น นอกจากนี้ชาวแอฟริกันตะวันตกที่มีเครือข่ายการค้ายาเสพติดเชื่อมโยงไปทั่วโลก อยู่เบื้องหลังการค้ายาเสพติดข้ามชาติด้วยการจัดหาผู้หญิงไทยหรือในกลุ่มประเทศอาเซียนลำเลียงยาเสพติดออกนอกประเทศ บางส่วนยังทำการค้าในระดับขายปลีกให้กับผู้เสพทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ</p>	

การทำการค้ายาเสพติดด้วยการใช้สื่อสังคม (Social Media) เป็นช่องทางทำการค้ายาเสพติดทั้งเสนอขายและสั่งซื้อโดยเฉพาะในระดับขายส่งรายย่อยและขายปลีกให้ผู้เสพ ควบคู่กับการใช้บริการรับส่งพัสดุภัณฑ์เป็นช่องทางลำเลียงยาเสพติดตรงถึงมือผู้เสพ และการใช้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E-Banking) เป็นช่องทางจ่ายค่ายาเสพติดตรงถึงมือผู้ค้าผู้ถูกตรวจพบมากขึ้นและพบว่าบางเครือข่ายไปถึงขั้นการใช้สกุลเงินดิจิทัล (Bitcoin) ในการค้า ซึ่งนอกจากมีผลให้เครือข่ายการค้ายาเสพติดย่อย ๆ เกิดและเพิ่มขึ้นได้ง่าย การแพร่ระบาดของยาเสพติดผ่านช่องทางการค้าเหล่านี้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การสืบสวนปราบปรามทำได้ยากขึ้น

วันที่ ๑ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๑๓.๐๐ – ๑๔.๐๐ น.	พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ	<p>การแพร่ระบาดของยาเสพติด ยังเป็นปัญหาที่สร้างความเดือดร้อน และส่งผลกระทบต่อสังคม ชุมชนอย่างมาก โดยเฉพาะในเขตเทศบาล และกรุงเทพฯ เป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติดที่จำเป็นที่จะต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีตัวยาใหม่ๆ ที่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้นำมาเผยแพร่ ซึ่งจะต้องมีมาตรการป้องกันอย่างจริงจัง โดยเฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลและกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งแพร่ระบาดที่สำคัญที่มีทั้งผู้เสพและผู้ค้าระดับขายปลีกให้กับผู้เสพ</p> <p>ยาเสพติดที่เป็นปัญหาแพร่ระบาดหลัก คือ ยาบ้า รองลงมาคือกัญชา พิษกระท่อม ไอซ์ และเฮโรอีน และที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด คือ คีตามีน ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากในอดีต นอกจากนี้ยังพบการใช้ยาควบคุม/ยาอันตรายในทางที่ผิดในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยประชากรที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในมิติของการเสพและกระทำความผิดที่มีอายุไม่เกิน ๒๔ ปี มีสัดส่วนสูง โดยส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๐ ยังอยู่ในกลุ่มอายุ ๑๕-๑๙ ปี ร้อยละ ๗๐ ของผู้เข้าไปเกี่ยวข้องมีอาชีพรับจ้าง แรงงาน และเกษตรกร และสถิติจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ระบุว่าในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ สามารถยึดยาบ้า ๙๐ ล้านเม็ด ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ยึดไป ๒๐๐ ล้านเม็ด</p> <p>(ข้อมูลจาก สำนักข่าวTCIJ, จาก https://www.tcijthai.com/news/2018/4/scoop/7878)</p>
๑๔.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. (๒ ชั่วโมง)	บรรยาย เทคนิคและวิธีการละลายพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย	

วันที่ ๑ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๑๔.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. (๒ ชั่วโมง)	บรรยาย เทคนิคและวิธีการละลาย พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย	- เทคนิคในการทำกิจกรรมจะมีง่ายใช้ รูปแบบ 3H นั่นก็คือ Hand Heart Head
<p>๑. Hand หรือการลงมือทำ ในกิจกรรมการสนทนาการ จะมีกิจกรรมที่หลากหลาย แต่กิจกรรมที่ดี ต้องให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ลงมือทำด้วยตนเอง อาจะเริ่มจากการทำอยู่เพียงคนเดียว เช่น เพลงครึ่ง สวีตตี้ครึ่ง ผมเป็นเด็กดีไม่มีปัญหา ตา หู จมูก ปาก ตา เป็นต้น ซึ่งเพลงนี้ ผู้เล่นจะได้ฝึกสมาธิตนเอง และได้ขยับร่างกายบ้างเล็กน้อย</p> <p>๒. Heart หรือหัวใจ ที่นำมาถึงความรู้สึก หลังจากที่ได้ลงมือทำแล้ว ตัวผู้เข้าร่วมกิจกรรม จะสามารถตอบตนเองได้ว่ากิจกรรมที่ทำเป็นอย่างไร ทำให้เรารู้สึกเหนื่อย สนุก หรือเบื่อ</p> <p>๓. Head หัว หรือความหมายในกิจกรรมคือความรู้ กิจกรรมที่ได้ลงมือทำ ทำให้เกิดความรู้สึก และจะนำมาซึ่งการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เกิดจากตนเอง และผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ ซึ่งความรู้นี้จะเกิดได้กับทุกคน ซึ่งวิทยากรในแต่ละกิจกรรมต้องสรุปความรู้ให้ผู้เข้าร่วมได้ทราบถึงบทเรียนหรือจุดประสงค์ของเกมส์หรือกิจกรรมด้วย</p> <p>- เทคนิค ๓ ส ซึ่งประกอบด้วย สนุก สร้างสรรค์ ส่วนร่วม</p> <p>๑. สนุก กิจกรรมที่สนุกจะทำให้ผู้เข้าร่วมรู้สึกอย่างร่วมกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เพราะเมื่อไหร่ที่ผู้เข้าร่วมไม่สนุกไปกับกิจกรรมที่เราทำ จะส่งผลให้เกิดการขาดความร่วมมือของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นแน่นอน และทำให้บรรยากาศในการเรียนรู้เสียไปด้วย ซึ่งผู้นำกระบวนการต้องมีเทคนิค และทักษะ ที่สามารถดึงดูดให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความสนุกสนาน</p>		

๒. สร้างสรรค์ กิจกรรมที่ตื่นอกจากจะสนุกแล้วยังต้องมีความสร้างสรรค์ ซึ่งบางกิจกรรมทำไปแล้ว เป็นการสร้างความไม่น่าเชื่อถือ หรือความรู้สึกของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมองว่าเกมส์ที่เล่น มันเกิดความ ล่อแหลม หรือเหยียดเพศ หรือไม่มีประโยชน์ จะส่งผลต่อการนำกระบวนการอย่างมาก ผู้นำกิจกรรม ต้องมีการวางแผน และเลือกเกมส์ หรือกิจกรรมให้ดี เพื่อลดการเลือกปฏิบัติต่อผู้เข้าร่วมด้วย

๓. ส่วนร่วม การทำกิจกรรมที่จะประสบผลสำเร็จ ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนทุกคนใน กระบวนการนั้น หากผู้นำกระบวนการมีความจำเป็นต้องใช้ตัวแทนในการเล่นกิจกรรม เช่น เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม มีจำนวนมากเกินไป ซึ่งยากต่อการควบคุมกระบวนการ ผู้นำ กระบวนการก็สามารถที่จะเลือกตัวแทนเพื่อทำกิจกรรมนั้นๆ ได้ แต่ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ส่ง ตัวแทนทำ เพราะจะทำให้ผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ ไม่มีบทบาทในการทำกิจกรรม อาจจะไม่ร่วมมือใน กระบวนการต่อไปก็ได้ จึงจำเป็นต้องหากระบวนการ/กิจกรรม/เกมส์ ที่ทุกคนสามารถเล่นด้วยกันได้

๑๖.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. (๑ ชั่วโมง)	แบ่งกลุ่ม ออกแบบ และฝึกทดลอง ละลายพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มที่ ๑ กิจกรรมระดับมัธยม - การเล่นเกมกับตัวเอง
<p>โดยที่เริ่มจากการทักทายของกลุ่มวิทยากร และต่อเนื่องด้วยการให้ผู้เข้าอบรมเริ่มทำกิจกรรมการฝึกสมาธิ ผ่านเพลงประกอบทำ คือ เพลงคริสต์มาสคริสต์ หากผู้เข้าอบรมไม่สามารถทำทำได้อย่างถูกต้อง ก็จะนำผู้เข้าอบรมมาหน้าเวที เพื่อให้รางวัล โดยทำทำประกอบเพลง</p> <p>- กิจกรรมทำความรู้จักกัน โดยผ่านกิจกรรมถุงใบใหญ่ จะมีการแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมผ่าน กระบวนการแบ่งกลุ่ม ทั้งกลุ่มต้องจำชื่อเพื่อนทุกคนได้ จากนั้นวิทยากรจะช้ชื้อเพื่อนเพื่อให้แต่ละกลุ่มออกมาแนะนำตัว โดยจะถามเพื่อคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม เพื่อให้บอกชื่อเพื่อนทุกคนที่อยู่ในกลุ่ม</p>		

วันที่ ๑ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๑๖.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. (๑ ชั่วโมง)	แบ่งกลุ่ม ออกแบบ และฝึกทดลอง ละลายพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มที่ ๑ กิจกรรมระดับมัธยม <u>คำแนะนำ</u>
<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางในการทำกิจกรรมที่ดี สามัคคีในการทำงานของกลุ่ม - สามารถจัดการเวลาในการทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี - กลุ่มมัธยมเนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องมีการกระตุ้นหรือรื้อ เช่น อาจจะมีการแข่งขันทำคะแนน เพราะการเล่นโดยที่นั่งอยู่แค่ที่นั่งตนเอง มันทำให้ผู้เข้าอบรมอาจจะเกิดการเบื่อหน่ายได้ - การจัดการจุดยืน ไม่ควรที่จะนั่ง หรือยืนบังหน้าคนเข้าร่วม ต้องมีจุดเด่นหนึ่งจุด และเป็นการให้เกียรติผู้เข้าร่วมอบรม - การแบ่งบทบาทกัน เนื่องจากมีการนำกระบวนการอยู่เพียงคนเดียว ฉะนั้นต้องสร้างบทบาทให้คนอื่น โดยแบ่งกันจับไม้คี่หนึ่งไม้คู่สอง เพื่อลดความประหม่า ลดความเหนียวลง <p>กลุ่มที่ ๒ กิจกรรมระดับประถม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการทักทายด้วยเรื่องง่าย จากการเพลงประกอบท่า คือ เพลงคริสต์มาสคริสต์ และเริ่มขยับเป็นการนั่งจับกลุ่มสองคน และแนะนำชื่อกับเพื่อนข้างหน้า และมีการช่มตัวอย่างการถามชื่อเพื่อน - เกมส์ทำอะไรดีจ๊ะ โดยพื่อนำกระบวนการจะสั่งให้ผู้เข้าร่วมอบรมไปจับ หรือแตะตามคำสั่งที่วิทยากรเป็นคนบอก โดยกลุ่มไหนจะไปแตะช้ากว่ากลุ่มอื่น จะเชิญกลุ่มนั้นตั้งกลุ่มด้านหน้า - กิจกรรมรวมเงิน โดยกำหนดให้ ผู้หญิงเป็นหนึ่งบาท ผู้ชายเป็นห้าสิบบสตางค์ ให้น้องๆ ผู้เข้าร่วมได้รวมเงินให้ครบตามที่สั่ง หากกลุ่มไหนรวมเงินไม่ครบให้ออกมาด้านหน้า เพื่อมอบรางวัล อาทิเช่น เดินเพลงไก่อ่าง หรือ ฮิปโป เป็นต้น <p><u>คำแนะนำ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี คนหนึ่งร้องเพลงหลุด คนที่สองก็สามารถเสริมได้ - ทุกคนในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน และมีการดำเนินกิจกรรมได้ตามบทบาทที่วางไว้ - การวางแผนในการทำกิจกรรม ตอนคุยกันอาจจะวางแผนได้ดี แต่พอถึงกระบวนการจริงอาจจะทำให้สมาธิหลุด และกระบวนการบางอย่างไม่สามารถที่จะดำเนินไปได้นั้น - การวางบทบาทหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ที่สามารถแบ่งฟ้ลงกลุ่มได้ แต่ช่วงที่มีวิทยากรนำ พี่ๆ คนที่ไม่ได้ทำอะไรนั้น ต้องลงกลุ่ม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับน้องๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรม - วิทยากรต้องกระตุ้นหรือรื้อให้มากกว่านี้ เพราะด้วยกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กประถม ต้องมีการกระตุ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อไม่ให้เด็กหลุดจากกิจกรรมที่ทำอยู่ <p>กลุ่มที่ ๓ กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการร้องเพลงเปิดเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วมอบรม - มีกระบวนการการแบ่งกลุ่ม ผ่านเพลงอยู่ที่ชายทะเล เพื่อกระจายผู้เข้าอบรมที่มาจากที่เดียวกัน ออกจากกัน เพื่อลดความเขินออก และสามารถที่จะดึงศักยภาพของคนร่วมได้มากกว่านี้ - กิจกรรมบทบาทสมมติ โดยให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลาก เพื่อทำท่าทางให้เข้ากับโจทย์ที่ได้รับว่าต้องแสดงเป็นอะไร ให้ผู้เข้าร่วมได้เขียนคำตอบว่าสิ่งที่เพื่อนแสดงออก คืออะไร 		

วันที่ ๑ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๑๖.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. (๑ ชั่วโมง)	แบ่งกลุ่ม ออกแบบ และฝึกทดลอง ละลายพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มที่ ๓ กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย <u>คำแนะนำ</u>
<p>- มีความสามัคคีในการทำกิจกรรม</p> <p>- ความพร้อมในการนำกิจกรรม ต้องสร้างความ</p> <p>กลุ่มที่ ๔ กิจกรรมระดับวัยผู้สูงอายุ</p> <p>- กิจกรรมทำความรู้จักกัน โดยผ่านกิจกรรมงูไขว้ใหญ่ โดยจะต้องเรียกชื่อเพื่อนไปเรื่อย คนที่ห้า ก็ต้องเรียกชื่อเพื่อนตั้งแต่ คนแรกจนคนที่สี่ และตัวเอง คนที่หกก็จะเรียกชื่อคนแรกจนถึงตัวเองแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะครบจำนวนผู้เข้าร่วม</p> <p>- กิจกรรมจำลองของผู้สูงอายุ ให้มาเสนอกิจกรรมที่ผู้สูงอายุอยากทำ เพื่อเป็นการพัฒนาผู้สูงอายุ</p> <p><u>คำแนะนำ</u></p> <p>- สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ฝึกสมอง สมาธิ ซึ่งเป็นภาพรวมที่ดีที่สามารถดึงเอาความรู้สึกของคนเข้าร่วมได้เป็นอย่างดี</p> <p>- ควรเพิ่มกิจกรรมให้มากกว่านี้</p> <p>- ตั้งข้อสังเกตเรื่องการจำชื่อชื่อผู้เข้าร่วมตั้งแต่คนแรกจนถึงคนสุดท้าย หากเป็นกลุ่มเป้าหมายจริงๆ</p> <p>กลุ่มที่ ๕ กิจกรรมระดับวัยทำงาน</p> <p>- ละลายพฤติกรรมโดยการเล่นเกมส์ บิ๊บบๆ นวดๆ / รดตุ๊กๆ เพื่อให้เกิดการขยับแบบไม่มาก</p> <p><u>คำแนะนำ</u></p> <p>- กิจกรรมกับช่วงอายุ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความเครียด จึงต้องเอาลักษณะการทำกิจกรรมที่สนุกสนาน และมีข้อคิดค่อนข้างเยอะ เพื่อที่จะช่วยกระตุ้น สร้างบรรยากาศไม่เบื่อ และผู้เข้าร่วม ยังเห็นประโยชน์จากกิจกรรมที่ทำด้วย</p> <p>- ความละเอียดอ่อนของเพศ เป็นกลุ่มวัยที่มีความคิดค่อนข้างเยอะ ฉะนั้นกิจกรรมที่ต้องมีความเป็นผู้ใหญ่พอสมควร ไม่ทำให้ผู้เข้าร่วมรู้สึกเหยียดทางเพศ รู้สึกเป็นจุดต่างอยู่คนเดียว หรือกลุ่มเดียว</p> <p>- เพิ่มความสนุกขึ้นอีกหน่วย จะทำให้มีสีสันในกิจกรรมมากขึ้น</p>		
๑๗.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. (๑ ชั่วโมง)	บรรยาย ความรู้พื้นฐาน เพื่อแก้ไข ปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ และ อบายมุข	- กลุ่มผลิตยาบ้ารายใหญ่ที่ส่งมา ประเทศไทย คือกลุ่มหัวแดง ซึ่งเป็น กลุ่มที่อาศัยอยู่
<p>บริเวณชายแดนของพม่าและไทย ซึ่งส่งผลให้เกิดการประชุมของ ๓ ประเทศ คือ พม่า ไทย ลาว โดยส่งเสริมการพัฒนาของกลุ่มหัวแดงเป็นรัฐการปกครองพิเศษของพม่า จากการคาดการณ์ของการผลิตยาประมาณ ๒,๘๐๐ ล้านเม็ด ซึ่งส่งมาขายที่ประเทศไทย ๘๕%</p> <p>- พื้นที่ผลิตหลักยังคงเป็นพื้นที่รัฐฉานของพม่า โดยเฉพาะในเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดน และชายแดนไทยด้านตรงข้ามจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ยาเสพติดที่ยังมี</p>		

การผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำคือ ผิ่น (ผลิตเพื่อนำไปทำเป็นเฮโรอีน) เฮโรอีน ยาบ้า และไอซ์ จากการผลิตยาเสพติดดังกล่าวทำให้ยังคงมีความพยายามลักลอบนำสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์เข้าไปยังแหล่งผลิตในพื้นที่ โดยมีการนำไอเฟดรีนและซูโดอีเฟดรีน โดยเฉพาะสารเคมีชนิดใหม่ๆ หรือสารเคมีที่ใช้สำหรับไปสกัดเป็นสารตั้งต้น (Pre-Precursor) เช่น สารที่สามารถนำไปสกัดเป็นฟีฟูฟี (สารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตไอซ์และยาบ้า) โดยนำเข้ามาจากพม่า การผลิตอัดเม็ดยาบ้าผ่านทาง สปป.ลาว ข้ามแม่น้ำโขงไปยังแหล่งผลิตในพื้นที่รัฐฉาน ด้านประเทศไทย พบการลักลอบนำเข้า

วันที่ ๑ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม
๑๗.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. (๑ ชั่วโมง)	บรรยาย ความรู้พื้นฐาน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด เหล้า บุหรี่ และอบายมุข	- สารเคมีบางชนิด โดยเฉพาะสารเคมีที่ใช้เป็นส่วนผสมในการอัดเม็ดยาบ้า เช่น สีสผสม
<p>อาหาร แป้ง กลิ่นวานิลลา รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตบางชนิด และสารเคมีที่ใช้เป็นตัวทำละลาย</p> <p>- กลุ่มลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทยกลุ่มหลักคือชนกลุ่มน้อยเผ่ามูเซอ ซึ่งมี กองกำลังกระจายอยู่บริเวณตรงข้าม อ.แม่ฟ้าหลวงฯ และ อ.แม่อาวฯ โดยมีกลุ่มอาซ่า กลุ่มจีนฮ่อ และกลุ่มไทยใหญ่ เป็นผู้มีบทบาทในการลักลอบลำเลียงฯ รองลงมาตามลำดับ</p> <p>- สถานการณ์ยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย - สปป. ปัจจุบันกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดยังคงพยายามที่จะพัฒนาวิธีการผลิต การลำเลียง รวมทั้งตลาดจำหน่ายใหม่อยู่ตลอดเวลา เนื่องจากยังจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อใช้ในการดำเนินการของกลุ่ม ส่งผลให้สถานการณ์ยาเสพติดบริเวณแนวชายแดน สปป. - ไทย มีแนวโน้มที่จะรุนแรงต่อไป ซึ่งสังเกตได้จากสถิติการจับกุมของ จนท. ในห้วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชนเผ่า ซึ่งบางคนเป็นมวลชนของกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด ยังมีการลักลอบทำไร่ฝิ่นอยู่เป็นประจำทุกปี และรับจ้างลักลอบลำเลียงยาเสพติด รวมทั้งเป็นผู้ค้ารายย่อย ประกอบกับมีแรงจูงใจที่มีผลกำไรที่สูง และคุ้มค่าต่อการเสี่ยง ส่งผลให้การลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่เขตประเทศไทยและพื้นที่ตอนในของประเทศต่อไป</p> <p>- ปปส สามารถจับยาบ้าได้ทั้งหมด สามร้อยล้านเม็ด เหลืออีกเพียง ๑,๕๐๐ ล้านเม็ด ที่ยังไม่สามารถจับยาบ้าเหล่านั้นได้</p> <p>- แนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมีการเสนอให้งบประมาณของ ปปส ภาค ๔ นำไปเพิ่มเงินเดือน ตชด.</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ปรับปราม เน้นความร่วมมือจากหลายๆ หน่วยงานมากขึ้น สร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชนเพิ่ม โดยสามารถแจ้งเบาะแส หรือร้องเรียนการกระทำผิดเรื่องยาเสพติดต่อ ปปส. ได้ ๒) บำบัดรักษา รักษาผู้ติดยาเสพติด ให้หาย และส่งเสริมสนับสนุนอาชีพ กิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลให้ผู้ป่วยไม่เสพยาอีก ๓) บริหารจัดการ ให้กำลังใจของผู้ที่ดำเนินงานตามกระบวนการ อาจจะต้องมีการเพิ่มเงินเดือน 		

ให้ผู้คนเหล่านั้น เพื่อลดจำนวนเจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือกับกระบวนการเหล่านี้

- ๔) แก้กฏหมาย ให้ผู้ขายยาบ้า มีโทษประหาร โดยเน้นความเด็ดขาด
- ๕) ป้องกัน อาจจะเป็นทุ้มงบประมาณ เพิ่มเงินเดือนให้ผู้ที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้มีประสิทธิภาพทางความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสนับสนุน

วันที่ ๑ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๑๙.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.	บรรยาย สายธารชีวิต นักกิจกรรมสร้างสุข	
<p>ประสบการณ์ จาก นายสวัสดิ์ เคี่ยมก้อม โดยพื้นฐานมาจากครอบครัวที่ไม่อบอุ่นเกิดจากครอบครัวที่ขอมมาเลี้ยง เพราะพ่อกับแม่ไม่มีความพร้อมในการดูแล เรื่องจากครอบครัวฝั่งแม่ไม่ชอบลูกเขย พ่อเลี้ยงไปขอมมาเลี้ยง และจดเป็นลูก โดยจากการขายลูกแค่เงิน ๒,๐๐๐ บาท ชีวิตมีความสุขมาตลอดเพราะมีเงินเลี้ยงดูในครอบครัว โดยได้จากเงินไปโรงเรียนวันละ ๑๐๐ บาท แต่หลังจากที่พ่อเลี้ยงมีแม่ใหม่ แต่งงานใหม่ ได้เงินมาโรงเรียน ๑๐ บาท/วัน ผ่านมาไม่นานช่วง ม.๒ ต้องออกจากโรงเรียนเพราะเริ่มเกเร ติดเพื่อน เล่นการพนัน ถูกหลอกส่งยา แต่ก็ยังเรียน กศน. จนจบ ม.ปลาย และไปเรียนต่อระดับ ปวส. ผ่านมาตอนนี้พ่อเลี้ยงได้เสียชีวิตไปแล้ว และได้อาศัยอยู่กับแม่เลี้ยงคนที่ ๓ จนถึงปัจจุบัน ก่อนจะจบ ปวส. นั้นได้ไปฝึกงานที่ เทศบาลตำบลหนองแก และได้ถูกบังคับและส่งไปอบรมของสภาเด็กและเยาวชน ก็เป็นคนพูดเล่นเรื่อยๆ จนได้เป็นประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลหนองแก และได้เป็นรองประธานสภาเด็กฯ ของอำเภอหนองเรือ ก็ทำงานของสภาเด็กและเยาวชนมาเรื่อยๆ จนได้เป็นคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ได้ฝึกและพัฒนาตนเองมาเรื่อยๆ จนเป็นวิทยากรตามงานกิจกรรม โครงการต่างๆ และมีความตั้งใจที่สามารถเป็นตัวแทนของสภาเด็กฯ ขอนแก่น ทำให้คนรู้จักอย่างมาก จนได้ก้าวมาเป็นเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลหนองแก ความสามารถที่ทำให้เป็นวิทยากรที่ดีได้ มาจากการเคยเป็นตลกในวงหมอลำมาก่อน ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการวางกิจกรรมให้เหมาะกับคนเข้าร่วมได้เป็นอย่างดี</p> <p>ข้อเสียก็คือ เป็นคนที่สามารถวางกิจกรรม ออกแบบได้ เ็นเตอร์เทนได้ แต่ไม่สามารถที่ทำเอกสาร สรุปงานได้ จึงต้องหาจุดยืนของตัวเองให้เจอ และเดินไปให้สุดและเดินไปให้ได้</p>		

วันที่ ๒ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	กิจกรรมทบทวนวันวาน	
<p>- ทักทายยามเช้าโดยผ่านกระบวนการร้องเพลง โต้ตอบ</p> <p>- เกมส่เหล่ายาพาช่วย</p> <p>เป็นการดัดแปลงมาจากเกมส์กะหล่ำปลี ซึ่งเกมส์นี้จะมีการเปลี่ยนกะหล่ำเป็นขวดเหล้า โดยจะมีการ</p>		

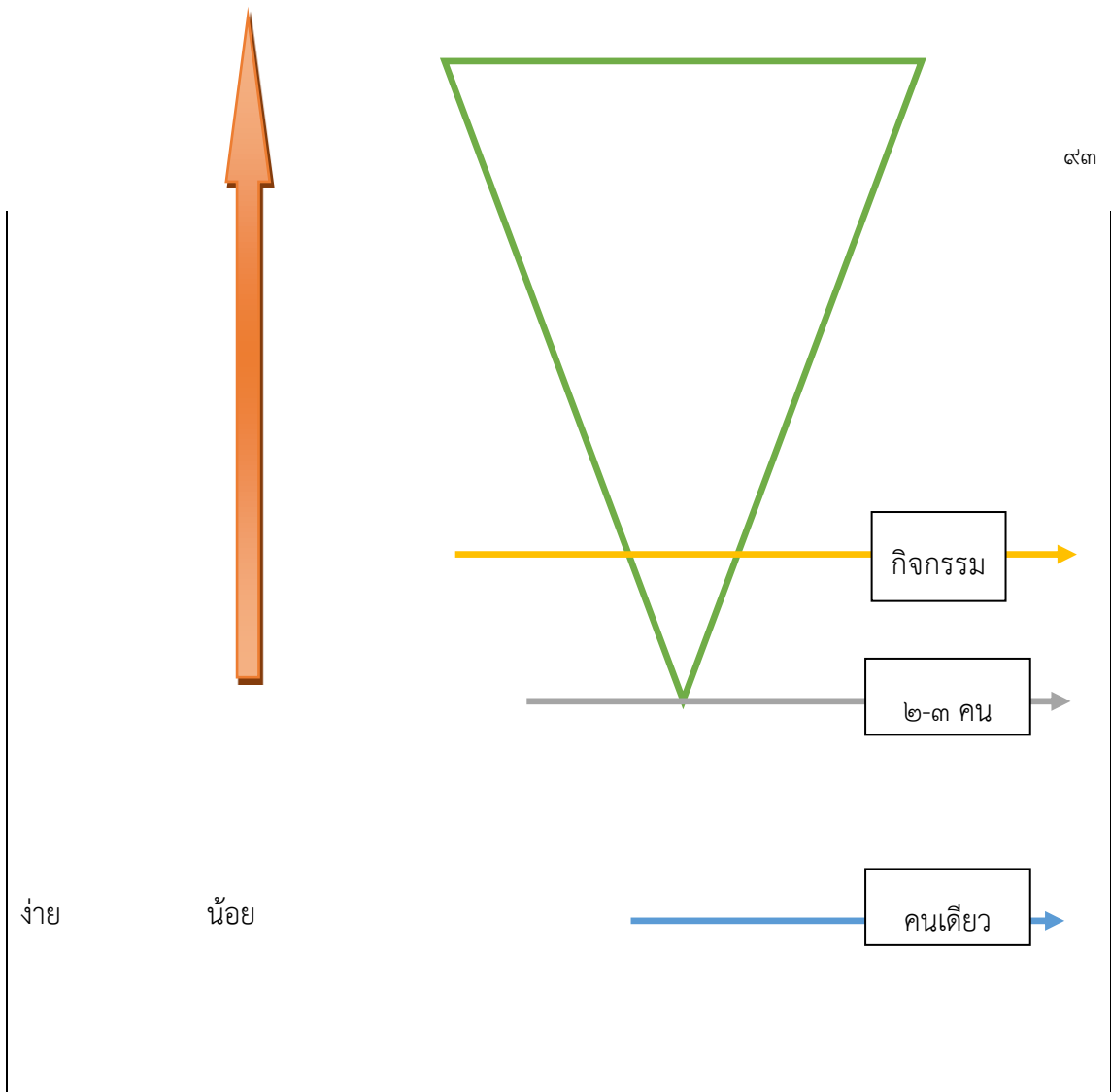
ร้องเพลง และผู้เข้าร่วมต้องส่งขวดเหล้าจำลองนี้ไปเรื่อยๆ เพลงหยุดที่ใคร คนนั้นต้องเปิดกระดาดที่ห่อในขวดเหล้า หรือเม็ดยาฆ่าออกมา จะมีคำสั่งในนั้น และปฏิบัติตาม ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนหมดกระดาด (ผู้นำกระบวนการควรดูความเหมาะสมของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม อาจจะมีประมาณ ๕-๗ คำสั่งก็ได้)

- เกมส์บ้านผีปอบ

- ผู้เข้าร่วมจะได้เทพกาบ ๑ ชิ้น ให้ผู้เข้าร่วมได้ไปแปะตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ โดยเลือกจากความชอบว่าจะติดตรงไหน จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมยืนเหยียบบ้านหลังนั้นไว้ ผู้นำกระบวนการจะมีบ้านว่าง ๑ หลังไว้ และมีปอบ ๑ ตัว
- เมื่อเริ่มกิจกรรมปอบจะวิ่งหาบ้านว่าง ผู้เข้าร่วมต้องช่วยกันปิดบ้านว่าง เพื่อไม่ให้ปอบได้บ้าน ทำแบบนี้จนกว่าปอบจะได้บ้าน โดยกิจกรรมควรทำประมาณ ๓-๔ รอบ โดยแต่ละรอบต้องมีการจับเวลา เพื่อเปรียบเทียบกัน

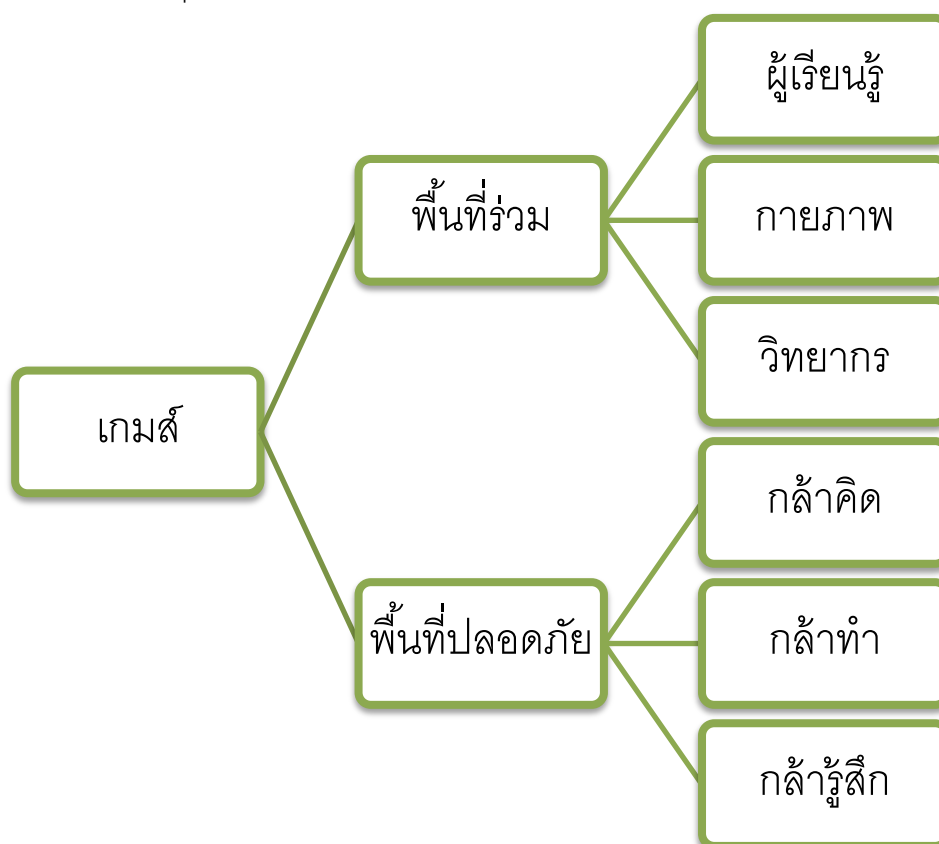
วันที่ ๒ ของการอบรม

เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ น.	กิจกรรมทบทวนวันวาน	- เกมส์บ้านผีปอบ
	<ul style="list-style-type: none"> ○ การสรุปกิจกรรมนี้ จากผู้เข้าร่วมเป็นหลัก โดยชวนคิดว่าในแต่ละรอบทำไหมปอบจึงมีบ้านอยู่ เกิดกระบวนการอะไรบ้าง ได้การเรียนรู้อะไรบ้างจากกิจกรรม <p>- การแบ่งกลุ่ม</p> <p>การใช้เพลงเป็นสื่อกลางในการแบ่งกลุ่ม อาทิเช่น เพลงเราอยู่กันสองคนที่ชายทะเล ผู้นำกระบวนการสามารถให้อยู่ที่คนก็ได้ตามจำนวนที่ต้องการ เพื่อให้เกิดกลุ่มใหม่ในการ ทำกิจกรรม</p> <p>- สรุปกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ขั้นตอนในการสรุปกิจกรรมนั้น จะเน้นผู้เข้าร่วมในการสะท้อนเป็นหลัก โดยเกิดจากการชวนคิดของผู้นำกระบวนการ ○ ผู้นำกระบวนการสรุปภาพรวม ของรูปแบบในการพาทำกิจกรรมว่าทำอะไร ทำอย่างไร แล้วได้อะไรจากการทำกิจกรรมนั้นๆ 	
๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. (๓ ชั่วโมง)	บรรยาย แนวคิด เทคนิคและวิธีการ ทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ “กระบวนการสร้างสุข เพื่อแก้ไข ปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ และ อายุมุข”	- <u>กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์</u> การสร้างกระบวนการในกลุ่มสัมพันธ์มี หลักการการจัดลำดับโดยอาศัยพริมิด กลับหัว เพื่ออธิบายในแนวทางการ ดำเนินกิจกรรมจากง่ายไปหายากหรือ จากยากไปหาง่าย
ยาก	มาก	

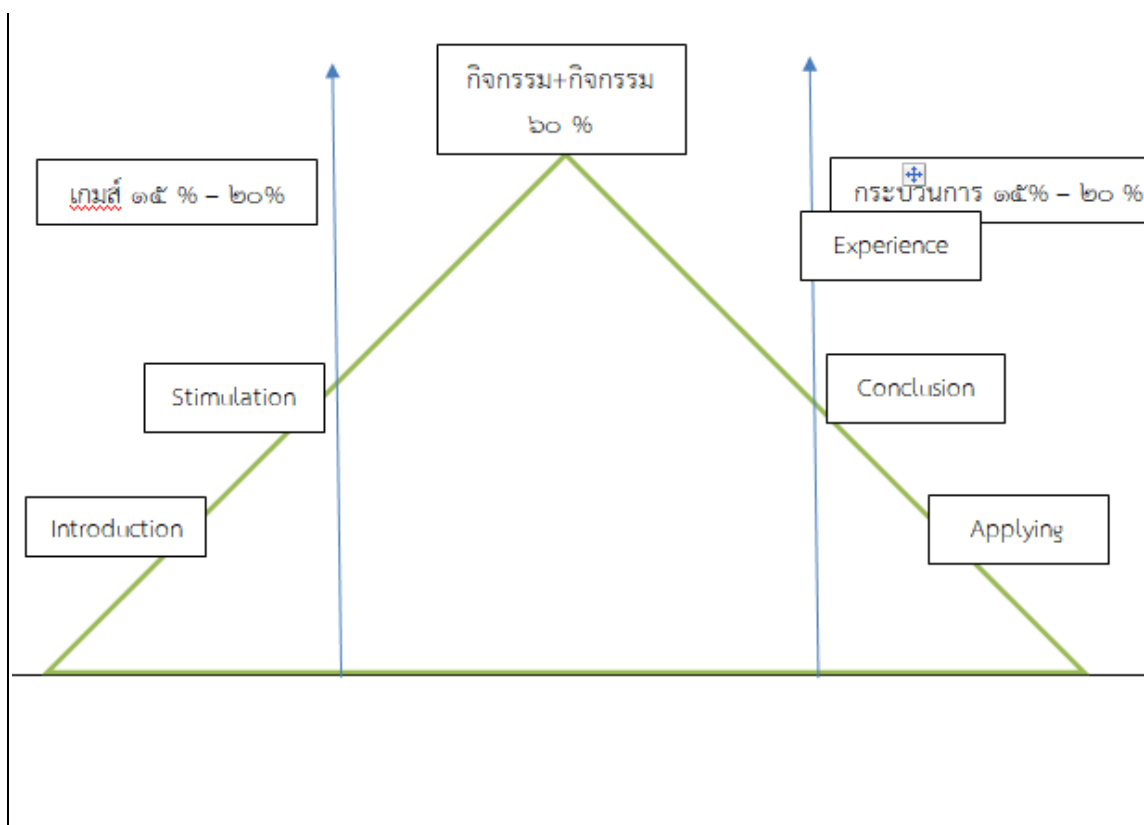
วันที่ ๒ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. (๓ ชั่วโมง)	บรรยาย แนวคิด เทคนิคและวิธีการ ทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ “กระบวนการสร้างสุข เพื่อแก้ไข ปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ และ อบายมุข”	จากภาพจำลองเหตุลักษณะกิจกรรม แสดงให้เห็นว่า - กิจกรรมที่เริ่มเล่นเป็นอันดับแรกคือ กิจกรรมที่เล่นคนเดียว เช่น เกมส์ วิวัฒนาการ หรือเกมส์ ชี้เป้า (ข้าง เรือ รถ ปืน) - และขั้นสุดท้ายจะเป็นการเล่นเกมส์ร่วมกับคนกลุ่มใหญ่ขึ้น เพื่อรวมกันทำตามกติกาของเกมสนั้นๆ ที่อาศัยความร่วมมือจากหลายๆคนเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของเกมส์ เช่น เกมส์ นิ่ง ยืน นอน หรือเกมส์ไปคำ หรือเกมส์ทายชื่อผลไม้ หรือเกมส์ต่อตัว - การจัดลำดับการสร้างกลุ่มสัมพันธ์แบบนี้จะแสดงให้เห็นถึงการสร้างความไว้วางใจให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้กล้าที่จะเล่นกับคนรอบข้าง โดยไม่เขินอาย

กระบวนการละลายพฤติกรรม

วันที่ ๒ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	บรรยาย แนวคิด เทคนิคและวิธีการทำ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ “กระบวนการสร้างสุข เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ และ อายุมุข”	
<p>- การเล่นเกมเพื่อละลายพฤติกรรมของผู้เข้าร่วม จะมี ๒ แนวคิดหลักในการเล่น คือ พื้นที่ปลอดภัย และพื้นที่ร่วม</p> <p>- พื้นที่ปลอดภัย เป็นการเกมที่อยู่แค่คนเดียว ซึ่งหลายครั้งที่ผู้เข้าร่วมจะสร้างกำแพง หรือกำหนด โชนปลอดภัยสำหรับตนเองไว้ เพื่อไม่ให้คนอื่นเข้าไป ผลที่ตามมาคือไม่ได้ให้ความร่วมมือ ในการทำ กิจกรรม ฉะนั้นในแนวคิดนี้ คนที่เป็นวิทยากรนำกระบวนการต้องหาเกมที่สามารถดึงเอาความรู้สึก ร่วมของผู้เข้าร่วมออกมาให้ได้ เพื่อทำให้กลุ่มเป้าหมายนั้นกล้าที่จะคิด กล้าที่จะลงมือทำ ตามเงื่อนไข ในกิจกรรมต่างๆ ที่เราเป็นคนออกแบบทำในโครงการนั้นๆ</p> <p>- พื้นที่ร่วม เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคล ซึ่งต้องอาศัย 3 ปัจจัยหลัก คือ ผู้เรียนรู้ กายภาพ</p>		

<p>วิทยากร ปัจจัยแรกคือ ผู้เรียนรู้ต้องมีกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ปัจจัยที่สองคือกายภาพ ซึ่งต้องเป็นสถานที่ที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ มีความโปร่งแสงโล่งสบาย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ซึมซับความรู้เต็มที่ และประการสุดท้าย คือ วิทยากร ต้องพร้อมที่จะถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ที่จะเป็นการสร้างความรู้ และต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในหัวข้อ หรือกระบวนการนั้นๆ</p>		
๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	แบ่งกลุ่ม ออกแบบกระบวนการสร้างสุข เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด เหล้า บุหรี่ และอบายมุข	
<p>เป็นการเปิดพื้นที่ให้แต่ละกลุ่ม ได้ปรึกษาหารือกัน เพื่อวางแผน กระบวนการ กิจกรรมต่าง โดยแต่ละกลุ่มต้องสามารถที่จะนำกระบวนการได้ และผู้เข้าร่วมทุกคนที่ไม่ใช่กลุ่มนำกระบวนการ ต้องเป็นผู้เข้าร่วม</p>		
๑๕.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. (๓ ชั่วโมง)	บรรยายการสร้างฐานกระบวนการ เวทีสร้างสุข เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด เหล้า บุหรี่ และอบายมุข	

วันที่ ๒ ของการอบรม

เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๑๕.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. (๓ ชั่วโมง)	บรรยายการสร้างฐานกระบวนกร เวทีสร้างสุข เพื่อแก้ปัญหาเสพติด เหล่า บูหรี และอบายมุข	Trans for motive learning design - Introduction (บทนำ) การเริ่มต้นที่ ดี จะช่วยในการสร้างความมั่นใจให้กับ ผู้เข้าร่วม

และผู้นำกระบวนกร การเริ่มต้นของกระบวนกรง่ายๆ คือการแนะนำตัวของวิทยากร หลังจากนั้นจะไปสู่การแนะนำตัวของผู้เข้าร่วม อาจจะผ่านเพลงในการร้อง เช่น “น้องชื่ออะไรๆ ชอบทำทำอะไรๆ ทำแบบนี้ๆ ทำแล้วสบายใจดี ทำทำอะไรแบบนี้สบายใจจัง” หรือเพลง “เข้าวันหนึ่งวันนั้น วันหนึ่งวันนั้น แก้นาฬิกา น้อง.....กระโดดออก กระโดดออกมา แล้วบอกว่ารักน้อง.....คนเดียว น้อง.....ก็บอกว่ารักก็บอกว่ารักรักน้อง.....คนเดียว คนอื่นจะไม่แลเหลียว จะไม่แลเหลียวให้เสียเวลา” ทำแบบนี้ไปจนครบจำนวนผู้เข้าร่วม แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้าร่วมว่ามากหรือน้อยเพียงใด

- Stimulation (การกระตุ้น) เป็นกิจกรรมที่อยู่ช่วงกลางๆ ซึ่งต้องเป็นกิจกรรมที่เกิดการขยับร่างกายจากเล็กๆ ไปหามาก เช่นกิจกรรมที่ใช้เล่นในครั้งนี่ก็คือเกมส์ เหล้ายาพาชวย ซึ่งจะเป็นกิจกรรมขยับไม่มาก แต่สามารถสร้างความสนุกได้ และแฝงกระบวนกรคิดไปในตัว

- Experience (ประสบการณ์) การนำกิจกรรมที่สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เข้าร่วมได้นั้น อาจจะใช้ตัวอย่างเกมส์ กิจกรรมง่ายๆ เช่น บ้านผีปอบ เพราะการเล่นจะมีจับเวลาและหลายรอบ จะทำให้คนเล่นกระบวนกรเหล่านี้ได้เรียนรู้ว่า จะมีวิธีจัดการอย่างไร

- Conclusion (ข้อสรุป) การเล่นเกมหรือกิจกรรม หลังเล่นทุกครั้งต้องมีกระบวนกรสรุปกิจกรรม

<p>เพื่อนำเสนอให้เห็นว่ากิจกรรมหรือเกมส์ที่เล่นไปนั้น ได้ข้อคิด เทคนิคอะไรจากการเล่น</p> <p>- Applying (การประยุกต์ใช้) เกมส์หรือกิจกรรมบางอย่างต้องมีการประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบใหม่ เช่น เกมส์กระหล่ำปลี ก็นำมาประยุกต์เป็นเกมส์หล่ำยาพาวย การนำกิจกรรมเหล่านี้มาใช้ ต้องคำนึงถึงผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นหลัก และหาวิธีการที่สามารถปรับใช้ได้</p>		
๑๙.๐๐ – ๒๑.๐๐ น. (๒ ชั่วโมง)	แบ่งกลุ่ม เข้าฐานกระบวนการ เวทีสร้างสุข เพื่อแก้ปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ และอบายมุข	ฐานที่ ๑ ลูกโป่งพรรษา - เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เล่นได้เป่า และมัดลูกโป่งไว้ หลังจากนั้นให้ผู้เล่น ได้วิ่งไป
<p>กระทบกันให้ลูกโป่งแตก ทำไปเรื่อยๆ จนหมดทุกคน</p> <p>- ในฐานนี้ผู้นำกระบวนการเลือกเอาเฉพาะตัวแทนของแต่ละกลุ่มขึ้นมาเล่นเท่านั้น และไม่ได้กำหนดเป็นเพศชายเพศหญิง</p> <p>- คำแนะนำของกลุ่มนี้ที่ได้จากนักบวชคือ ต้องระวังของกิจกรรมที่นำมาเล่น เนื่องด้วยเป็นกิจกรรมที่มีความล่อแหลม การจำแนกเพศเพื่อเล่น ควรเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับนำกิจกรรม และกิจกรรมที่นำมาเล่นนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่ไม่เลือกกลุ่มตัวแทน เพราะกิจกรรมที่ดีทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเล่น</p>		

วันที่ ๒ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๑๙.๐๐ – ๒๑.๐๐ น. (๒ ชั่วโมง)	แบ่งกลุ่ม เข้าฐานกระบวนการ เวทีสร้างสุข เพื่อแก้ปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ และอบายมุข	ฐานที่ ๒ เชื้อฉัน - เป็นกิจกรรมที่ประยุกต์มาจากเกมส์ หาระเบิด ซึ่งการเล่นนั้น
<p>ได้เปลี่ยนมาเป็นอย่างมัดผม ซึ่งจะมีการวางยางมัดผมไว้ตามจุด แล้วให้เลือกตัวแทนมาหนึ่งคน เพื่อหันหลังแล้วหนีบยางมัดผมที่วางไว้นั้น โดยคนที่เป็นตัวแทนจะต้องฟังเสียงของเพื่อนในกลุ่มว่าวางอยู่จุดไหนบ้าง</p> <p>- กิจกรรมที่สอง เป็นกิจกรรมการเดินถอยหลัง ซึ่งจะมีอุรรคขวางตามรายทาง และตัวแทนต้องเดินโดยที่ไม่ชนกับอุปสรรคเหล่านั้น ซึ่งต้องอาศัยการฟังจากเพื่อนในกลุ่ม แต่ต้องระวังเพราะอาจจะมีการก่อกวนจากเพื่อนกลุ่มอื่นๆ</p> <p>- เกมส์ที่กลุ่มนำกระบวนการเล่นนั้น จะพยายามสร้างความเข้าใจให้ผู้เล่นได้เรียนรู้ว่า กิจกรรมที่ทำนั้น เป็นการสร้างความเชื่อใจ และเชื่อมั่นทั้งที่เป็นตัวแทนกลุ่ม หรือเพื่อนในกลุ่ม เพราะต้องมีการสื่อสารตลอดเวลา</p> <p>- คำแนะนำของกลุ่มนี้ คือ ต้องมีการวางบทบาทของคนนำกระบวนการ เนื่องจากมีการนำกระบวนการเพียงคนเดียว จึงต้องมีการกระจายบทบาทให้มากขึ้น จะให้เพิ่มหน้าที่ของคนอื่น และจะทำให้คนนำไม่เหนื่อยแค่คนเดียว</p> <p>ฐานที่ ๓ รวมกัน</p> <p>- กิจกรรมแรกที่นำมาใช้ก็คือ กระดาษพรรษา ซึ่งจะให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมา ร่วมกันเล่น ซึ่งในกระดาษหนึ่งแผ่นทุกคนต้องสามารถที่จะยืนในนั้นได้ โดยที่ไม่มีขาออกมา และก็จะมีการพับ</p>		

กระดาศไปเรื่อยๆ จนครบตามที่ตั้งไว้

- กิจกรรมที่สองคือการกู่ระเบิด เป็นการส่งแทนของกลุ่มเหมือนเดิมเพื่อร่วมเล่นเกมส์ มีการเล่นแข่งขันกันจำนวนสองครั้ง เพื่อสรุปการแข่งขัน
- คำแนะนำสำหรับกลุ่มนี้ คือ เหมือนกับกลุ่มแรกคือ กิจกรรมที่ดีควรได้เล่นทุกคน และกิจกรรมการกู่ระเบิดนั้น ต้องมีตัวแทนทุกกลุ่ม และมีการแข่งขันเพื่อชิงชนะเลิศจะทำให้กิจกรรมดีกว่านี้ เพราะที่ส่งตัวแทนมานั้น เป็นใครก็ได้ ไม่ได้ระบุไว้ว่ามาจากกลุ่มไหน

ฐานที่ ๔ หมุนเวียน

- กิจกรรมที่ทำนั้นเป็นการเล่นเกมส์กระหล่ำปี่ ซึ่งจะมีคำสั่งในนั้นว่าให้ผู้ที่โชคดีไปทำอะไร บางคนอาจจะโดนทาแป้ง บางคนอาจจะไปเสี่ยงโชคกับโลกโปงครอบหัว
- กิจกรรมที่สองเป็นการเล่นเหมือนแชร์บอล ซึ่งผู้เล่นต้องโยนลูกบอลลงตะกร้าซึ่งมีจับเวลาแข่งขันแข่งกัน ไปเรื่อยๆ ตามจำนวนที่ผู้นำกระบวนการกำหนด
- คำแนะนำสำหรับกลุ่มนี้ คือ เกมส์ทุกเกมส์ไม่มีความดึงดูด ทำให้ผู้เล่นเกิดความน่าเบื่อในการเล่นสเกมส์ ในบางช่วง จึงต้องอาศัยการกระตุ้นค่อนข้างเยอะ จึงจะทำให้เกมส์น่าสนใจยิ่งขึ้น

วันที่ ๓ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ น. (๑ ชั่วโมง)	กิจกรรมทบทวนวันวาน	- มีการทักทายผ่านเพลงประกอบทำเช่น บิ๊บบๆ หนวดๆ และต่อด้วยการขยับทั้งหมด
คือ เพลงเราอยู่กันสองคนที่ชายทะเล เพื่อเป็นการผ่อนคลายผู้เข้าร่วมให้รู้สึกไปกับกระบวนการ		
- วิทยากรกระบวนการได้ทบทวนกิจกรรมที่ทำตามกำหนดการของโครงการ เพื่อเป็นการเรียบเรียงกิจกรรมที่ทำมาทั้งหมด		
๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. (๓ ชั่วโมง)	บรรยาย การออกแบบกระบวนการสร้างสุข เพื่อแก้ปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ และอบายมุข (รายบุคคล)	- กิจกรรมแรกที่ทำคือการแนะนำตัวทั้งวิทยากรที่มานำกระบวนการหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้น
เพื่อสร้างความคุ้นเคย และเป็นการทำความรู้จักที่ง่ายๆ		
- การเริ่มเล่นกิจกรรมง่ายๆ เบาๆ เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ เพราะคนที่มาเข้าร่วมอาจจะยังไม่รู้จักกันหมด จึงต้องค่อยๆ เชื่อมความสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมตามแผนของกระบวนการ		
- หากมีการกำหนดเวลา เช่น ๑ ชั่วโมง ให้เราแบ่งเป็น สามช่วง ช่วงแรก ๒๐ นาที ช่วงที่สอง ๓๐ นาที และช่วงสุดท้าย ๑๐ นาที ช่วงแรกกิจกรรมเบาๆ เล่นอยู่กับตัวเอง ช่วงที่สองจะเริ่มขยับไปเล่นกับเพื่อนข้างๆ สองคน สามคน สี่คน และเป็นกลุ่มใหญ่ตามลำดับ ส่วนช่วงสุดท้าย จะเป็นการสรุปกิจกรรมที่เล่นมาทั้งหมด ว่าได้อะไรจากการทำกิจกรรมนั้น และต้องมีการสรุปทุกกิจกรรม ทุกการ		

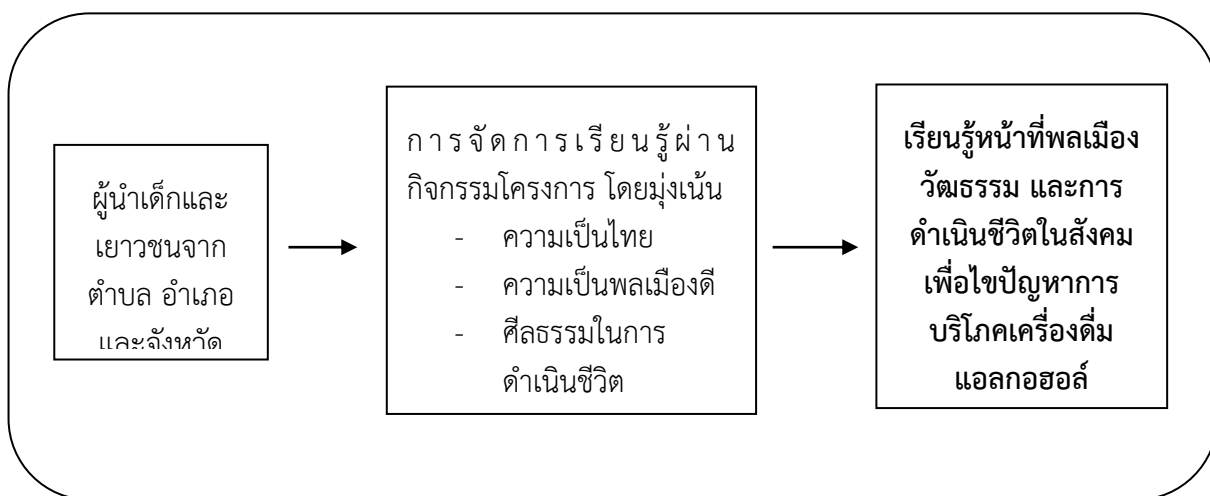
<p>เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เข้าใจถึงเป้าหมายของกิจกรรมที่จัดทำ</p> <p>คุณสมบัติการเป็นวิทยากรที่ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตรงต่อเวลา วิทยากรที่ดีควรมีความรับผิดชอบต่อเวลาในการทำกิจกรรม เพื่อวางแผนกับผู้ร่วมอบรม/กิจกรรมนั้น หากวิทยากรตรงเวลาแล้ว แต่ผู้เข้าอบรมไม่รักษาเวลา กิจกรรมก็ต้องเลื่อน เพราะต่างคนไม่มีตรงเวลาเหมือนกัน - จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม วิทยากรที่ดีต้องวางแผน และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้เข้าอบรมได้ เพราะโดยปกติแล้วจึงมีการสอบถามไปยังผู้จัดโครงการว่า ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มเด็กกลุ่มไหน อายุเท่าไร เพื่อให้สามารถจัดรูปแบบกิจกรรมให้เข้ากับกิจกรรมมากที่สุด - สื่อและสถานที่ บรรยากาศเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียนรู้ เพราะจะช่วยเอื้อต่อกิจกรรมที่จัดทำ จำนวนคนกับห้องประชุม หรือสถานที่จัดกิจกรรมควรที่จะมีความสมดุลกัน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้ ตอบตัวชีวิตที่จำเป็นของโครงการ/กิจกรรมได้ 		
๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. (๓ ชั่วโมง)	แบ่งกลุ่ม จับสลากนำเสนอ กระบวนการสร้างสุข เพื่อแก้ปัญหา ยาเสพติด เหล้า บุหรี่ และอบายมุข (รายบุคคล)	มีการนำเสนอกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยมีการชมนุ้บุคคลออกมานำ กระบวนการ โดยต้องสามารถที่จะวางแผนการดำเนินกิจกรรม การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

วันที่ ๓ ของการอบรม		
เวลา	กิจกรรม	สรุปผลการดำเนินกิจกรรม
๑๖.๐๐ – ๑๖.๓๐ น. (๓๐ นาที)	สรุปและประเมินผล การฝึกอบรม	<u>ด้านกระบวนการ</u> - การฝึกอบรมครั้งนี้จะไม่เหมือนกับ
<p>หลายๆ โครงการที่ผ่านมา เนื่องด้วยโครงการที่เข้าร่วม จะเป็นลักษณะของผู้จัดโครงการจะเป็นกิจกรรมที่มาจากวางแผนของผู้จัดเอง กำหนดเอง แต่โครงการครั้งนี้ จะให้ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นผู้กำหนดกิจกรรมเอง ซึ่งมันสามารถสร้างความแตกต่าง และยังทำให้ผู้เข้าร่วมมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นกระบวนการที่ดีมาก เพราะได้มีการฝึกปฏิบัติของผู้เข้าร่วมทั้งหมด ซึ่งสามารถเรียบเรียงการนำเสนอกิจกรรมได้เป็นอย่างดี - น่าจะมีการเพิ่มระยะเวลาให้ได้เรียนรู้มากกว่าเดิม และเพิ่มเนื้อหาเรื่องของยาเสพติด เหล้า บุหรี่ ซึ่งต้องเพิ่มเนื้อหาเหล่านี้ด้วย เนื่องจากส่วนใหญ่ เน้นที่กระบวนการเป็นวิทยากร <p><u>ด้านความรู้</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ได้เรียนรู้การจัดการกระบวนการจริงๆ ซึ่งได้ลงมือปฏิบัติที่มาจากวางแผนกิจกรรมของคนในกลุ่ม และได้ทำ ซึ่งมีกระบวนการแนะนำจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องของการเป็นวิทยากร ซึ่งส่งผลให้ได้เรียนรู้สิ่งที่ต้องแก้ไขไปด้วย - เทคนิคในการนำกระบวนการเป็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น เพราะแต่ละคนนั้นจะมีรูปแบบ วิธีคิด 		

และการลงมือทำที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะจะเป็นกิจกรรมเดียวกันก็ตาม การตัดวงเทคนิคเหล่านี้ จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างรูปแบบกิจกรรมในแบบของเราเอง

- การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างหนึ่ง เพราะเราจะไม่รู้เลยว่าอะไรจะเกิดขึ้นบ้างที่เราไม่สามารถควบคุมมันได้ แต่หากเรามีไหวพริบพอ เราก็จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้
- การประยุกต์ใช้จากสิ่งที่ได้นั้น แต่ละคนจะได้ไม่เท่ากัน แต่ทุกคนได้เรียนรู้สิ่งที่เหมือนกัน การนำกระบวนการกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมนั้น จะสำเร็จหรือไม่นั้น อยู่ที่แต่ละคนจะประเมิน เพราะกิจกรรมที่ถ่ายทอดออกให้ผู้ร่วมกิจกรรมนั้น จะสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ส่วนหนึ่งก็มาจากการนำไปต่อยอดของผู้เข้าร่วมนั่นเอง

สรุปผลจากการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน สภาดังและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เริ่มจากการคัดเลือกเด็กและเยาวชนที่เป็นตัวแทนจากตำบล อำเภอ เข้ามาเป็นตัวแทนในระดับจังหวัด โดยที่ตัวแทนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคมโดยมีจุดมุ่งเน้น ๓ ประการ คือ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดี และ ศีลธรรมในการดำเนินชีวิต ผ่านโครงการต่าง ๆ ของสภาดังและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น เพื่อเรียนรู้ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังภาพประกอบที่ ๔

ภาพประกอบที่ ๔ แสดงรูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม

ผลจากการดำเนินการรูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน สภาดังและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้นำเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการดำเนินชีวิตในสังคมที่ดีขึ้น

“ตอนผมยังไม่ทำกิจกรรมในช่วงเวลานั้นในขอนแก่น เด็กแว้นกำลังเป็นที่แพร่หลาย ต้องบอกแบบนี้ในช่วงคืนวันศุกร์ต้องไปตั้งแก๊งที่หน้าบึงชี ผมอีกคนละครับไปกับเขาด้วย จนได้ไปเจอสิ่งที่มีมันผิดกฎหมาย จนสุดท้ายก็ต้องเข้าบ้านน้อย (บ้านน้อย ก็คือ สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก) จากที่เคยไม่คิดจะทำอะไร วันๆก็มีแต่เที่ยวกับเล่นไม่สร้างประโยชน์อะไรให้สังคมเลยครับ ทุกวันนี้ผมได้จัดโครงการต่างๆ ขึ้นมาเอง และทำประโยชน์แก่สังคมให้มากที่สุด เพื่อจะได้สอนเด็กรุ่นใหม่ให้เขารู้ว่าเขาสามารถเปลี่ยนแปลงแบบผมได้ ก็คือเป็นแบบอย่างให้เขาดูเพื่อให้เขาตามนั่นเองครับ”^{๑๐}

“จากที่ข้าพเจ้าเคยทำอะไรที่นึกถึงแต่ตัวเองเป็นส่วนใหญ๋ ชอบความสนุกสนาน ไปวัน ทำกิจกรรมเพียงเพราะอยากสนุก ปัจจุบันกิจกรรมเหล่านั้นและการทำงานที่ผ่านมาเป็นสิ่งที่หล่อหลอมให้ข้าพเจ้ามีภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้น กล้าแสดงออก นึกถึงประโยชน์ส่วนร่วมและเห็นความสำคัญของความคิดเห็นของคนรอบข้างเพิ่มมากขึ้น และความประพฤติที่เปลี่ยน ไปอย่างเห็นได้ชัดในตัวข้าพเจ้าคือ ความรับผิดชอบ การจัดสรรเวลา และการตรงต่อเวลา เพราะข้าพเจ้าคิดอยู่เสมอว่าภาระเป็นผู้นำที่ดีได้ก็ต้องประพฤติตนเองให้ดีเสียก่อน”^{๑๑}

“ทำให้เราคิดอะไรรอบคอบ มีความเป็นขั้นเป็นตอนในการทำงานมากขึ้น รวมถึง ทำให้เรามีทักษะในการเป็นวิทยากรกระบวนการ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อตนเองและส่วนรวมมากขึ้น ทำให้เรามีระเบียบวินัยในตนเอง จากที่เป็นคนที่เก็บอารมณ์ไม่ค่อยได้ ทำให้เรามีความคิดสติและปัญญา ที่ทำให้เราคิดอย่างเป็นขั้นตอนมากขึ้น และการนำความรู้ที่มีไปขยายผลต่อให้กับน้องๆ และกลุ่มคนที่สนใจ ซึ่งเราสามารถแนะนำความรู้ให้กับบุคคลดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง”^{๑๒}

๔.๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน

จากการศึกษา พบว่า การดูแลเด็กและเยาวชนไม่ใช่หน้าที่ของภาครัฐ เพียงอย่างเดียว แต่เป็นหน้าที่ของทั้งรัฐ สถานศึกษา ชุมชน ครอบครัว รวมไปถึงตัวเยาวชนเอง หรือเป็นหน้าที่

^{๑๐} ฉันทิศ ปานนี้, สัมภาษณ์ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑} ปณิตดา อัมพวัลย์, สัมภาษณ์ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒} ภาณุพงษ์ แก้ววิเศษโอง, สัมภาษณ์ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒.

ของคนทุกฝ่ายที่จะร่วมมือกัน ฉะนั้นการแก้ไขปัญหาการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์หรือปัญหาอื่นๆของเยาวชน จะสามารถแก้ไขปัญหาได้หากทุกฝ่ายร่วมมือกัน^{๑๓} และเป็นข้อดีที่รัฐบาลในแต่ละยุคแต่ละสมัยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงมีงบประมาณสนับสนุนทั้งในรูปแบบผ่านหน่วยงานองค์กรต่างๆ หรือการสนับสนุนมายังกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยตรง จึงทำให้เด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์หรือปิดภาคเรียนเข้ามาทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของตนเอง และเพื่อช่วยเหลือสังคมในด้านอื่นๆ จึงทำให้ลดโอกาสหรือความเสี่ยงที่จะไปพบปะสังสรรค์ตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์หรือมั่วสุมกันเกี่ยวข้องกับอบายมุขอื่นๆ^{๑๔} ซึ่งพบแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ การเป็นต้นแบบที่ดีจากผู้ใหญ่ที่อบรมสั่งสอนดีกว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโทษมีพิษภัยจะต้องไม่ตีมีให้เด็กเห็น หรือตัวผู้ปกครองของเด็กเองจะต้องเป็นต้นแบบที่ดี

๔.๓.๒ ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องสอดแทรกความรู้หรือกฎกติกาการอยู่ร่วมกันเพื่อให้เด็กได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในตัวเช่นการห้ามยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข

๔.๓.๓ เยาวชนรุ่นที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง รุ่นพี่เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของรุ่นน้องคล้ายกับระบบมหาวิทยาลัยที่มีการรับน้องจะต้องจัดกิจกรรมต่างๆให้ปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๔.๓.๔ ควรมีการสื่อสารเกี่ยวกับการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์

๔.๓.๕ รัฐบาลหรือผู้บริหารในแต่ละกระทรวงมีนโยบายส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีพื้นที่มีกิจกรรมร่วมกันทำในทางที่สร้างสรรค์

๔.๓.๕ สนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดปัญหาของเด็กและเยาวชนเอง และให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสทำประโยชน์ต่อส่วนรวม

^{๑๓} เอกพล เว้นบาป, สัมภาษณ์ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๑๔} ภิระนันท์ เศษมา, สัมภาษณ์ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑.

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน ทัศนศึกษา สภาดูแลและเยาวชน จังหวัดขอนแก่น เป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน ทัศนศึกษา สภาดูแลและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน จังหวัดขอนแก่น และนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน ต่อสภาดูแลและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อสภาดูแลและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำมาเป็น แนวทางในการวางแผนพัฒนา และปรับปรุงแนวทางและวิธีการการจัดการเรียนรู้ของผู้นำเยาวชน และกำหนดนโยบายในการพัฒนา สภาดูแลและเยาวชนได้ ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีวิจัย และผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

๕.๑ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน ทัศนศึกษา สภาดูแลและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
๒. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน ทัศนศึกษา สภาดูแลและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
๓. เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มผู้นำเด็กและเยาวชน ต่อสภาดูแลและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

๕.๒ ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ทั้งกระบวนการค้นเชิงปริมาณและกระบวนการค้นเชิงคุณภาพแบบตามลำดับ

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น อายุ ๑๕ - ๒๕ ปี เจ้าหน้าที่ดูแลงานกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้นำเด็กและเยาวชนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น อายุ ๑๕ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๓๐ คน เจ้าหน้าที่ดูแลงานกิจการสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒ คน ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๓ คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากกลุ่มที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และนำเข้าสู่การวิเคราะห์ข้อมูล

๕.๓ สรุปผลการวิจัย

๕.๓.๑ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๐ ส่วนมากมีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๐ ส่วนมากมีลักษณะการพักอาศัยกับบิดามารดา หรือญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๐ อาชีพของผู้ปกครองส่วนมากประกอบอาชีพทำไร่/ทำนา/ทำสวนคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๐ และส่วนมากมีครอบครัวที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๐

กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมของบิดามารดา/ผู้ปกครองในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๗ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ บุคคลในครอบครัวการดื่มบอกท่านเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขีรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองกักบริเวณหรือถูกสั่งห้ามออกจากบ้านพัก เมื่อรู้ว่าท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพ่อแม่/ผู้ปกครองแนะนำให้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นเกมกีฬา แทนการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ ๓.๘๔ และ ๓.๗๐ ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย การคล้อยตามเพื่อน ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกัน ท่านจะตอบตกลงเนื่องจากเป็นการพักผ่อนคลายความเครียดและเพื่อความสนุกสนานร่วมกันกับเพื่อนในงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามคำชักชวนของเพื่อน และเมื่อเพื่อนชวนกันไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านจะไปกับเพื่อนด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๗ ๓.๗๗ และ ๓.๗๕ ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๒ ค่าความแปรปรวนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๙๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มในบ้าน ได้แก่ เบียร์

สพาย ข้าพเจ้าตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นอกบ้านเฉพาะโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่นงานวันเกิด งานสังสรรค์ ฯลฯ และ ข้าพเจ้าตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร ผับ ร้านเหล้า คาราโอเกะ ลานเปียร์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ ๓.๘๐ และ ๓.๗๖ ตามลำดับ

๕.๓.๒ ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน สภાเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น เริ่มจากการคัดเลือกเด็กและเยาวชนที่เป็นตัวแทนจากตำบล อำเภอ เข้ามาเป็นตัวแทนในระดับจังหวัด โดยที่ตัวแทนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคมโดยมีจุดมุ่งเน้น ๓ ประการ คือ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดี และ ศีลธรรมในการดำเนินชีวิต ผ่านโครงการต่าง ๆ ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น เพื่อเรียนรู้ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลจากการดำเนินการรูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน สภāเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้นำเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมการตีเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการดำเนินชีวิตในสังคมที่ดีขึ้น

๕.๓.๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย

๑. การเป็นต้นแบบที่ดีจากผู้ใหญ่ที่อบรมสั่งสอนเด็กว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโทษมีพิษภัยจะต้องไม่ดื่มให้เด็กเห็น หรือตัวผู้ปกครองของเด็กเองจะต้องเป็นต้นแบบที่ดี

๒. ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องสอดแทรกความรู้หรือกฎกติกาการอยู่ร่วมกันเพื่อให้เด็กได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในตัวเช่นการห้ามยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข

๓. เยาวชนรุ่นที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง รุ่นพี่เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของรุ่นน้องคล้ายกันกับระบบมหาวิทยาลัยที่มีการรับน้องจะต้องจัดกิจกรรมต่างๆให้ปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๔. ควรมีการสื่อสารเกี่ยวกับการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๕. รัฐบาลหรือผู้บริหารในแต่ละกระทรวงมีนโยบายส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีพื้นที่มีกิจกรรมร่วมกันทำในทางที่สร้างสรรค์

๖. สนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดปัญหาของเด็กและเยาวชนเอง และให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสทำประโยชน์ต่อส่วนรวม

๕.๔ อภิปรายผล

๑. จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมของบิดามารดา/ผู้ปกครอง ในการควบคุมการตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ บุคคลในครอบครัวการตีบอกท่านเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนขับชั้รถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองกักบริเวณหรือถูกสั่งห้ามออกจากบ้านพัก

เมื่อรู้ว่าท่านตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ และพ่อแม่/ผู้ปกครองแนะนำให้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นกีฬา แทนการตีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ ทั้งนี้เนื่องจากบิดามารดา/ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชนในครอบครัวในระดับต้น ๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ **รัตติยา บัวสอนและเชษฐ รัชดาพรณาธิกุล**^๑ ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้นบิดามารดา/ผู้ปกครองสามารถที่จะให้ความรู้และปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้ตระหนักถึงโทษจากการตีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งเอาใจใส่ในการระวังพฤติกรรมและหาทางป้องกันแก้ไข สอดคล้องกับผลการศึกษาของ **ยุพา จิวพัฒนกุล**^๒ ที่พบว่าบิดา-มารดาเสนอแนวทางลดการตีแอลกอฮอล์ของเยาวชนเมื่ออยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวที่ตีแอลกอฮอล์ไว้ ๕ แนวทาง ได้แก่ ๑. สมาชิกในครอบครัวควรเป็นต้นแบบให้เยาวชน ๒. ฝึกทักษะการควบคุมตัวเองในการลดการตีแอลกอฮอล์ให้เยาวชน ๓. สร้างข้อตกลงภายในครอบครัว ๔. ควรมีการสื่อสารเกี่ยวกับการตีแอลกอฮอล์และ ๕. เสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขในครอบครัว

๒. จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย การคล้อยตามเพื่อน ในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนชวนท่านไปตีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกัน ท่านจะตอบตกลงเนื่องจากเป็นการพักผ่อนคลายความเครียดและเพื่อความสนุกสนานร่วมกันกับเพื่อน ในงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่านตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ตามคำชักชวนของเพื่อน และเมื่อเพื่อนชวนกันไปซื้อเครื่องตีแอลกอฮอล์ ท่านจะไปกับเพื่อนด้วย ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มเพื่อนเป็นการขัดเกลาทางสังคมโดยอ้อมที่ไม่มีรูปแบบหรือระเบียบกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลที่จะคบกันหรือมีความสัมพันธ์ต่อกัน ค่านิยมของกลุ่มหรืออิทธิพลของกลุ่มจึงมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ **รัตติยา บัวสอนและเชษฐ รัชดาพรณาธิกุล**^๓ ที่พบว่า แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร

๓. จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกได้แก่ ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าตีที่บ้าน ได้แก่ เบียร์ สบาย ข้าพเจ้าตีเครื่องตีแอลกอฮอล์นอกบ้านเฉพาะโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่นงานวันเกิด งานสังสรรค์ ฯลฯ และ ข้าพเจ้าตีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร ผับ ร้านเหล้า คาราโอเกะ ลานเบียร์ เนื่องจากการตี

^๑ รัตติยา บัวสอนและเชษฐ รัชดาพรณาธิกุล, พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร, รามธิบดีพยาบาลสาร ปีที่ ๑๘, ฉบับที่ ๒, ๒๕๕๕.

^๒ ยุพา จิวพัฒนกุล, การพัฒนาแนวทางลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของเยาวชนที่ครอบครัวบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์: การสนทนากลุ่มโดยบิดา-มารดา, วารสารพยาบาลทหารบกปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑, ๒๕๕๖.

^๓ รัตติยา บัวสอนและเชษฐ รัชดาพรณาธิกุล, พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร, รามธิบดีพยาบาลสาร ปีที่ ๑๘, ฉบับที่ ๒, ๒๕๕๕.

เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่นับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นและนำไปสู่ปัญหาอื่นหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ มากมาย สอดคล้องกับการศึกษาของ **ติฆัมพร หอสิริ, ชุสิทธิ์ สิทธิสันต์และกนกวรรณ ลิ้มศรีเจริญ**^๔ ที่ศึกษาความชุกของพฤติกรรมการตี้มสุราในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาพบว่า ความชุกของพฤติกรรมการตี้มสุราในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ พบร้อยละ ๔๔.๒ เป็นการตี้มแบบเสียงต่ำแบบเสียง แบบอันตราย และแบบเสียงติดพบร้อยละ ๖๗.๙, ๒๒.๘, ๓.๘ และ ๕.๔ ตามลำดับ อายุเฉลี่ยเมื่อตี้มสุราครั้งแรกคือ ๑๔.๕ ปี อายุต่ำสุดคือ ๙ ปี สาเหตุการตี้มครั้งแรกคือ อยากรทดลอง เพื่อเข้าสังคมและตามแบบเพื่อน นิยมตี้มเบียร์มากที่สุด นิยมซื้อสุราจากร้านขายของชำ และร้านสะดวกซื้อ นิยมตี้มสุราที่บ้านของคนอื่น และบ้านของตนเอง และส่วนใหญ่มีประวัติสมาชิกในครอบครัวตี้มสุรา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตี้มสุรา ได้แก่ เพศชาย เกรดเฉลี่ย ≤ ๓.๐๐ สถานภาพ สมรสของบิดามารดาหย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย การไม่มีหน้าที่รับผิดชอบยามว่าง และมีสมาชิกในครอบครัวตี้มสุรา สรุป นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีการตี้มสุราเกือบกึ่งหนึ่ง โดยสามารถซื้อสุราได้ง่ายและตี้มใน สถานที่เปิดเผย ปัจจัยเรื่องเพศ ผลการเรียน สถานภาพครอบครัว กิจกรรมยามว่าง การตี้มสุรา ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตี้มสุรา

๕.๕ ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองและการดำเนินชีวิตในสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน ไปปรับใช้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในส่วนงานที่รับผิดชอบต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากผลการศึกษาที่พบว่าการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองและการดำเนินชีวิตในสังคมผ่านกระบวนการจัดทำโครงการต่าง ๆ เป็นวิธีการที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้และเข้าใจในหน้าที่พลเมืองและการดำเนินชีวิตในสังคมได้ดียิ่งขึ้น เพื่อแก้ปัญหาภายในชุมชน

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ไปใช้กับการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อให้เกิดความหลากหลายของการบูรณาการการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจาก การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการจัดโครงการแบบมีส่วนร่วมเท่านั้น

๒. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้เชิง

^๔ ติฆัมพร หอสิริ, ชุสิทธิ์ สิทธิสันต์และกนกวรรณ ลิ้มศรีเจริญ, ความชุกของพฤติกรรมการตี้มสุราในนักเรียนมัธยมศึกษา, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, ๖๑(๑), ๒๕๕๙, หน้า ๓-๑๔.

ปฏิบัติการกับชุมชน การเรียนรู้แบบชั้นบันได (IS) เป็นต้น เพื่อเป็นการค้นหาแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น

๓. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมอีก ๔ สาระ ประกอบด้วย ๑) สาระ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม ๒) สาระเศรษฐศาสตร์ ๓) สาระประวัติศาสตร์ และ ๔) สาระภูมิศาสตร์

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลวิทยุภูมิ

(๑) หนังสือ:

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

(๔) บทความ:

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่น ๆ:

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, อ้างอิงในคู่มือการให้การปรึกษาสำหรับผู้ประสบปัญหา
แอลกอฮอล์, ๒๕๔๘ หน้า ๘๑-๘๕.

จักรกฤษณ์ สุขยิ่ง, พฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ของคนไทย, กรุงเทพฯ: สารานุกรมไทยสำหรับ
เยาวชนฯ เล่ม ๒๗, ๒๕๔๖.

จินดารัตน์ โพธิ์นอก, ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑, พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับ
ราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๕๙).

จิรัชยา เจียวักก และสันติชัย แยมใหม่. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการดื่มสุราในเยาวชน,
วารสารการประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๖, มหาวิทยาลัยมหาดไทย, ๒๕๕๘.

ชลธิชา โรจนแสง, เยาวชนไทย: กรณีศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่นในปี พ.ศ. ๒๕๕๐, วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษาปีที่
๒ ฉบับที่ ๑, ๒๕๕๑ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.

พิมพ์พร หอสิริ, ชุติกร สิทธิสันต์และกนกวรรณ ลิ้มศรีเจริญ, ความชุกของพฤติกรรมการดื่มสุราใน
นักเรียนมัธยมศึกษา, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, ฉบับที่ ๖๑, ปีที่ ๑, ๒๕๕๙,
หน้า ๓ - ๑๔.

ณัฐธินิชา เลอฟิลิแบร์ต, ผลกระทบจากการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์, ใน นพพล วิทย์วรพงศ์.
(บ.ก.) ทศวรรษศูนย์วิจัยปัญหาสุราสถานะความรู้ เพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา :, ๒๕๕๗, หน้า ๙๕-๑๓๗.

ดิลก ภโยทัย, โรคหัวใจกับการทำงาน Heart Diseases and Fitness for Work, วารสาร
สาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ ๒๕๕๐, หน้า ๔๐ - ๔๒.

เทพินทร์ พิชานนุรักษ์, พฤติกรรมการบริโภคสุรา : ทบทวนองค์ความรู้ สถานการณ์ และปัจจัยที่
เกี่ยวข้องภายใต้โครงการสืบสานวัฒนธรรมไทยสู่สุขภาพที่ยั่งยืน, กรุงเทพฯ :
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, พิมพ์ครั้งที่ ๑, ๒๕๔๑.

- บัณฑิต ศรีไพศาล, ธุรกิจเหล่าเปียร์ใช้สื่อโซเชียลรุกรุกหนักนักดื่มหน้าใหม่, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๙), เติลนิวส์ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑.
- บัณฑิต ศรีไพศาล, การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย, คลินิก ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑, ๒๕๕๙, หน้า ๗ - ๑๓.
- บุษกร ชีวะธรรมานนท์, ความรู้และพฤติกรรมในการจัดการขยะในครัวเรือนของนักศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไปวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๒.
- ปณิตา นิสสัยสุข, ความรู้และพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๖.
- ประกาศจังหวัดขอนแก่น, คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น, ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.
- ประภัสสร สุวรรณบงกช, พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๙.
- พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย, การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก การดื่มแบบเมาหัวราน้ำ และผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี, วารสารสาธารณสุขศาสตร์ ปีที่ ๔๑, ฉบับที่ ๓, ๒๕๕๔, หน้า ๒๕๐ - ๒๖๑.
- พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตรในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: ๒๕ มิถุนายน ๒๕๙๖.
- พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. ๒๕๕๑, รวมกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๐, หน้า ๑๐๐.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นปีที่ ๕๘.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๕๐ ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นปีที่ ๖๒.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐, สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน.
- พีรธร บุญยรัตน์ และคณะ, โครงการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการลดผลกระทบทางสังคมจากสถานการณ์สุราภัยกับเยาวชนไทยในอนาคต กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก, สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๕.
- ภาณุพงศ์ นาคจุ, พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕.

มนตรี พงษ์นิล และประไพพิศ โอสถารวัฒน์, รายงานการวิจัยแบบแผนการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์
ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา: กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัย
นเรศวร พะเยา, กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, ๒๕๕๒.

ยุพา จิวพัฒนกุล, การพัฒนาแนวทางลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของเยาวชนที่ครอบครัว
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์: การสนทนากลุ่มโดยบิดา-มารดา, วารสารพยาบาลทหารบกปี
ที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑, ๒๕๕๖.

รัตติยา บัวสอนและเชษฐ รัชดาพรรณธัญญ์, พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร, ราชวิทยาลัยพยาบาลสาร ปี
ที่ ๑๘, ฉบับที่ ๒, ๒๕๕๕.

ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์,
๒๕๔๕.

ลักขณา ศรีวัฒน์, จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์), ๒๕๔๔.

วรรณเพ็ญ บุญเพ็ญ, “ภาคพัฒนาทักษะศตวรรษที่ ๒๑ : ๒๑st Century Skills” อ้างอิง “จากโลกสู่
ไทย ทิศทางใหม่ของการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑ ปรับห้องเรียน เปลี่ยนอนาคต: ทักษะการ
คิดแบบผู้เชี่ยวชาญ และการสื่อสารที่ซับซ้อน”, ๒๕๕๙.

วิจารณ์ พานิช, วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑, พิมพ์ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพฯ: ตลาด
พริกเคชั่น, ๒๕๕๕), หน้า ๑๕ และ หน้า ๖๒.

วิภาวี ศิริลักษณ์, การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ ๒๑, (วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๗), ปีที่ ๑๖, ฉบับที่ ๔, หน้า ๑๕๕ - ๑๖๕.

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ, กรุงเทพฯ .ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา :
๒๕๕๒ หน้า, ๔๐.

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและหน่วยระบาดวิทยา คณะ
แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ขอเท็จจริงและตัวเลข เครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในประเทศไทย, ๒๕๕๙ หน้า ๑๕.

สมบัติ ตริประเสริฐสุข, อ้างอิงใน โศภิตสิริ ยุทธวิสุทธและคณะ, การปรับพฤติกรรมเครื่องดื่มสุราใน
ชุมชน, วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๒, หน้า ๑๖๐ -
๑๖๓.

สมพงษ์ จิตระดับ และอัญญมณี บุญซื่อ, สิทธิเด็กและการวางแผนท้องถิ่นเพื่อเด็กและเยาวชน,
ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อเด็กและผู้มีความต้องการพิเศษ คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ ๑, ๒๕๕๑, หน้า ๕๙.

สมพร สิทธิสงคราม, ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙.

สมภพ เรื่องตระกูล, ยาเสพติดมหันตภัยเงียบที่ป้องกันได้, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๓.

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ , พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
พ.ศ. ๒๕๕๑, พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพฯ : บริษัทสามจุดหนึ่งสี่จำกัด, ๒๕๕๓.

สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ, ศิลปะในพระพุทธศาสนา, คอลัมน์ ศาลาวิทย์, ๒๕๕๓.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง

- ศึกษาธิการ,ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล, จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น), ๒๕๔๖.
- สุทิน ชนะบุญ, ประเสริฐ สมรักษ์ ,รายงานการวิจัยพฤติกรรมกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของนักศึกษา
- วิทยาการสาธารณสุขสิรินธรแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๐.
- สุพานี สฤกษ์วานิช, พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี, พิมพ์ครั้งที่ ๗, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒.
- สุภาพร อาญาเมือง และอมร สุวรรณนิมิต, การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชนในการแก้ไขปัญหาการตีมีสุราในชุมชนชนบท จังหวัดบุรีรัมย์, วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๖.
- เสกสรรค์ วิทย์ปรีชากุล ,พฤติกรรมกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์และความคิดเห็นต่อมาตรการควบคุมเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.
- เสรี วงษ์มณฑา, การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร), ๒๕๔๘.
- อดิศวร์ หลายชูไทย และคณะ,สุราในสังคมไทย : ผลการศึกษาโครงการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการ บริโภคเครื่องตีมีแอลกอฮอล์เพื่อหามาตรการทางเลือกป้องกันแก้ไข. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,๒๕๔๔.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล, พฤติกรรมผู้บริโภคฉบับมาตรฐาน, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๖.
- อนันต์ ศิริพงศ์วัฒนา, ความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบางปิ้ง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยลัยบูรพา), ๒๕๕๒.
- อ่องจิต เมธยะประภาส, E-Teacher. สืบค้นเมื่อ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/๕๘๙๓๐๙>, ๒๕๕๗.
- อ้อยทิพย์ ถานันตะ, ทักษะคติต่อการตีมีสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น,วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒,๒๕๕๐,หน้า ๒๕๐ - ๒๕๙.
- เอกรินทร์ สี่มหาศาล และคณะ,ประวัติศาสตร์ ป.๔, กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์,พิมพ์ครั้งที่ ๓,๒๕๔๔.

Green, L. W., & Kreuter, M. W. (๑๙๙๙). Healthpromotion planing third edition aneducational and ecological approach (๓rd ed.).California: Mayfield publishing companyอ้างอิงใน รัตติยา บัวสอนและ เชษฐ รัชดาพรรณากิจกุล, ๒๕๕๕.

- Pearson Education, Inc, (๒๐๐๙), อังอิง ปกรณ ประจันบานและอนุชา กอนพวง, “การวิจัยและพัฒนาแบบวัดทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ด้านการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา”, วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ ๑๘ ,ฉบับที่ ๑ , ๒๕๕๙, หน้า ๑๔๕.
- WHO อังอิงในสาวิตรี อัษณางค์กรชัย และสุวรรณา อรุณพงษ์ไพศาล, รายงานการทบทวนองค์ความรู้มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากแอลกอฮอล์, กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, ๒๕๕๓.

ภาคผนวก

- ก หนังสือราชการ
- ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ง ภาพประกอบการจัดกิจกรรมโครงการ

ภาคผนวก ก.
ก หนังสือราชการ

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑/ว ๗๐

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.นิรุจน์ อุทธา

ด้วย **นายศุภฤกษ์ ต่อดพันธ์** รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๖๑ นิสิตหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น”** โดยมี ดร.สมควร นามสีฐาน และ ผศ.ดร.รัชนี จรุงศิริวัฒน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

นายศุภฤกษ์ ต่อดพันธ์ (นิสิต)

โทร. ๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๖๔ ๓๒๔๔๔๘๘

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑/ว ๗๐

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร อ.เบญจมาศ หะยาจันทา

ด้วย นายศุภฤกษ์ ต่อดพันธ์ รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๖๑ นิสิตหลักสูตรปริญญา
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้
สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น” โดยมี
ดร.สมควร นามสีฐาน และ ผศ.ดร.รัชณี จรุงศิริวัฒน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ของนิสิตมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการวิจัย
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
เครื่องมือวิจัย ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของนิสิตท่านนี้ด้วย

บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี
ในการช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

นายศุภฤกษ์ ต่อดพันธ์ (นิสิต)

โทร. ๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

โทร. ๐๖๔ ๓๒๔๔๔๘๘๘

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑/ว ๗๘

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์และขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น

ด้วย นายศุภฤกษ์ ต่อพันธ์ รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๖๑ นิสิตหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น” โดยมี ดร.สมควร นามสีฐาน และ ผศ.ดร.รัชณี จรุงศิริวัฒน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

การนี้ เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตสำเร็จลุล่วงตามหลักการวิจัยและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้นิสิตแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงานที่ท่านกำกับดูแล โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณที่ช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความเคารพนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผช.เลขาธิการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

นายศุภฤกษ์ ต่อพันธ์ (นิสิต)

โทร. ๐๖๔ ๓๒๔๔๔๘๘

ที่ ศธ.๖๑๓๒.๑/ว ๗๘

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ขอนแก่น ตำบลโคกสี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์และขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

ด้วย นายศุภฤกษ์ ต่อพันธุ์ รหัสประจำตัว ๖๐๐๕๒๐๕๐๖๑ นิสิตหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น” โดยมี ดร.สมควร นามสีฐาน และ ผศ.ดร.รัชณี จรุงศิริวัฒน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

การนี้ เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตสำเร็จลุล่วงตามหลักการวิจัยและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้นิสิตแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงานที่ท่านกำกับดูแล โดยข้อมูลที่ได้จักใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับร่วมมือจากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณที่ช่วยเหลือด้านวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความเคารพนับถือ

(พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตขอนแก่น

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น

บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตขอนแก่น

ผ.ช.เลขานุการบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๙๒ ๕๕๒ ๖๔๒๖

นายศุภฤกษ์ ต่อพันธุ์ (นิสิต)

โทร. ๐๖๔ ๓๒๔๔๔๘๘

ภาคผนวก ข.

ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	คุณวุฒิ
๑	ผศ.ดร.วิทยา ทองดี	ผู้อำนวยการหลักสูตร คม.สาขาวิชาการ สอนสังคมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	Ph.D.(Social Science) ศษ.ม.(เทคโนโลยี การศึกษา) ศษ.บ.(ประถมศึกษา) พธ.บ.(การสอนสังคม ศึกษา) เปรียญธรรม ๓ ประโยค
๒	ผศ.ดร.ประยูร แสงใส	อาจารย์ประจำ หลักสูตร คม. สาขาวิชาการสอน สังคมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	Ph.D.(Education) M.A. (Education) พธ.บ.(สังคมศึกษา) เปรียญธรรม ๔ ประโยค
๓	ดร.สาคร มหาหิงค์	อาจารย์ประจำ หลักสูตร คม. สาขาวิชาการสอน สังคมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น	ด.ด.(การบริหารจัด การศึกษา) M.Ed.(Ed Ad) ศศ.ม.(พัฒนาสังคม) ศศ.บ.(ภาษาอังกฤษ) กศ.บ.(สังคมศึกษา)
๔	ดร.นิรุจน์ อุทธา	ผู้อำนวยการศูนย์ แก้ไขปัญหาการ บริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์	ศูนย์แก้ไขปัญหาการ บริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ สำนักงาน เครือข่ายองค์กร งดเหล้าภาคอีสาน ตอนบน	Ph.D.(Human Resource Development Administration) ศศ.ม.(วิจัยประชากรและ สังคม) ส.บ.(สาธารณสุขศาสตร์)
๕	นางเบญจมาศ หะยาจันทา	ผู้อำนวยการศูนย์ เรียนรู้การพัฒนาสตรี และครอบครัวรัตน ภา จังหวัดขอนแก่น	ศูนย์เรียนรู้การพัฒนา สตรีและครอบครัว รัตนภา จังหวัด ขอนแก่น	ศศ.บ. (พัฒนาชุมชน)

ภาคผนวก ค.

ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของผู้นำเยาวชน
กรณีศึกษา สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ตามความเป็นจริงของท่าน

1. ผู้ตอบเป็น

-
1. เพศชาย
-
2. เพศหญิง

2. ระดับการศึกษา

-
1. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
-
-
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
-
-
3. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
-
-
4. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
-
-
5. ระดับอุดมศึกษาปริญญาตรี
-
- ชั้นปีที่ 1
-
- ชั้นปีที่ 2
-
- ชั้นปีที่ 3
-
-
- ชั้นปีที่ 4

3. ลักษณะการพักอาศัย

-
1. พักอยู่กับ บิดา มารดา หรือญาติพี่น้อง
-
-
2. พักอยู่ตามลำพัง หรืออยู่กับเพื่อน
-
-
3. อื่น ๆ

4. อาชีพของผู้ปกครอง

-
1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
-
-
2. พ่อบ้าน/แม่บ้าน

3. ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท
4. รับจ้างทั่วไป
5. ค้าขาย
6. ทำไร่/ทำนา/ทำสวน
7. อื่น ๆ ระบุ

5. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว

1. ดื่ม 2. ไม่ดื่ม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว

คำอธิบาย ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผู้ปกครองของตนเอง ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อความแต่ละข้อให้ละเอียดถี่ถ้วน แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้ตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อความ โดยคำตอบมี 5 ตัวเลือก ดังนี้

เป็นประจำ หมายถึง ผู้ปกครองของผู้ นำฯ ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเป็นประจำทุกครั้ง
 เป็นส่วนมาก หมายถึง ผู้ปกครองของผู้ นำฯ ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเกือบทุกครั้ง
 เป็นบางครั้ง หมายถึง ผู้ปกครองของผู้ นำฯ ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเป็นบางครั้ง
 เป็นส่วนน้อย หมายถึง ผู้ปกครองของผู้ นำฯ ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นนาน ๆ ครั้ง
 ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง ผู้ปกครองของผู้ นำฯ ไม่เคยปฏิบัติตามเรื่องเหล่านั้นเลย

ข้อที่	พฤติกรรมของพ่อแม่/ผู้ปกครองของท่าน ในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็น ประจำ	เป็น ส่วนมาก	เป็น บางครั้ง	เป็น ส่วน น้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
1	ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ พ่อแม่/ผู้ปกครองบอกท่านว่าเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ					
2	พ่อแม่/ผู้ปกครองอธิบายให้ท่านทราบ ว่าการดื่มสุรามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ของครอบครัว					
3	พ่อแม่/ผู้ปกครอง เคยเล่าตัวอย่างของ คนที่เกิดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่ม					

	แอลกอฮอล์ให้ฟัง					
4	บุคคลในครอบครัวการดื่มบอกท่าน เรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับซิ่งรถ ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้					
5	การเลี้ยงสังสรรค์ในครอบครัว ทำให้ นุกสนานได้โดยไม่มีเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์					
6	ด้านการให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามไม่ให้ดื่ม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์					
7	พ่อแม่/ผู้ปกครองแนะนำให้กิจกรรม ต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม แทนการดื่ม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์					
ข้อที่	พฤติกรรมของพ่อแม่/ผู้ปกครองของ ท่าน ในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็น ประจำ	เป็น ส่วนมาก	เป็น บางครั้ง	เป็น ส่วน น้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
8	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านบอกให้ท่าน ปฏิบัติตามตัวอย่างเพื่อนที่ไม่ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
9	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามปรามมิ ให้ท่านเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับดื่มเครื่องดื่มที่ มีแอลกอฮอล์					
10	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านสั่งห้ามนำ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาในบ้าน					
11	บุคคลในครอบครัวและผู้ปกครอง เสนอแนะวิธีการในการหลีกเลี่ยงการ ดื่มสุรากับท่าน					
12	ด้านการกำหนดมาตรการลงโทษ พ่อแม่/ผู้ปกครองลงโทษท่าน เมื่อรู้ว่า ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
13	ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครอง เขียนตี เมื่อ ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
14	ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองหักค่าใช้จ่าย ในการเล่าเรียน เมื่อรู้ว่าทำดื่มดื่ม					

	เครื่องตัดแอลกอฮอล์					
15	ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองกักบริเวณ หรือถูกสั่งห้ามออกจากบ้านพัก เมื่อรู้ ว่าท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

คำอธิบาย ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามกลุ่มเพื่อนของท่านขอให้พิจารณาข้อความแต่ละข้อละเอียดถี่ถ้วน แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียน โดยให้ตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อคำถาม โดยมีคำตอบ 5 ตัวเลือก ดังนี้

เป็นไปได้มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำา มากที่สุด

เป็นไปได้มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำา มาก

เป็นไปได้ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำา ปานกลาง

เป็นไปได้น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำา น้อย

เป็นไปได้น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและปฏิบัติของผู้ นำา น้อยที่สุด

ข้อที่	การปฏิบัติตนของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เมื่อเพื่อนชวนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านจะทำตามคำชวนนั้น					
2	ท่านเป็นคนเตรียมกับแกล้ม/เครื่องดื่มตามที่เพื่อนมอบให้ทำ					
3	ในงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามคำชักชวนของเพื่อน					
4	เมื่อเพื่อนชวนกันไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านจะไปกับเพื่อนด้วย					
5	หลังเลิกเรียน เพื่อน ๆ จะรวมกลุ่มกันปรึกษาเรื่องการไปเที่ยวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ท่านจะเข้าร่วมกับเพื่อนด้วย					
6	เมื่อถูกเพื่อนขอร้องให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานสังสรรค์ต่าง ๆ ท่านจะปฏิเสธทันที					
7	เมื่อเพื่อนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะปฏิเสธโดยอ้างเหตุผลต่าง ๆ					
8	เมื่อเพื่อน ๆ ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และชวนท่านไปเที่ยวต่อท่านไปตามคำชวนนั้น					
9	ในสถานบันเทิงหากมีผู้ใดชักชวนให้ท่านดื่มสุราโดยบอกว่าที่นี้ใคร ๆ ก็ดื่มทั้งนั้น ท่านปฏิเสธแต่ผู้นั้นก็ไม่ยอมกลับยืนกรานเหมือนเดิมให้ท่านดื่มด้วยกันท่านจึงดื่มสุราตามคำชวนนั้น					

ข้อที่	การปฏิบัติตนของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	ขณะอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่กำลังดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ท่านถูกเพื่อนคะยั้นคะยอให้ดื่ม ท่านจะดื่มตามคำชวนนั้น					
11	เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกัน ท่านจะตอบตกลงเนื่องจากเป็นการพักผ่อนคลายความเครียดและเพื่อความสนุกสนานร่วมกันกับเพื่อน					
12	เมื่อเพื่อนท่านชวนให้อยู่กลุ่มดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านตอบตกลงเข้าร่วมกลุ่มด้วย					
13	เมื่อกลุ่มเพื่อนสนิทของท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะดื่มตามคำชักชวนเนื่องจากเกรงใจเพื่อน					
14	เมื่อท่านเกิดความเครียดเพื่อน ๆ มักจะชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ท่านจะร่วมดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ท่านจะร่วมดื่มกับเพื่อน ๆ					
15	เมื่อมีความสุขหรือประสบความสำเร็จในบางสิ่งบางอย่างเพื่อน ๆ มักจะชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะร่วมดื่มตามคำชวนนั้น					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้เป็นถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ให้นักเรียนอ่านข้อความให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของท่าน โดยให้ตอบเพียงคำตอบเดียวในมีจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อคำถาม มีคำตอบ 5 ตัวเลือก ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง ปฏิบัติในเรื่องนั้นประมาณ 4 ครั้ง/เดือน
เป็นส่วนมาก	หมายถึง ปฏิบัติในเรื่องนั้นประมาณ 3 ครั้ง/เดือน
เป็นบางครั้ง	หมายถึง ปฏิบัติในเรื่องนั้นประมาณ 2 ครั้ง/เดือน
เป็นส่วนน้อย	หมายถึง ปฏิบัติในเรื่องนั้นประมาณ 1 ครั้ง/เดือน

ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติในเรื่องนั้นเลย

ข้อที่	พฤติกรรมการต้มเครื่องต้มที่มีแอลกอฮอล์ของท่านเป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยปฏิบัติเลย
1	ลักษณะการต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในบ้าน เมื่อข้าพเจ้าต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในบ้านข้าพเจ้าต้มร่วมกับสมาชิกในบ้าน					
2	ข้าพเจ้าต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในบ้านตามลำพัง					
3	เมื่อข้าพเจ้าต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในบ้านข้าพเจ้าจะต้มเฉพาะในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น งานวันเกิด งานสังสรรค์ในกลุ่มญาติพี่น้อง					
4	ข้าพเจ้าต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในบ้านของข้าพเจ้าโดยไม่มีโอกาสพิเศษใด ๆ					
5	ข้าพเจ้าต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์เมื่อมีเรื่องกังวลใจ					
6	เมื่อต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในบ้านแล้วข้าพเจ้ามักไปเที่ยวต่อ					
7	ชนิดเครื่องต้มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าต้มในบ้าน ได้แก่ เบียร์ สบาย					
8	ชนิดเครื่องต้มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าต้มในบ้าน ได้แก่ สุราผสมน้ำอัดลม					
9	ชนิดเครื่องต้มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าต้มในบ้าน ได้แก่ สุราผสมโซดา					
ข้อที่	พฤติกรรมการต้มเครื่องต้มที่มีแอลกอฮอล์ของท่านเป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยปฏิบัติเลย
	ลักษณะการต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในบ้าน					
10	เมื่อต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์นอกบ้านข้าพเจ้าต้มตามลำพังคนเดียว					
11	ข้าพเจ้าต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์นอกบ้าน					

	เฉพาะโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่นงานวันเกิด งานสังสรรค์ ฯลฯ					
12	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกร้านของข้าพเจ้าโดยไม่มีโอกาสพิเศษใด ๆ					
13	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกร้านเพราะเพื่อนชวนไม่สามารถปฏิเสธเพื่อนได้					
14	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกร้านเพราะเครียดหรือมีเรื่องกังวลใจ					
15	ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกร้าน ได้แก่ สุราผสมโซดา					
16	ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกร้าน ได้แก่ สุราผสมน้ำอัดลม					
17	ชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกร้าน ได้แก่ เบียร์ สปาย					
18	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร ผับ ร้านเหล้า คาราโอเกะ ลานเบียร์					
19	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บ้านเพื่อน/หอพัก					
20	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะ/สถานที่สาธารณะ					

ตอนที่ ๓ แนวการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแนวการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน
ผู้นำเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น โปรดอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในการแสดงความคิดเห็น
นายศุภฤกษ์ ต่อพันธุ์

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการจัดกิจกรรมโครงการ

ภาพกิจกรรมโครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา
“นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด เหล้า บุหรี่ อายุมุข และสร้างสรรค์
สังคม

ภาพกิจกรรมโครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา
“นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหาเยาวชนเสพยาเสพติด เหล้า บุหรี่ อายุมุข และสร้างสรรค์
สังคม

ภาพกิจกรรมโครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา
“นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหาเยาวชนเสพติด เหล้า บุหรี่ อายุมุข และสร้างสรรค์
สังคม

ภาพกิจกรรมโครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา
“นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหาหาเสพติด เหล้า บุหรี่ อายุมุข และสร้างสรรค์
สังคม

ภาพกิจกรรมโครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา
“นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหาเยาวชนเสพติด เหล้า บุหรี่ อายุมุข และสร้างสรรค์
สังคม

ภาพกิจกรรมโครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา
“นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด เหล้า บุหรี่ อายุมข และสร้างสรรค์
สังคม

ภาพกิจกรรมโครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา
“นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหาเยาวชนเสพยาเสพติด เหล้า บุหรี่ อายุมุข และสร้างสรรค์
สังคม

ภาพกิจกรรมโครงการฝึกอบรมเยาวชนนักจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา
“นักสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสุข” เพื่อแก้ปัญหาเสพติด เหล้า บุหรี่ อายามุข และสร้างสรรค์
สังคม

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ ฉายา/นามสกุล : นายศุภฤกษ์ ต่อพันธุ์
- วัน เดือน ปีเกิด : ๑๖ กันยายน ๒๕๓๑
- ภูมิลำเนาที่เกิด : บ้านเลขที่ ๗๒๖ หมู่ที่ ๑๒ บ้านโนนม่วง ตำบลศิลา อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
- การศึกษา :
- พ.ศ. ๒๕๔๓ : ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนบ้านโนนม่วง ตำบลศิลา
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. ๒๕๔๖ : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนขามแก่นนคร ตำบลศิลา
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. ๒๕๔๙ : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนขามแก่นนคร ตำบลศิลา
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. ๒๕๕๕ : ศาสตรศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) รัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
จังหวัดขอนแก่น
- ตำแหน่งหน้าที่การงาน : เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเยาวชน
- สังกัด : ศูนย์แก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
(องค์กรสาธารณประโยชน์)
สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าภาคอีสานตอนบน
บ้านเลขที่ ๕๕๕/๔ หมู่ที่ ๑๒ ถนนเลียงเมือง บ้านหนองแสง
ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
- ปีที่เข้าศึกษา : ๒๕๖๐
- ปีที่สำเร็จการศึกษา : ๒๕๖๑
- ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๗๒๖ หมู่ที่ ๑๒ บ้านโนนม่วง ตำบลศิลา อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
๐๘๔ ๓๒๔ ๔๔๘๘